

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

BAVUL

Edebiyat - Sokak

Şubat 2017
Sayı: 17
Fiyatı: 7 TL
2.Baskı

Rutkay Aziz
İlker Kaleli
Barış İnce
İsmail Saymaz
Hakan Günday
Can Bonomo
Ezel Akay
Sezgin Kaymaz
Cengiz Bozkurt
Hüsnü Arkan
Erdem Yener
Derya Alabora
küçük Iskender
Ali Lidar
Meltem Yılmazkaya
Emre Kongar
Burhan Sönmez
Necati Tosuner
Gökhan Türkmen
Haydar Ergülen
Celil Oker
Hayri Turgut Uyar
Fatih Pınar
Alpay Erdem
Evrin Kuran
Berkay Ateş
Burcu Bakdur
Alper Gencer
Ozan Bilen
Fulsen Türker
Ayşen Aksakal
Can Binali Aydın
Umut Yiğit
Yeşim Coşkun
Meral Çınar
Kemal Can Kayar
Selin Kalkan
Onur Tuncay
Önder Abay

SEN NEREYE, BEN ORAYA, ADIM ADIM
İNSAN SEVDİKÇE İYİLEŞİYOR ARTIK ANLADIM..

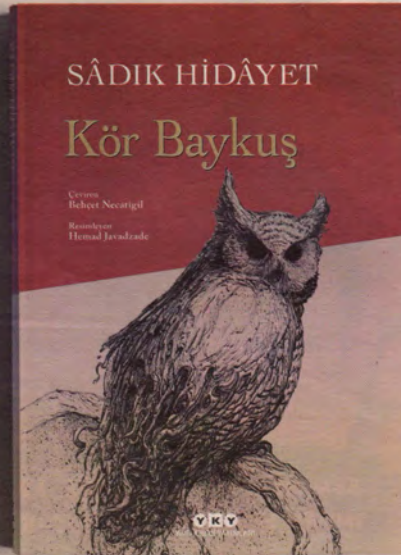
TURGUT UYAR

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

“Yaralar vardır hayatta, ruhu cüzam gibi yavaş yavaş ve yalnızlıkta yiyen, kemiren yaralar.”

Behçet Necatigil'in unutulmaz çevirisi ve
Hemad Javadzade'nin çizimleri Sâdık Hidâyet'in
“her sayfası bir partiyon gibi düzenlenmiş” başyapıtında bir araya geliyor.

Kör Baykuş
Sâdık Hidâyet
Çeviren: Behçet Necatigil
Resimleyen: Hemad Javadzade
Özel Dizi, 120 s.

İTİRAZ YEMİNİ

Sınırlarınızda dolaşacağım, damarlarınıza basacağım. Girilmez sulara girecek, tehlikeli uçurumlardan atlayacağım. Bir gün gelip aranızda almadığınız bedenimle kıyılarınıza vuracağım. Yaşa dediğinizin ölecek, öl dediğinizde yaşayacağım. Her sabah ölgün yığınlar gibi sessizce yürüyorsunuz ya aranızda girip haykıracağım. Atmak isteyeceğiniz zehriniz gibi kanınızda dolanacağım. Olmamı istediğiniz gibi olmayacak, kutsallarınızla oynayacağım. Ben olmayacak, biz olacağım. Size yağmen siz olacağım. Yine de sizin gibi olmayacağım!

Aranızda değilim ama biliyorum ki tek işi de değilim. Yılmayacağım... Yaktığınız her kitabı baştan yazacağım. Okuyacağım... Bir şilirin içinde kaybolacak, mısırandan mısıraya koşacağım. Konuşacağım... İlegal kelimeleri değiştirip kullanacağım. Günah dediğiniz müzikleri dudağımda taşıyacağım, bulutların arasında mırıldanarak güneşi arayacağım. Tüm acemiliklerimize, beceremeyişlerimize birer kadeh kaldıracacağım! Siz yasakladıkça her seferinde, ben aşkı bulacağım.

İlk insanları buğdayın evcilleştirildiğini söyleyenler var, evcil olmayacağım. Buğdayı ekip biçmek diye özgürlüğünden vazgeçip kendi sınırlarına tıklıp kalan insanlar... Sonra da kendi çizdiği sınırlara inanılan... İnanıldığı için de savaşanlar... Uyduzdüğü şeyi inanıp o şey için kan dökmek ne komik ey güldürürken ağlatırlar... Ağlamayacağım!

Ulan buğday! İncecik yapraklarına, uzun uzun duruşuna, sütlü gibi salınışına... Hürlüğüümüzsü sen almışsın vay ki ne yav. Zamanı başkaldırmak aray mümkün değil. O zaman akılcı hareket etmek gerekir. Ben yine de inanacağım. Sonuçta bir şeylerin iyi olması için savaşmak da bir inanç değil. İnanacağım! Çünkü özgürlük imandan gelir.

Asi de olmayacağım, itaatkâr da... Deli de olmayacağım akıllı da... Ne uçuk, ne marjinal... Gayet de "normal"... Hayatıma

sahip çıkacağım. Madem öyle, mezarımı da kendim kazacağım. İhtiyacım yok vereceklerinize. Her kazma darbesinde geçmişten bir türlü arayacağım. Derine indikçe bir dostuma sarılacağım, sevdiklerimi hatırlayacağım. Giderken hayatıma giren herkese bir eyvallah bırakacağım. Zülmünüzü ise pabuç bırakmayacağım.

Köklerimi güneyden alacağım ama hep kuzeye bakacağım. Fırtına gibi, sert bir dalga gibi, ezbel etebit doğrular gibi, yönü değişmeyen yıldızlar gibi... Yürüyeceğim, güleceğim, trenlerinizde içecek, griye boyanmış sokaklarınızda sarhoşken şarkılar söyleyeceğim. Direneceğim! Yeni diye getirdiklerinizi eskisi ile kampanya dahiinde değiştireceğim. Teklif ettiğiniz ne varsa "hayır" diyeceğim. Benden kopardığınız ne varsa bulup, alıp geri geleceğim.

Bir başına değilim. Yalnız değilim. Eminim...

Ve sizi affedeceğim! Ama önce bir hesap isteyeceğim. Her kapı tıkrısından geldiniz diye uyanılan sabahları geri isteyeceğim. Hayatlarımdan yılları çalınan arkadaşlarımla her saniyesini isteyeceğim. Verebilecek misiniz? Doğumunu göremedikleri bebelerim ilk ağlayışını isteyeceğim. Zamanı geri alabileceğiniz mi? Evet sizi affedeceğim. Peki siz, bir kez olsun doğruluğu söyleyecek misiniz? Ben sizin için de adalet isteyeceğim.

"Aman ne olacak" demeyeceğim, "ben mi kurtaracağım" demeyeceğim. Evet, ben kurtaracağım. Beğenemediniz mi? Kurtarılması gereken vatansa artık hepimizden gözleri mavî... Ama ben önce denizin tuzunu öleyeceğim, yağrının hırsısını dieneceğim ve baharı getireceğim. Sizi çıldırtmak üzere, mevsimlere bile itiraz edeceğim. "Dur" dediğinizde yürüyecek, "koş" dediğinizde sürüneceğim. Sürünsem de başımı eğmeyeceğim.

Ant içerim.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rante.org>

TERS KÖŞE

ERDEM YENER

Unutamadığınız bir dayak var mı?

Dünyanın en acı verici dokunuşu da diyebiliriz ona aslında. Lisede tuvalette sıkıca içeren yakalanmıştık ve müdür yardımcısı hepimizin eline sopayla vurmuştu. Herkese sağlam vuran hoca bana niyeşe kıyak geçmiş, nerdeyse dokunmuştu ama sopadaki kerametten midir nedir 15-20 dk. sonra sınıfa döndüğümde bile acıdan duramayıp ders veren hocadan 5 dakika nefes almak için izin istemişim. Gel de unut.

En zararlı alışkanlığınız nedir?

Kendimi bildim bileli sigara içiyorum.

Hangi kötü karakter olmak istediniz?

Joker ne güzel mesela.

Ne olduğunda heyecandan eliniz yağanız birbirine döküldü?

Sahneye çıktığımda.

Dalga geçtiğiniz bir özelliğiniz var mı?

Neredeyse her şeyimle dalga geçerim.

Sizce bir insan ne zaman tehlikeli olur?

Sevdiklerine zarar verildiğinde.

Kendinizi deşarj etmek için ne yaparsınız?

Sessizce durmanın çok iyi geldiğini keşfettim. Bu sıralar en iyi gelen şey.

Size aşık olan birine yaptığınız en kötü şey?

En kötü ben aşık olmamıştımdır.

Hangi durumlarda kendi doğrularınızdan ödün verirsiniz?

Ölüm kalım meseleleri dışında mümkün değil bu.

Yargılanmaktan korktuğunuz için gizli dinlediğiniz bir şarkı oldu mu hiç?

Ben müzik severim kısaca. Verilen emek, produksiyona duyulan saygı vb bir şarkıyı dinlememe yeter. Sevme çok daha başka bir durum tabii ama her tarza az da olsa hakim olmakta fayda var.

Yıkmak istediğiniz bir gelenek var mı?

Neredeyse hepsi. Karşı olduğumdan değil, ezberle yaşamaktan nefret ettiğimden.

Arkadaşlarınız en çok hangi özelliğinizden şikâyet ederler?

Benim oluşumdan olablir.

TEREDDÜT

Ömrümün en acı tereddüdünü 18 Aralık 1994 günü yaşadım. O gün, adı çok sonra, 'Türkiye Birinci Ligi' diye değiştirilen ikinci futbol liginde Rizespor ile Erzurumspor'un maçı vardı. İkinci ligin dördüncü grubunda liderliğe yükselen Erzurumspor, Rize'den bir puanla bile düşünse Play-Off'a çıkacaktı. Play-Off, birinci lige telifi için yarışacak takımların eleme grubuydu. Erzurum'un yenilmesi halinde Orduspor'un yüzü gülecekti. Rizespor'un bir iddiası yoktu. Bu, birinci lige çıkma hayalı kuran Erzurum için tarihi bir gündü.

Rize Atatürk Stadyumu'ndan yayılan davul-zurna ve kemençe sesleri, şehri titreten keskin ayazdan eser bırakmamıştı. Bilet gişelerinin sağ yanında, mavi-beyaz renkli kaşkollarını sarmış Erzurumlular, kız istemeye giderken takımların bir ciddiyle bar çekiyordu. Sol yanda, mavi-yeşil formalı Rizeliler, peteğe üşüşen yüzlerce arı gibi, kemençeyle horon oynuyordu. Alkışlar ve ismarların iç içe geçtiği bir şenlik manzarasıydı bu.

Şaşakalmıştım. Ben, dedesi Erzurum'dan Rize'ye göçmüş, evinde Erzurum, çarşıda ise Rize ağzıyla konuşan bir çocuktum. "Memleket nere?" diye sorulunca karar veremeyenlerden, tereddüt edenlerdendim. Bir kulağım davul-zurna, diğeri kemençe çığındı. Barda diz kırdayınca kadar, horondan asma yaprağı gibi titremişliğim vardı. Bir gözüm Rize'ye, diğeri Erzurum'a dönüktü. Ovit'in iki yüzünde de ben vardım.

Maç başlamak üzereyken; davul-zurna sustu, kemençenin tiz sesi lapa lapa yağan karnın damarına ağır bastığından, konuk takım taraftarlarının yerleştiği kale arkasındaki tribüne yöneldim. Tribünde akrabalarım ve köylülerim de vardı.

Benimki bir tereddüdün müsabakasıydı ve hükmen mağlup ilan edilmiştim.

Stadyuma girenler, koyunlarındaki sakladıkları mavi-beyaz formları giymiş, kaşkolları boyunlarına sarmışlardı. Rize'nin ispirli hamalları, balıklık ve sebzecileri, nihayet Erzurum'a kavuşmuşlardı.

İlk gol, 20. dakikada Erzurumsporlu Ali Rıza'dan geldi. Öyle bir sevinç yaşandı ki, gökten uzanan bir tokmak sanki tribündeki davulları dövmüştü. Sanki üflenen zurna değil, Hazret-i İsrail'in Sur'uydu. Ali Rıza tribüne koşarken, Erzurumlular ağlayarak kameri tellere yapıtı. Bizim köylüler dedelerimizden beri yoksulluk ve dağılıktan ötürü horlanmış olmanın haklı öfkesini, şimdiki Rize Atatürk Stadyumu'nun basamaklarına kusuyordu.

O an Rizespor tribünlerinden küfürle karışık tezahüratlar başladı. Açık tribündeki Rizelilerden bir kısmı kale arkasında küfrederek yürüdü. Su şişeleri, çakılar, bozuk paralar ve şemsiyeler bir tribünden diğeri uçu.

Mutluluğum kursağımda kalmıştı. Erzurumlulara birlik olup Rizelilere küfredemedim.

Karşı tribünde komşularım, mahalle arkadaşlarım ve tanıdıklarım vardı. Ve en az onlar kadar Rizeliydim.

İlk yan bittiğinde, Rizesporluların bulunduğu tribüne geçtim. Açık tribünde Amigo Bayram ile Rize Taraftarlar Derneği'nin müdavimleri ve çocuklar oturmaktaydı. Tribünü sahadan ayıran telin örgülerini üzerine Orduspor'un amigosu tünemiştik.

En yakası bağı açılmadık küfürlerle Erzurum'a sövüyörlardı.

Gücendim ve sustum.

Orduspor Play-Off'ta

İKİNCİ Futbol Ligi A. grubunda oynayan Orduspor maçında Çaykur Rizespor, Erzurumspor'u 2-1 yendi. Erzurum'un golünü 20. dakikada Ali Rıza attı ve 90. dakikada da Coşkun sanki golü attı. Play-Off'a çıkamayan Çaykur Rizespor, Orduspor'un golüne karşılık 4. Çaykur'un Play-Off grubunda oynaması için Orduspor'la maçları sona erdiren play-offta seçti bir yarıya.

Bu kez de karşı tribünde akrabalarım, köylülerim ve hemşerilerim vardı. Erzurumluların tur atladıklarını düşündükleri

anda, maçın tam 89. dakikasında bir mucize gerçekleşti. Rizesporlu Mehmet'in attığı golle beraberlik sağlandı. Erzurumsporlular şoku atlattımların, 90. dakikada Rizesporlu Coşkun ikinci golü attı. Orduspor amigosunun tutunduğu tel örğünden sahaya düşüşünü ve hakemin düdüğü ağzına götürüşünü aynı anda gördüm. Doğrusu, sevinmedim.

Polis, stadyumdan ilkin Rizelileri çıkardı. Biz ayrılırken, Erzurumlular öfkeden deliye dönüp telleri aşarak sahaya girdi. Yüzlerce birden kale direklerini devirdi, ağları yırttı, çimler yoldu, tribün koltuklarını parçaladı. Stadyumdaki infial, kısa sürede Rize'ye yayıldı. Rizeli gençler, Erzurumluların polis kordonu içerisinde geçirildiği caddenin iki yanındaki binalara koşu.

Ben de okul arkadaşımın birlikte iskelet halinde bir binaya gıktım.

Arkadaşım, bir tuğlayı metrelerce yükseklikten Erzurumluların üzerine bıraktı. O tuğla sanki benim kafamda parçalanmış da boylu boyunca caddeye yığılmışım gibi, tarifiş bir acı çektim.

Merddivenleri üzer beşer atlayarak caddeye indim ve sahil yoluna kıvrılan Erzurumlu hemşerilerimin arasına karıştım. Kimi kan revan içinde başını tutuyordu, kimi sıkıktığı yumruğunu binalara savuruyordu.

Ben kimseye küfredemedim.

Erzurumlular mağlup bir ordu gibi memleketlerine yürürken, topluluktan ayrılp sahilde bir kayanın üzerine oturdum. Benimki bir tereddüdün müsabakasıydı ve hükmen mağlup ilan edilmiştim.

GÜNDÜZ YILDIZI

H iç bekenmedik bir çıkış yaptım...
Dedim ki kendime: Bu böyle gider mi,
gitmez. Gel seninle anlaşalım. Sen bana
karışma, ben sana... Hiç! Sanki tanışmadık bile...
Sonra da yutkundum.

Eskiden böyle değildi. Eskiden de saçmaladığım
oldurdu ama saçmaladıktan sonra bir yutkunma
gelmezdi böyle. İçten yanmalı o motoru susturmayla
mı yarıyor bu yutkunma?...
İyi. Yutkun bakalım.

Özledin güneşten sakınmayı ama o da gelir. Sıcak
yaptı, dersin. Kime olacak, kendine dersin! Sahi,
kendisine söylerken de duymazdan gelebilir mi
insan?..

Yok artık! Bir dene istersen. Aman kalsın şimdi.
Ne varmış, hiç de kötü olmazdı yani!.. Kendine bir
şey söylüyorsun.. duymazdan geliyorsun sonra.
Balkondan bakan sen değilsin
sanki: Geçen birini görmek
istemessen öyle yapıyorsun ya...
Sonra da efendim, karşıdaki
çatılar üzerinden öyle gündüz
güneşine yıldızları saymak...
efendim, sayıyor görünmek...
Ama bu öyle olmuyor.
Çünkü, ya bir şey söylemeyeceksin kendine, ya da
yapmayacaksın öyle.. ah, hiç duymadım.

**Bir oyun var. Bir tür
saklambaç oyunu.
Kendinden saklanarak
oynanıyor.**

incitmekten özenle sakınarak. Hoşnut bile kalarak,
-sanki.

Baktım baktım da yoruludum. Sanki, gün geçtikçe
tanınmaz mı oluyoruz?... Kendine yabancılaştırmak,
falan... Çok küçük özbiçimsel bir yalnızlık...

Gül-mel iyi bir şey olsa, gelip bulmazdı seni

Düşüne düşünene giden kendimin ardı sıra düşünene
düşüne gitmeyi inatla sürdürerek. Bunda inat etmeyi
de inatla sürdürerek.

**Unutulmuş bir şeyin varlığının bilincinde
olarak ve hiç de pişmanlık duymadan.**

**Yakınmadan ve hiç kimseyi de suçlamadan.
Kendini de suçlamadan. Suçlar gibi olmaya hiç
kalkışmadan. Ellerin öyle titrek, yüreğin sanki bir
hoş!**

**Kendinden esirgemeyi bile düşündüğün
güzelim umutlar da tükenmişken.. tükeniyor-ken!
"Ah, umutları.." diye iç çekmelerden de yoksun
kalmış olarak, eldeki gazeteye bakıyormuş gibi
yaparak ve gizliden umutlanmayı öyle açık seçik
ve belirgin bir titizlikle sürdürürken.**

Utanmadan ve uslanmadan.
İşte, bile bile bilerek. Hiç ders
de almadan, düşünene düşünene
giden kendimin ardı sıra
düşüne düşünene gidecek.

Ders almaya hiç de
kalkışmadan. Yavaşça. Kendini
hiç incitmeden. Kendini

Yok, gerekecek diye söz vermiş olmasın. Tamam,
saklanılmadı ama duruyorsa orada, çöpe atılmadığı
için duruyor.

Taşanılmış söylencenin değer taşıyan ısıltılı bir
kanıtı olarak kendin için küçük bir parça ayırmaktan
niçin kaçındın?... Belleğinde tutmak, belleğinde
anılara yatırmadan canlı tutmak için bir tül ile usulca
sarmalanmış olarak, arada bir onu orada anımsamak.

Ve.. işte, onu anımsıyor olmakla mutlu oluk
duymak.

Giden yolu fırsat bilerek. Anlamak için bir fırsatla
dönüştürerek giden yolu. Kısa yoldan katılmak
istediğin uzun yol gibi kısa yol için uzun yoldan
ayrılmanın yolunu gözleyerek. Kendini yiyerek sona
ermek bilmeyen bir yanıllılığın derinden derine
ulaştığı bir çöküşle.

Kendi kendinin düşmanı olmuş suçsuz bakışların.

Bak, sen buna bayılırsın!

Bir oyun var. Bir tür saklambaç oyunu. Kendinden
saklanarak oynanıyor. Yok, eğlenceli bile sayılabilir.
Elbet kalkıp da buzdolabının arkasına girmiyorsun.
Nereye saklanmışsan yani, bilmiyorsun. Bilmek de
istemiyorsun. Kendinden saklanıyorsun öyle ve
niçinse, bulmak istiyor değilsin kendini. Bağış çığış
falan yok ama durduk yerde -kitaplığın üstünden
diyeyim- birkaç şey devriliyor.

Geçti görünmez canavarlar.

Yok canım, canavar falan uydurmacası ama
kendinden saklanırken kendini arayan kendine
da güzel olur, -unutma!

BARCELONA'NIN PARKI GÜELL'DİR.

7 Temmuz 1926'da günü Barselona'da tramvayın altında yaşlıca bir adam ezildi. Yırtık pırtık giysileri içinde sakalı birbirine karışmış, pejmürde kıyafetli adam birkaç gün sonra ölmüş, rivayete göre kimseler tanımamış. Birkaç gün moragda kaldıktan sonra tam gömüleceken tesadüf eseri şahıs tanıyanlar çıkmış ve kent yasa boğulmuştu. Adamın adı Antoni Gaudí'di. 1852 doğumlu, 74 yaşında, Barselona'nın çeşitli yerlerine çağıncın çok ilerisinde sıra dışı parklar, apartmanlar, kiliseler inşa eden kimine göre deli kimine göre dahi mimar Gaudí'di. Son on sekiz yılında kendisinin de içine dendiği Sagrada

Família kilisesinden başka bir iş almamıştı. İlk işi hayatını adadığı şehir Barselona'nın Plaça Reial bölgesinde sokak lambalarıydı. İkinci işi eldiven imalatçısı Comella'nın vitrinini tasarlamasıydı. İşte bu iş mimarlık kariyerinin başında İspanya'nın en zengin ailelerinden olan Güell'lerin oğluya tanışmasını sağlamış ve ondan sonra hayatı dramatik bir biçimde değişmişti. Onun yaşamsal tüm ihtiyaçlarını karşılayarak himayesine alan Güell ailesine fantastik evler ve Alice Harikalar Diyarı'nı andıran müthiş Park Güell'i yapmıştı. Gaudí meslek hayatının ilk bölümünü oluşturan 1883-1906 yılları arasında Barselona burjuva sınıfının verdiği işleri tasarlayarak geçirmişti. Bu sebeple de zenginlere sırtını dayıyor diye eleştirilmişti ama onun tek derdi vardı, o da hızla mimari ideallerini gerçekleştirmek. Kariyerinin ikinci bölümünü yapımı bugün dahi devam eden Sagrada Família kilisesine kendisini adanmış, içine de defnedilmiştir. Bu uçuk kaçık katedralin 2026'da tam olarak bitmesi planlanıyor. Antoni Gaudí doğu aşığı bir mimardı. "Atölyemim hemen dışındaki ağaç benim akıl hocam" diyen bir insandı. Tasarımları doğadan etkilensin, masalsı özellikler içeriyordu. Eserleri hala milyonları Barselona'ya çekiyor. İnsanlar tasarladığı Casa Milà gibi apartmanların içini görmek için bile

yüksek müze ücreti ödemek için kuyrukta saatlerce bekliyorlar.

Ben Gaudí aşkını giderebilmek değişik zamanlarda Barselona'ya tam dört kez gittim. Gaudí'nin şehir her tarafına yayılmış tüm eserlerini ziyaret ettim. Masmavi denizi, kent içinde dahi denize girilen pırl pırl plajları, zengin mutfağı, cana yakın insanlarıyla bu Akdeniz kenti beni hep çekmiştir. Resimden, edebiyata, sinemadan müziğe, heykelden şiire bir sürü öncü sanatçı yetiştirmiş bu şehir Katalonya'nın başkenti ve bir kültür başlığıdır. Pekli nasıl oluyor da Franco diktatörlüğüne bile başkaldıran bu

özgür ruhlı şehir, Gaudí'ye masalardan fırlamış parkları, katedralleri, apartmanları, evleri yapma imkânını 100 yıldan önce bir zamanda sunabilmişti. Bu delilik dahilik çizgisinde giden insanlara Katalan kültürü nasıl kucak açmış

ve içinde barındırabilmişti. Eksantrik düşünceler, öneriler hoş mu görülüyordu. Bu kültür yoz geri bir kültür mü yoksa ileri, dellilerine delilik yapma imkanı veren onları dahilik mertebesine çıkarabilen halk ne menem bir halktı. Turistler için yazılmış bir duvar yazısı hala hafızamda. "Şu anda İspanya'da değil, Katalonya'dasınız. Eksantrikliğe mûsamaha gösteren onları kovalamayan linc etmeyen bir toplum mutlu bir toplum mudur. Mutluydu, gittik, gördük (Veni Vidi Mutli).

Katı dogmatik kültüre sahip şehirlerde ayrıntı onların hemen temizleriz, zehirleriz, ölkenlere de öyle. Farklı sese, aykırı ruha, dalga geçen insana, yüksek sesle gülen kadına, kıyafetli kendinden farklı olana, görüşü taban tabana zıt olarlara tahammül yoktur. Onlarla eşit ilişkiye girilmez, hakır görülerek gülünür, üstten bakılır ve öyle konuşulur. Önce mırıl mırıl yapılır anlarsa, anlamazsa, ister uçak pisti, ister şehrin meydanı, ister restaurant, ister otobüs, ister parktaki spor aletleri fark etmez, kovalanır,

tekmelerin, ağzı burnu kırılır düm düz edilir ki bi daha öyle gezip, öyle giyinip, öyle konuşamasın. Vizyonları zaptırap altına alınır. Tam tersi kendine güvenili, ileri toplumların mizah anlayışı bile kendile yapı etme, kendi düşüştüğü duruma göre üzerinidir. Arada saçmayanlara sadece "ne saçmalamış ama ha" denip, gülünür, geçilir. Uçak pistinde linc etmek için kovalanmaz. En fazla "saçmalamış" deyip işe gücü bakılır. Uçak ne zaman inecek, diye iş gücü bırakılır bir adam beklenilmez.

Ayrıca aşagılık kompleksi içinde kıvranan bireyler çok alingandır, onlardan müteşekkil toplum daha da. Çünkü durduğu yerden ve kendinden emin değildir. Kolektif alingancılık en tehlikeli halidir bu halet-i ruhiyenin. Bir süre sonra saldırganlığa dönüşür, farklı olana lince yönelir. Tüm aykırı atları bitene kadar küfrede küfrede, kan ter içinde sökülür atılır parktan, bahçeden. İşte onların şehirlerinde bırakın 120 yıl önce Park Güell'ler yapmayı, bugün bile merdivenlerin rengarenk boyanmasını tahammül edilemez. Hemen ertesi gün üstüne düz bir renk atılır ki ahalî farklı renkleri yüzünden tökezleyip düşmesin diye. Rengin kütlesi mi vardır demeyin, o alingantı topluluk için vardır, sen sorgulayamazsın. O toprakların eski kültürlerinden kalan antik eserler, heykeller bile rahatsız eder bu alingantı topluluğu. O heykellerin içine tükürülür, şehrin girişlerine sahte tarihi giriş kapıları yapılır. Meydanlara plastik heykeller konur. O da yetmezse parklara fiskeyeller yapılır. Şimdi size tara bahçelerde fiskeyeller ihtiyacı duymadan kendiliğinden büyüyün aykırı otlarının faydalarını sayıyorum. İdrar söktürücüdür, kanı ve bedendeki toksin maddeleri temizler, böbrek mesane taşlarını atılmasına yardımcı olur ve bedeni güçlendirici toniktir. Ayrıca renkler tökezletmezler bilakis mutluluk verirler. Yani diyeceğim, birilerinin parkı ederken belki çok Güell'dir.

KREM RENGİ HİKÂİYELER: BARIŞ

Adı Barış'tı. 70'lerin göbeğinde orta direk bir ailede doğan pek çoklarından biriydi. Küçük bir şehirde büyük hayaller kurarak başladı hayata. Gazete kâğıdı ile kapladığı yasaklı kitapları okurken dünyayı değiştirebileceğine inanacak kadar gençti. Üniversitesi kazanıp büyük şehirlere gitti. Biraz daha büyüdüğünde dünyayı gezecekti. Lakin fakülte bitmeden aşık oldu Barış, biter bitmez de evlendi. Kız babası olacağını öğrendiği gün, seve seve Umur Bank AŞ' de kademi memur olarak işe başladı. Hayal ettiği hiçbir şey olmadı ki krem rengi hayatında artık büyüyen tek şey takım elbiselerinin beden numarasıydı. Yine de rakı sofralarında geçmiş yılları yadı ederken gözleri bir an parlar, yüzüne yerleşen o çapkin gülümseme ile gençken ne kadar yakışıklı bir adam olduğunu anı verirdi.

Adı Barış'tı. Onun için hayat artık yemek, içmek, dizi izlemekten ibaretti ve ölüm ise Game of Thrones'un gelecek sezonunu kaçırmanın başka bir şey ifade etmiyordu. O küçükçük hayatında ölümü düşlemeyi bile düşünemeyecek kadar çok sorumluluğu vardı. Kimin başına ne gelse, elini telefona attığı gibi rehberde ilk aradığı ismiydi Barış. Kimseye kızgın kalamaz, "Hayır" diyemez, zora düşünen yanına ilk o koşardı. Cenazesinde imâm "Merhum sana bildiriliyor!" diye sorduğunda cemaat hep bir ağızdan "Merhametli" diyecekti.

Sabahları erken kalkar, kahvaltılar hazırlar, kızının saçlarını örür, annesinin ilaçlarını verir ve aye sonunu zor getirirdi. İşsiz kalmayı göze alamadığından o kadar çok çalıştı ki Umur Bank AŞ'nin kariyer planlama departmanı onu genel müdürlük için onun vadeden eleman seçti.

Alalede bir iş günü, sinir krizinin eşliğindeki bir müsteri, numara almadan karşısındaki koltuğa oturdu.

"Bittim artık. Tükendim. Haberleri okudukça kendimi bu coğrafyadan aşağı atmak istiyorum. Kumbarama bir tek kelime daha yazacak gücüm yok... Kalmadı. Sadece ben değilim. Ede de böyle, herkeze böyle... Daha fazla yaşamaktan, şu yaşayışlarının daha fazlasını görmekten korkuyorum. Korkuyorum..."

"Bu değerli paylaşımınız için öncelikle teşekkür ederiz. Bankamız hâlihazırda bu ve benzeri

durumları öngörerek sizlere özel bir kampanya hazırlamış durumda. Şayet bu gece-umut yazıp kumbaramıza atarsanız yirmi yedi iş günü içinde "Güzel Günler Bonusu" ile takas edebilirsiniz. Yardımcı olabileceğim başka bir konu var mıydı?" Çakır gözlü, zıpkin gibi bir delikanlı, şirket karttının üzerindeki işe başladığı gün çekilen vesikalik fotoğraftan ona bakıyordu ve Barış'a "Sen kimsin?" diye sordu. Alındaki çizgilerle kaşları düşmüş,

gözkapaklarının ağırlığına daha fazla kaldıramayan gözleri düğme

kadar küçülmüş olan Barış, gömlekle yakasına kalın gelen boynunu sola çevirip "Gençliğimde çok kitap okumuş biriyim" dedi. O esnada kalın telefon, Barış Bey'i acilen kızının okuluna çağırırdı.

"Ekin bugün sınıfta arkadaşlarına babaannesinin üzerine bıcakla yürüdüğüünü anlatıyordu. Cemiyetimizde çok saygıdeğer birisiniz Barış Bey. Bu yüzdən mevzu aileler arasında dillenmeden özünüzle özel olarak görüşmek istedik. Taktir edersiniz ki bu kabul edebileceğimize..."

Adı Barış'tı. Sekiz yaşında bir kız çocuğunun nasıl bir hayat gücü olabileceği konusunda öğretmeni ikna edip eve döndü. Ekin'in annesi öldüğünde bir ömrü yapayalnız geçiremeyecek kadar genç, yeniden aşık olabileceğini inanmayacak yaşlı, tek başına bir kız çocuğu ile başa çıkamayacak kadar acizdi. Ailesine sığınmış Barış. Her şey yoluna girecek derken ecel gelip babasını da aldıgında, baba olacak kadar yaşlı, babasız kalamayacak kadar genç, annesini ortada bırakamayacak kadar merhametliydi ve o gün kızının yalan söylemediğini biliyordu.

Daha dört yaşında bir çocukken aksam yemeğinde fazla karpuz yediği için altına kağıdı bir gecenin sabahında annesinin elinde bıcakla "Pipini keserim senin, diye peşinden koştuğu anı hatırladı. Yedi yaşında misafir tabaklarından birini kırıp takımı bozduğu için aksam babası eve gelene kadar küçük tuvalette kilittli kaldığı saatleri anımsadı. Okula gitmek için vaktinde uyanmadığından annesi üzerindeki yorgani kaldırıp donunu aşağı indirirken on iki yaşındaydı. Barış kendini bildi bileli annesini hiç sevmemişti. Yine de her sabah kızını babaannesine saygılı olmasını tembihlerdi. Kol

Ekin'di ve o gün krem rengi hayatı Barış'ı alaşağı etti. Barış kendini kaybetti.

"Yeter artık! Bakım evine yatacağım seni," diye bağırды.

Beş yıldan fazladır birlikte yaşıyorlardı ve Barış her gün işten eve döndüğünde sinir krizi geçiriyordu. Bir gün kadın evin pirincini, yağını, peynirini sokaktan geçenlere dağıtmış oluyordu. Barış usul usul anlatıyordu, "Tamam evladım," diyordu ama kadın anlamıyordu, birkaç gün sonra aynı şeyi yine yapıyordu. Bir gün Ekin'in oyuncaklarını kapıcının oğluna hediye ediyordu. Barış kızıyor, bağırıyordu, kadın yine anlamıyordu. Başka bir gün Barış yine işteyken tiye pantolonlarının paçasını çamur olmasını diye uyarımlarını kısıtlıydı. Her akşam eve girmeden çöp konteynırını karıştırıyor, bir gün bilgisayarı şarj aletini, bir gün internet modeminin, bir gün karnısının fotoğraf albümünü kurtarıyordu ama Barış artık yetişemiyordu.

"Yeter artık! Bakım evine yatacağım seni," diye bağırıyor tüm aile karışına dikildi.

"Olur mu evladım? Ancağın o senin..."

"Köşe yastığı gibi kadın... Teyzem mi sana fazla geliyor? Sen nasıl bir evlatısın?"

"Biz öyle bir aile miyiz? Halama ben bakarmı bakım evine yatırtmam..."

Herkes konuştuu ama hiç kimse hiçbir şey yapmadı. O gecelerden birinde annesinin odasının kapısını dikildi. Yataktaki inleyerek uyuyan eciş bücüş ihtiyara uzun uzun baktı. Sonra gözü başucundaki yastığa takıldı. Seksen üç yaşında kadın... Ne kadar güçlü vardı ki? Yastığı suratına basmasıyla birlikte bir, biledim iki dakika sonra bu ıstırap bitecekti. Annesi ölecekti. Eve huzur gelecekti. Akşamın Ekin odasında ödevini yaparken Barış da on beş dakikada bir "Barış" diye bağırın bir olmadan dizlerini izleyecekti. Çözüm-süz-lük öyle bir girdaptı ki en merhametli insan için bile canavarın ölümünden başka çare bırakmıyordu. Telefon çaldı, kadın uyanı, Barış o gece annesini öldürmedi. Ertesi gün kadını balkondan sofa örtüsü silkeleken gördü. Kamburundan usulca ite kırk yıllık ikşenceye birkaç saniye içince sana erecekti. Ne yazık ki Barış apartmanın penceresinden bakan küçük oğlan çocuğu ile göz göze gelince büyük planının bir gün daha ötelemek zorunda kaldı. Annesi üç yıl sonra eceli ile boğuşarak acılar içinde son nefesini verene kadar Barış her gün onu nasıl öldüreceğini düşledi. Soran olursa "Hayat işte, ne yazık ki Barış'ın hayatı Barış'ı alaşağı etti. Barış'ın Yaşayozu" dedi.

Çözüm-süz-lük öyle bir girdaptı ki en merhametli insan için bile canavarın ölümünden başka çare bırakmıyordu.

"BENİM KIZIMIN HİÇ FOTOĞRAFI YOK..."

"1 916 berbat bir yıldır, 1917 kesinlikle daha iyi olacaktı"

Yüzyıl önce günlüğüne bu notu yazan Rus Çarı II. Nikolay, birkaç ay sonra iktidarı tümüyle kaybedeceğini bilmiyordu. İyimserlik içindeki lanetti onu bekleyen.

O dönem İsviçre'de sürgünde yaşayan Lenin ise, 1916 yılının Aralık ayında küçük bir yoldaş grubuna konuşma yaparken farklı bir duyguya sahipti. Yoldaş grubu küçüktü, çünkü artık parmakla sayılacak kadar azalmışlardı. Lenin olumsuz bir yargıda bulunarak, "Korkarım, benim kuşağım Rusya'da devrimi göremeyecek," demişti. Bunu söylediğinde 46 yaşındaydı. Umutsuzluk içinde bekleyen müjdeden habersizdi. Bir yıl geçmeden Rusya'da devrim oldu.

Tarih kendini tekrar etmez ama duygular eder. Biz bugün farklı bir çağda, farklı koşullarda yaşarken, Çar'ın iyimserliği ile Lenin'in kötümserliği arasında gidip gelen ruh halleriyle yaşıyoruz. Bombalı saldırıların, siyasi tutuklamaların, çocuk istismarı skandallarının içinde boğulan ve kendini çaresiz hisseden insanlar, artık bir şey hissetmek dahi istemiyorlar. Susmak ve yarın hayat ne sunacaksa onu kabullenmek üzerine kurulu hayatlar. Aralık

**Susmak ve yarın hayat
ne sunacaksa onu
kabullenmek üzerine
kurulu hayatlar.**

yükselen itiraz sesleri varsa da duyulmuyor.

Bu kargaşada daima kârlı çıkan iki kesim var:

Bunların birincisi, demokratik muhalefeti şiddetle bastıran hükümet. Bu sayede her türlü yolsuzluğun üstü örtülebilmekte, siyasal islamcı anlayışın tek sesli otoriterliği her yanda kurumsallaşmakta, kişiye bağlı iktidar yapılanması mutlaklaşmakta.

Kârlı çıkan ikinci kesim, bal tutup parmağını yalayanlar yani mal-mülk sahipleri. AKP 2002'de iktidara geldiğinde, toplumun en zengin yüzde birlik kesimi, toplam gelirin yüzde otuz altısını alıyordu. Şimdi bu oran yüzde elli beşe çıkmış. Yani on beş yıllık iktidarı döneminde, zenginler daha zengin olmuş. Bu açıdan Türkiye'nin özel bir konumda olmadığını biliyoruz, o sadece Dünya Kötülük İmparatorluğu'ndan kendine düşen payı yaşıyor. ABD'nin başkan adaylarından Bernie Sanders bunu ifade eden rakamlar paylaşmıştı: "Dünyadaki en zengin 62 kişi, dünya nüfusunun yarısının varlığına denk bir servete sahip." Sadece 62 kişinin malvarlığı üç buçuk milyar kişinin gelirene eşitken, ne desek boş.

İktidar, insanların mutluluğunu çarpıtır. Mutluluk duymanın hakkını ancak iktidardakiler alır. Öküzünde

iktidarın bunu bir ölçüde başardığı görülüyor.

Mesela, dolar bir buçuk lirayken mutlu olanlar, dolar şimdi dört lira olduğunda yine mutlu.

Türkiye bir Rus uçağı düşürdüğünde mutlu olanlar, Türk hükümeti Putin'e dost olunca yine mutlu.

Başbakan Suriye lideri Esat'la dostken mutlulardı, Esat'la savaşta tutuşunca da mutlular.

Türkiye, Davos'ta ve Mavi Marmara olayında İsrail'e atışırken mutlulardı, şimdi İsrail'e en kötü koşullarda anlaşma yapıldığında da mutlular.

Bütün iktidar siyasetçileri "Hocaeendimiz" diyerek Fethullahçılık yaparken mutlulardı, şimdi dilleri "Fetö" derken de mutlular.

Geleceğin otoriter rejimlerinin, toplumlara yapay mutluluklar vereceğini anlatan edebiyat eserleri var. *Cesur Yeni Dünya*'da bunu çok iyi anlatan Aldous Huxley bile ülkemizdeki bu tuhaf "mutluluk nizamı" karşısında şaşırırdı herhalde.

Çarpıtılmış mutluluk, ancak gerçeği inkarlar başarıya ulaşabilir.

Gerçeği inkar etmenin yollarından biri, gerçeği unutmaktır. Mesela, Aladağ'daki (Adana) özel bir okulda çıkan yangının üzerinden daha üç

MELTEM YILMAZ

ay geçmedi, on iki çocuğun ihmal sonucu ölümü unutulup gitti. Soma Maden'indeki üç yüz bir kişinin ölümü dahil neler unutulmadı ki... Sürekli yeni ölümler geliyor ve her acı bir önceki acıyı sıradanlaştırıyor.

Acı da artık gerçeği temsil edemiyor.

Aladağ'daki yurt yangınında ölen çocuklardan birinin adı Sevim Köylü. Annesi Hayriye şöyle anlatıyor: "Kızım doğduğunda kalp damarı tıkalı teşhisi kondu. Ankara'ya götürdüm. Yedi bin lira ameliyat parası istediler. Çaresizlikle ne yapacağımızı düşünüyoruz, hastanede, on bir yıldır görmediğim dayımın oğluya karşılaştım. Bizi bir doktora götürdük. Yedi yaşına kadar tedavi ettirdik, sonunda iyileşti. Yurt, çocuğuma mezar oldu. Ben kızımın bir mucizeyle iyileştğine inandım. Ama bu yangın çocuğumu benden aldı. Ben evladima doyamadım."

Yoksulların çaresi yoktur. Toplumun tepesindeki yüzde birlik kesim ulusal gelirin yüzde elli beşine el koyarken, yoksullar en ufak imkana yetinmek zorunda kalır. Hayriye Ana da kız Sevim'in geleceği için yol yordam ararken, devletin onlara sunduğu tek imkan, denetimden yoksun ve her tür istismara açık tarikat yurtlarıdır. Hayriye Ana'nın eşi maden işçisi. Beş çocukları var, kendi annesi de onların yanında. 1300 lira maaşla bu kadar kıtı nasıl yaşayabilir ki? "En acısı da," der Hayriye Ana, "benim kızımın hiç fotoğrafı yok. Sadece hocasında vardı. O da yangında öldü."

Bu anlatılanlar ülkenin gerçeği olsa da, artık gerçek diye algılanmıyor. Söylemler, gerçeğin üzerine örtüyor. Osmanlı'nın yeniden dirilildiğini sanan, ama daha da yoksullaşmanın nedenini bir türlü sorgulayamayan insanlar bir tahayyül dünyası içinde dalgalanıp duruyor. Dalga onları bazen milliyetçi şahlansa, bazen dinsel tutuculuğa götürüp getiriyor. Ve böyle bir ortamda bir çıkış yolu da görünmüyor, tıpkı yüz yıl önceki Rusya'da olduğu gibi.

Gerçekten berbat bir yıl oldu. Umut ile kötümserlik arasında bir seçim yapmak bu yüzden pek çok kimseye anlamlı görünmüyor. Çünkü anlamın gerçekleşe olan bağı koptu. O bağ yeniden kurulmıyor. Bugün ısrarla ses çıkarmayı sürdürenler, anlamsız görünmeyi göze alarak bedel ödüyorlar. Gerçeğin bedelinin bu ülkede zulüm olduğunu biliyor ve her şeye rağmen, gerçeğin gözden irak tutulan hayalini, yani mutlu yaşama hayalini sahipleniyorlar. İyimserliğin içindeki laneti ve umutsuzluğun içindeki ışıyı bilerek sahipleniyorlar.

KARA DÜNYANIN BEMBİYAZ PERİLERİ

Dünyanın farklı yerlerinde ayrımcılığa uğrayan albinolar konusunda Türkiye'de farkındalık oluşturmak için kurulan Albinizm Derneği temsilcisi Pınar Koşar sorularımızı yanıtladı.

Albino bireylerin sağlık alanında yaşadıkları sıkıntılar nelerdir? Nelere ihtiyaçları var?

Yaşanan sorunları üçe ayırabiliriz; görme problemleri, güneş karşı cilt hassasiyeti, psikolojik problemler. Görme problemleri ile ilgili olarak erken yaşta başlanan az gören rehabilitasyonunun çok faydası görülmektedir. Cilt hastalıkları ve kanser riskine karşı güneş kreminin sürekli kullanımı da önemlidir. Ancak psikolojik olarak daha fazla etkileniyorlar. Toplumun yadrigayan bakışları, Albinizm hakkında yeterli bilgiye sahip olmamaları, görenlerin onları yaşlı zannetmesi bunun bulaşıcı bir hastalık sanılması ya da albinizmi bireylere tanımayan haklar onların daha mutsuz birer bireye dönüşmesini sağlıyor. Kısaca görme problemleri ile ilgili olarak yardımcı cihaza ihtiyaç duyuluyor (Teleskopik gözlük/Prizmatik gözlük/El büyüteçleri vs.) cilt problemleri içinse yaz/kış kullanılması gereken dermatolojik etkili bir güneş kremi ve psikolojik destek.

Toplumsal anlamda ne gibi sıkıntı ve sorunlar yaşıyorlar?

Toplum albinizmin çok farkında olmadığı için Albinizmi bireyleri karşı olan algı zaman zaman kırıcı, alaycı ve dışlayıcı olabiliyor. Örnek vermek gerekirse, ten rengimizin beyaz oluşu veya göz titremelerimizin (nistagmus kaynaklı) farkına varanlar bunun bulaşıcı bir hastalık olarak algılayabiliyor.

Albino bireyler iş bulurken zorlanıyor mu? Evetse neden?

Yetişkin albinizm sahibi bireylerin karşılaştıkları en önemli sorunlarından birisi istihdam sorunu. Türkiye'deki özel ve kamu kuruluşlarında bizim

hakkimızda yeterli bilgiye sahip olmadıkları için istihdam konusunda sorun yaşayabiliyoruz. İş hayatında albinizmi genç ve yetişkinlere ön yargılı davranılmaması, fırsat tanınması ve lisans mezunu bireylerin gerçek işlerini yapmaları konusunda destek bekliyoruz. Pek çok arkadaşımızı iyi bir donanıma sahip olmasına rağmen sekreterlik, ofis elemanı veya arşivde iş veriliyor. Oysa ki, istihdam edilen albinizmi bireylere uygun ekipman, çalışma ortamı ve psikolojik ortam hazırladığından başaramayacakları, altından kalkamayacakları hiçbir iş yok.

Derneğinizin kuruluş amacı nedir? Ne gibi çalışmalarınız var?

Albinizm Derneği olarak, 2013 yılından itibaren ülkemizde albinizm konusunda farkındalık yaratmak, albinizm sahibi bireyler ve ailelerinin yaşam kalitesini arttırmak amacıyla yola çıktık. Bizim dernek olarak birinci hedefimiz, albinizmin tanısı, tedavisi ve albinizme sahip yetişkinlerimize, gençlerimize ve çocukları olan ailelerimize, albinizm konusunda yeterli bilgiye sahip olarak, albinizmi toplumun gündemine getirmektedir. İkinci büyük hedefimiz ise, ülkemizde yaşayan tüm albinizmi bireylere destek olmaktadır. Bu bağlamda sosyal haklarının iyileştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu sebeple çeşitli Radyo/TV programlarına katılmak, gazete ve dergilere röportaj vererek albinizm hakkında farkındalık yaratmak ve çeşitli seminerler ve Konferanslar düzenleyerek daha çok bireyi albinizm hakkında bilgilendirmek ve yurtdışındaki gelişmeleri takip etmek çalışmalarımızın başında gelmektedir.

ÇİÇEKÇİNİN MASALI

Turuncu bir sabahı Roman mahallesinde. Güneş, sabah kahvesini içen ehlikeyif kadınlar gibi bacak bacak üstüne atmış, bir elinde sigarası, göğe yayılmıştı. Roman kızları güneşin altında civıltıyla gülüşerek, mahallelerini süsleyen papatyalarla tanışıyorlardı. Tarlaya vardıklarında, terden yapış yapış olmuş plastik terliklerini fırlatıp yalın ayak çiçeklerin arasına karışıyorlardı. Güneş onları omuzlarından öperek karşıladı. Kızlar da güneşi, taç yapraklı papatyaların arasında yuvarlanarak selamladılar.

Zamanın, güneşten başka bir ölçütü yoktu hayatlarında. Ne sinirli bir el yazısı ile yazılmış görev listesi, ne aların sesi... Ne kadar istiyorlarsa o kadar kaldılar papatya tarlasında. Çiçeklerin bitip göğün başladığı ufka bakarak saatlerce gençliklerini demediler. Papatyalara uzandılar sonra. Taç yapraklarından öptüğü Roman kızları; öyle çok, öyle çok güldüler ki... Sonunda onların güllülerini çiçek isimlerine verdiler.

Roman mahallesindeki papatya tarlasında büyüyen o kızlardan biri de çiçekçi Şahinder'di. Şahinder'in hayat yolu çiçek tarlasında başlamış, çiçek tezgahında süregelmişti. Bir gün eline aldığı bir nergis çiğneğinin kokusuna vurulup, tanıdığı bir çiçekçi ablasının yanına gitmişti. "Ben de yaparım bu işi, bana da öğretsen ya," demişti.

İlkin 25 yaşında, Kadıköy'de başladı çiçekçiliğe.

Tezgahında envai çeşit çiçek; mutluluğu arayan insanlara, "İşte seç beğen" diyor, "bakalım senin yüzünü hangi çiçek güldürecek?" Çiçekçiliğe başlayalı bir yıl olmuş olmasa, bir akşam tezgahını toplayıp amcasının kızının düğününe gitti. Omuzlarına dokunulmuş, kollarına sarılmıştı. "Çiçekçi Şahinder, senin masalın bitti."

saçları, ayak bileklerine uzanan gümüşü entarisyle sanki çiçek tezgahını üstüne giymişti Şahinder. Düğünde abisinin yanında duran bir delikanlı ona bakıp duruyordu. "Ne istiyor?" diye düşündü genç kız, tatlı tatlı güldü sonra. Ne istiyor olacaktı? Belli ki hayatını hayatına katması vardı. Delikanlı uzun uzun baktı çiçekçi güzle, sonunda dayanamayıp, yüksek sesle kendi kendine "Ben bu kıza evlenirim, bu kız çok güzel," dedi. Bilmiyordu ki yanında niyetlendiği kızın abisi duruyor. Şahinder'in abisi "Sus ulan, o benim kardeşim," dediye de susmadı delikanlı, gidip kalbini Şahinder'e açtı.

**Kızlar güneşe dönüp
"Aşk ne ola ki?" diye
sordular. Güneş
onlara, "Aşk, başka
bir seçeneğimizin
olmamasıdır," dedi.**

Bir yıl içinde evlendiler; Şahinder, delikanlıya da çiçeklerinin arasına aldı, beraber çiçekçi tezgahında çalışmaya başladılar. Bazen az oldu işleri, bazen çok. Bazen yazın sıcaklığında sokakta bir gölge aradılar kendilerine, bazen kışın soğukunda rüzgân kesen bir kuytu. Ama hep sokaktaydılar, hep çiçeklerin arasında. Üç oğulları, bir kızları ve binlerce çiçekleri oldu sonra.

Şahinder tezgahında duruyor, eşi çiçek mezarına çiçek almaya gidiyordu. Elinin altında onlarca çiçek olsa da sevdiğinden alınan çiçek bir başkaydı ya hanı; bu yüzden Şahinder'i de en çok eşinin onun için aldığı çiçekler mutlu ediyordu. Şahinder diyor ki: "Çiçeklerle ilgili şu kadarını biliyorum, çiçek verdiğin kişi mutlu olur. Mesela kırmızı gül veren kişi 'Seni seviyorum,' demek istiyor. Birine çiçek vermek, 'Seni seviyorum, senin mutlu olmanı istiyorum,' demektir. Ömrü çiçeklerin arasında geçen ben bile çok seviyorum, eşi özel bir çiçek alıp getirdiğinde, hangi kadın sevemez ki? Bizim kadınlarmız küçükken bir çiçekte bile mutlu olurlar. Yeter ki insanlar birbirlerini mutlu etmeye niyetlensin."

Hayatın her anında çiçekçi Şahinder'in masalı bitti.

renmemişti Şahinder. Ama çiçeklerin ve mutluluğun dilini biliyordu. Bu yüzden bazen, tezgahının önünden geçen kadınlara hiç karşılık beklemeden çiçek veriyor, o günlük rızkı da kadınların gülüşlerinden alıyordu. Şahinder'e "Başka bir iş yapmak ister misin?" diye soracak olursanız size "Mesleğim çok güzel, süper yani. Çiçeklerin içindeyim her gün, daha ne olsun ki?" diyor. Tepebaşı'ndan Odakule'ye geçişte, caddedyi gözleyen köşe başındaydı Şahinder'in yeri. Buradan, içinde binlerce hikâyenin aktığı hayatı bir bakışta görebiliyordu. Daha ne oldu ki?

Turuncu bir sabahı Roman mahallesinde. Güneş, sabah kahvesini içen ehlikeyif kadınlar gibi bacak bacak üstüne atmış, bir elinde sigarası, göğe yayılmıştı. Kızlar güneşe dönüp "Aşk ne ola ki?" diye sordular. Güneş onlara, "Aşk, başka bir seçeneğimizin olmamasıdır," dedi. Kızlar birbirleriyle anlamlı baktılar. Öyleye kadar sessizce aşk hakkında düşündükten sonra içlerinden biri yerinden doğrularak sordu: "Peki güneş anne, çiçek ne ola ki?" Güneş, kahvesinden bir yudum alıp, sigarasından bir tütünü tütürdü. "Çiçek sizsiniz güzellerim."

KUSURSUZLAR

LOUISE O'NEILL

"BİZİM GİBİ KIZLAR İÇİN EŞ OLMAK ÖZGÜRLÜKTÜR."

"Derin, karanlık ve **korkutucu şekilde gerçekçi**."

Bu kitap sizi uzun süre bırakmayacak."

—MARIE CLAIRE

"Düşündürücü tarzı ve **acımasız sonuyla** bu fazlasıyla **gerçekçi distopya**, baştan sona insanı kendine çekiyor."

—SFX DERGİSİ

"**Çavdar Tarlası Çocukları**'nin umutsuzluğunu, **Stepford Kadınları**'nin eleştirisini ve 1984'ü andıran bir roman... Yazar, yeni ve özgün bir yetenek."

—IRISH INDEPENDENT

"Son derece **çarpıcı**... Sürükleyici, başarı ve karanlık."

—MARIAN KEYES

- IRISH BOOK AWARDS, 2014 En İyi Çıkış Romanı
- SUNDAY INDEPENDENT, 2014 En İyi Çıkış Romanı
- BOOKSELLER YA AWARDS, 2015 En İyi Kitap
- CBI ELLIS DILLON AWARDS, En İyi Kitap
- BUZZFEED, 2014 En İyi Kitap Seçkisi

TÜM
KİTAPÇILARDA

Ön okuma

www.yabanciyayinlari.com
internet satış: www.ilknokta.com

Facebook: @yabanciyayinlari Instagram: @yabanciyayinlari Twitter: @yabanciyayinlari

Mehmet Ali & Akşamsefası

Genel Dağıtım PUNT

RUTKAY AZİZ'LE OYUNCULUK ÜSTÜNE KISA KISA

*Oyunculuk insan olmakla başlar.
Müşfik Kenter*

***Öncelikle işini yani oyunculuğu sevmelisin ve en iyisi olmayı hedeflemelisin. Bu yüzden en önde olmayı seçeceksin.**

***Doğru oyunculuk doğru duyuğu üretiminden geçer.**

***Önce kendine inanmalısın. Kendine inanırsan hikayene inanırsın.**

***Bir sanatçı olarak ülkene ve dünyaya karşı sorumluluklarının farkında olmalısın. Sorumluluktan kaçmamalısın.**

***İyi bir oyuncu iyi bir entelektüeldir. Bol bol okumalısın, araştırmalısın ve eleştirip, sorgulamalısın. Bunları yapan oyunculukta adımlarını sağlam atar.**

***Vücutunda bir enstrüman gibi kulak. Bedenini önemse, fark et ve hisset!**

***Oyuncu yaratıcı bir iş yaptığının farkında olmalı. Sen bir sanatçısın bunu unutma.**

BÜTÜN DÜNYANIN AYNI ANDA DİNLEDİĞİ BİR RADYO KANALI

Çok aşıkardı birbirlerine... Birbirlerini ilk gördükleri, birbirlerini ilk gülümsedikleri, ilk dokundukları andan bu yana çok aşıkardı. Bu aşkla, dünyanın neresinde olurlarsa olsunlar, yaşam ne getirirse getirsin bir yol buluruz diyordları. Aşk, onları özgürleştirmişti, umutlandırmıştı gelecek için. Yıllar geçse de, çok acılar çektiyseler de, elleri, dudakları birbirine değdiğinde tatlı edilemez bir şey hissediyorlardı. Şeffaf, tatlı kokulu, yumuşacık bir balonun içinde, zihinleri zamansızlaşıyor, sınırsızlaşıyordu.

Onlara kalsa, dünyaya barış getirebilirdi sahip oldukları aşk. Bütün dünyanın aynı anda dinlediği bir radyo kanalından, aşklarını anlatsalar yeterli olacaktı barış dolu bir gezegen yaratmak için.

Bazı günler kadın, kolunda, karnında, kalbinde yaralarla dönüyordu eve. Adam iyileştiriyordu yaraları çabucak, öpeymiş de geçsin diyordu. Pek tuhaf ama öpüyordu ve geçiyordu acılar. Bazen adam eve, elleri bos geldiği için, yüzünden bin parça düşüyordu. Kadın parçaları bir bir topluyor, ezbere bildiği yüzünü eskisinden daha güzel bir hale getiriyordu.

Çok sevdikleri şarkılar, çok sevdikleri yemekler, filmler, kitaplar vardı. Bir de hiç sevmedikleri sirenler, bombalar, ölümler... Tartışıyorlardı sıkça, seviyorlardı tartışmayı, her konuda hemfikir olmanın mümkün olmayacağını biliyorlardı. Çoğunlukla ortaki yen bir fikir doğuruyordu bu tartışmalar, yenileniyor, evliyordları. Kimi zaman tartışmalar kavgağa dönüşüyordu. Kavga, gürlütiye dönüşüyüdü anda o hiç sevmedikleri alarmlar, kornalar, siren seslerini anımsıyor bir süre sessiz kalyordları. Muhakkak bir tanesi söze başlıyordu ardından, ya özur dikeyerek ya da seni seviyorum diyerek... Diğeri, çok sevdikleri yönetmenin bir filmi ni izlemeyi öneriyordu hemen. Kendilerini o şeffaf, tatlı kokulu, yumuşacık balonun içine sokuveriyorlardı yine.

Anlam veremedikleri çok şey vardı, bu gezegende ama anlamlandırmak için çaba sarf etmekten asla vazgeçmiyorlardı. Yaşamlarının

düşünüyorlardı. İksinin de her şeyden ve herkesten biktığı anlar oluyordu, öylece saatlerce duvarlara bakıp sustukları anlar, kim bilir neler geçiyordu zihinlerinden, bilmiyorlardı, sormuyorlardı. Birbirlerinin yalnızlığına nazik olmak için gıcırdayacağını bildikleri ahsap parkelerde yürümekten bile imtina ediyorlardı. Bu bıkınlığın da anlamı vardı elbet ama acele etmiyorlardı çözmek için. Ertesi gün kahvalt masasında ya da yaptıkları aşkım yürüyüşlerinden birinde kendiliğinden seşme dönüşümleri suskunlukları, biliyorlardı.

Korkuları vardı. Paylaştıkları korkuları ve bireysel korkuları. Aşkın özgürleştirmek olduğunu bildikleri için korkularıya barışmaları gerekiyordu. Paylaştıkları korkular buharlaşınca çay demiyorlardı yağmur suyuyla. Özgür bireylerin korkulan olmazdı çünkü. Adam ne

kadar özgürse kadın da o kadar özgürdü, Kadın ne kadar özgürse, adam da o kadar özgür. Birbirlerini özgürleştirmek aslında kendilerini özgürleştirmekti bu sebeple korkularının üzerine gidiyorlardı, savaşıyorlardı korkularıyla, barışıyorlardı. Kardan adam yaptıkları bir gün baktıyorlardı ki bireysel korkuları da uçup gittiği ağızlarından çıkan kar soğuşu dumanıyla.

Meraklıydılar. Sesin hızını, deyişlerin anlamını, ufku akıbetini, ökse otunun yaralarını, Lars von Trier'in yaşam öyküsünü, kutupları ekvatoru, Kızıldillerli merak ediyorlardı. Bu merakları bumerang gibi geri donmuyor ya da bir ok gibi hedefe kitenmiyorlardı. Merakları, öğrendikçe çoğalıyor asla tükenmiyordu. Her öğrendikleri bilgileyle değiyorlardı, hem de farklı yönlerde. İşte bu sebeple birbirlerinde hen yependen keşfedilecek şeyler buluyor, hiç pes etmiyorlardı.

Çok aşıkardı birbirlerine... Birbirlerini ilk gördükleri, birbirlerini ilk gülümsedikleri, ilk dokundukları andan bu yana çok aşıkardı. Bir gün adam aniden değışmeye karar verdi. Aşk bitmemişti, adam bitmişti. Öyleyse kadın da bitmemeliydi. Kadın biliyordu: adam özgürdü bitmek istemekte, nedeni olmazdı. Kadın hiçbir şey sormadı, hiçbir şey yapmadı. Adam bitti... bitmedi!

SEMTLERİN KOKU HARİTASI

SEMT:
EMİNÖNÜ →

Bir semtin karakterini belirleyen faktör, mimari dokusu olduğu kadar sokaklarının kokusudur. Aslında birçok besini de tadından çok kokusuyla hatırlarız. Kokunun kalıcılığı ve karakteri size çok iyi ipuçları verebilir. Kokuların peşinden yollara düşmek size kentlerin sosyolojik analizini de sunabilir. Bu sayıda koku haritasını çıkaracağımız semt Eminönü. İstanbul'un en eski semtlerinden biri olan Eminönü, çeşitliliği, kalabalığı ve kokularıyla meşhurdur. Gezerken çok dikkat etmese de her sokagında ayrı bir koku vardır. Dünyanın en eski alışveriş merkezi olan Kapalıçarşı ve Mısır Çarşısı'nın burada bulunuyor olması da semtin koku karakterini güçlendirir. Bu küçük semtte birçok aktar olması nedeniyle sokaklarında yoğun baharat kokusu sizi karşıyor. Özellikle kekik, kimyon, köri ve fesleğen kokuları baş döndürücü.

Bir labirenti andıran sokaklarda kaybolup rengârenk tezgâhlara bakarak yürüren her köşede bir tavuk denermeye rastlayabilirsiniz. Dönercilerin fazla olmasından birçok nedeni var. Ekonomik krizin derinleşmesi, ucuz olması ve ulaşılabilir en fazla proteinin beyaz ette bulunması yaygınlaşması

bu nedenlerden bazıları. Bu tavuk döner tezgâhlarının hemen hepsi doğalgaz ocağıyla çalışıyor. Yüksek ateşte pişirilmelerinden dolayı yanık tavuk kokusuna çoğu sokakta rastlayabilirsiniz. Çok eski zamanlardan beri yerleşim yerlerinden daha çok iş yerlerinin olmasından dolayı çöplerinde evsel atığa rastlamanız neredeyse imkansızdır. Daha çok hazır gıda ürünlerinin tüketilmesinden ve üretimde maliyetin kısılmaması sağlayan GDO'lu ürünler kullanılmasından dolayı çöplerinde yemek kokusuna rastlayamazsınız.

Eminönü birçok tarihi hamama da ev sahipliği yapan bir semt. Hamamların hemen hepsi kömür kullandığı için özellikle sabah saatlerinde yoğun kömür ve is kokusu oldukça baskın.

Eminönü gün içerisinde en çok ziyaret edilen semtlerin başında geliyor. Evlenenler için gelinlikten, çocuklar için emziğe kadar hemen her şeyi bulabileceğiniz bu semt bir ticaret merkezi gibi çalışıyor. Bu kadar eski ve tarihi bir yer olmasından dolayı seyyar satıcılık hayli yaygın. Sokakların keşiştiği yerlerdeki küçük meydanıcılarda simit, mısır veya kestane arabalarını görebilirsiniz. Yoğun kokusu olan bu gıdalar sayesinde sokaklarda hoş kokular arasında doLABİLİRSİNİZ.

Eminönü semtinin baskın koku karakterini belirleyen yer ise yüzyıllı aşkındır Tahtakale'nin girişinde bulunan kuru kahveci dükkanıdır. Açık sistem paketleme ve doğrudan satış yapılan bu dükkandan yayılan koku birçok sokağı kaplıyor. Bu güzel kahve kokusunu geride bırakıp Tahtakale'ye

doğru yürüdükçe açıkta yapılan ağır kokoreç ve kebab kokusu sizi karşılar. Bu kokuların içerisinde geçip sokakta devam ederseniz aynı zamanda ahsap atölyesi olan küçük tahta dükkanlarından yayılan talaş ve tahta kokusuyla karşılaşsınız. Eminönü semtinin sahil kısmına indiklerimizden deniz kokusunu bastırان hatta yok eden kanalizasyon kokusu karşılıyor. Bu tarihi semtin altapısı artan kentsleşmeye dayanmayacağı kadar eski olması ve yeterli arıtım tesisinin olmamasından ve kirlı suyun denize salınmasından dolayı çevreye ağır ve pis bir koku yayılıyor. Deniz kenarında rastlayacağınız ikinci koku ise yoğun egzoz kokusu oluyor. Avrupa Yakası'nın hemen her ilçesine kalkan otobüslerin ana durağının burada olması ve yaklaşık elli adet otobüsün özellikle kış aylarında araç içerisindeki sıcaklığı korumak için çalışır vaziyette bekliyor olması kokunu kaynağı. Birçok otobüsün egzozunda filtre olmadığından motordan çıkan zararlı ve kötü kokan gazlar havada ağır bir koku bırakıyor. Sahilde sizi bekleyen bir diğer koku ise tarihi balık emekçilerden yayılıyor. Bu balıkçılarda daha çok çiftliklerde yetiştirilen uskumru satılıyor. Çiftlik ortamlarında suni yemlerle beslenen bu balıklar doğaldan çok daha fazla yağlı olduğundan havaya bıraktığı koku güzel bir balık kokusundan ziyade ağır bir koku oluyor. Tabii balık kokusuna balığın yanında yenen ve açık olarak satılan turşu kokusu da karışıyor.

Bu tarihi semtin kokuları çarpık kentsleşmenin, bilinçsiz tüketim ve nüfusun artmasıyla birlikte çok daha karmaşık hale gelmiş durumda. Tarihi Eminönü metinlerinde anlatılan hoş kokuların birçoğuna şu anda pek rastlayamıyoruz.

OZAN BİLEN

Uçurtmayı Vurmasınlar filminde canlandırdığınız "Barış" karakteriyle hafızalara kazındınız. Çocukluğu hapishanede geçen küçük Barış'ı avutan yegâne şeyler arkadaşı İnci ve uçurtma sevgisiydi. Sizce filmdeki "uçurtma" neleri temsil ediyor?

Uçurtma, güzel bir oyuncak. Yükseklerde uçması itibarıyla ufuk açıcı ve rüzgâra karşı durarak yükselmesiyle cesaretin, özgürlüğün sembolü. Sinema da diğer sanat dalları gibi temasını ve önermesini bu gibi sembollerle ifade ediyor. Bunların doğru kullanımı çok önemli. Özellikle böyle dramatik hikâyeleri anlatırken duygu sömürsüzden kaçınma ve anlatıcının olay ile arasında kurduğu mesafe gibi unsurlar filmi kaliteli yapıyor. Kısacası "Uçurtmayı Vurmasınlar" bence gerçekten iyi bir film. Fakat tabii zaman da çok önemli. O dönemin kolektif bilincine uygun bir film. Hem sosyo-politik açıdan öyle hem de sinemaya gitmek kültürel ve sosyal bir etkinlik o zamanlar. Halâ kısmen öyle olsa da genel olarak biraz yozlaştık. İnsanlar artık düşünmek, yüzleşmek, bir sanat eserini değerlendirmek yerine; yaşıadıkları hayatın kaçmak, gülmek eğlenmek için gidiyorlar sinemaya. "Uçurtmayı Vurmasınlar" bugün vizyona girse, on-on beş salonda üç hafta gösterilir, 20 bin kişi izler ve vizyondan kalkardı muhtemelen. Belki biraz abartılı oldu ama düzen ve toplum trajik şekilde değişti ve değişmeye devam ediyor.

Çocuk yaşta sinema deneyimi kazanmış olmak, büyüken sizde nasıl etkilir yarattı?
Çocuk yaşta meşhur olmak bazı avantajlar ve tehlikeleri beraberinde getirebilecek bir durum. Olası psikolojik tehlikelerden korunmak için ale önemli, bu konuda şanslıydım. Değerli bir eserin önemli bir parçası olmak güzeldir elbette. Bu durum beni ilk gençlik yıllarımda yaşama ve kendini kanıtlama çabasımdan, faydasızlık ve değersizlik kompleksi gibi teferruatlardan kurtardı. Bunları avantaj olarak görüyorum. Karierime böyle bir filmle başlamam sonraki projelerde daha seçici olmama ve nitelik gözeterek değerlendirme yapmama sebep oldu.

Sizce "Barış" gerçek bir karakter olsaydı büyüdüğünde nasıl olurdu?

Kadınların içine yaşaması bence avantaj. İnci ilk hocası, sevgilisi. On üç-on yedi yaş arası kritiktir, dünya görüşü oturmayabilir. Bu yaşlarda iyi bir mentorla karşılaşma durumunda mutlu olabileceği bir hayat yaşayabilirdi. Ayrıca bu zaten gerçek.

Türkiye'de kültür sanat geriyeye doğru gidiyor maalesef, büyük bir kültürel yozlaşma yaşanıyor medyanın, eğitimin ve ekonomik düzenin etkisiyle.

hikâye, Feride Çiçekoğlu'nun kitabından sinemaya uyarlandı. Yani kendisiyle tanışmasam da gerçek

bir Barış var.

Küçük yaşta ilk sinema filminizde rol aldıktan sonra sinemaya devam etmeye nasıl karar verdiniz?

Film çekirken dört yaşında bir çocuktum. Filmden sonra teklifler geldi, annem bana senaryoları okurdu, kendimce bir değerlendirme yapırdım, uygun bulursak kabul ederdim. Benim onayımı çocuk da olsam her zaman önemserdim annem. Doğru olan da bu tabii. Geçen yirmiyedi yılda her şey kendiğinden gelişti. Gelen proje tekliflerinden beğendiklerimi kabul ettim, ortalama beşte üçünü teşekkür edip geri çevirdim. Sektör birbirleriyle ilişkide olduğu için "Nasıl olsa kabul etmez" denerek teklif edilmeyen projelerin de olduğunu biliyorum. Bu hayat boyu süreç bir meslek, doğru kararlar vermeye çalışıyorum. Bir oyuncu olarak tek başına bir şey yapamamak, bir organizasyona katılmak zorunda olmak gibi bir durum var. Belli ilişkiler kuralımsın ve bu ilişkilerde bazı sektörel normlara uymam bekleniyor. Bu normlar ise oyuncu olmak için her şeyi yapabilecek insanları genel profili belirliyor. İki yıllık bir cast direktörü de bu genel profilin doğru olduğunu şartlarıyor. İşin bu yönleri her zorlu ve zor olacak. Dizi sürerler, senaryoların kalitesi ve sinema seyircisinin ilk sırada bahsettiğim eğilimleri diğer baz zorluklar. Proje bazlı, süreklilik garantisi olmayan, bazı dönemler itibarıyla kariyeri hem de sektörel durumun gidişatı hiçbir şekilde umutsuzluk yaşıtan ama büyük çucukları olan ve sürprizlere açık bir meslek.

Seyircide iz bırakan bir diğer rolünüz "Kader" filminde canlandırdığınız Zagor karakteri oldu.

Zagor, filmi yönetmeni Zeki Demirkubuz'un

Zagor'a duyduğunuz aşk vardı. Bu aşkları nasıl tarif edersiniz?

Evet, Zagor suça var olabilen, kendini suçla ifade edebilen bir karakter. Kendince değerleri var ve bu değerler uğruna gözü kara tavırlar sergiliyor. Her halükârda karizmatik ve ilgi çekici. Uğur'un uzun yıllara yayılan tutkulu aşkında ise hem hayranlık hem acıma var bence. Zagor'un cezaevinde olması yüzünden yaşanmayan ilişki, Uğur açısından bir anlamda platonik bir aşka, kronik bir tutkuya dönüşmüş. Uğur da bu tutku sayesinde hayata tutunmaya çalışıyor.

Şu anda oyunculuk dışında başka neler yapıyorsunuz? Nasıl bir hayat sürdürüyorsunuz?

Oyunculuk dersleri verdiğim "atölyecü" adında bir atölyemiz var. Gençlerle ilgileniyorum, hepimiz için zevkli ve faydalı oluyor. Artık yaş da 32 oldu, iki ortağımla bir film şirketi yapılıncası ve sinema filmi projemiz var. Fakat mevcut siyasi ve ekonomik belirsizlik bizi ertelemezse sabot olabilir. Oyunculukla ilgili de "Şimdiki Zaman", "Labirent", "Hile Yolu" gibi arka arkaya çok sevdiğim filmler yaptığım 2011-13 dönemindekine benzer büyük bir dalga yakalamayı umuyorum. Ama tabii Türkiye'de 10 yılda bir her şey değişiyor. Bu değişime kendini fazla kaybetmeden ayak uydurmak lazım mesleki olarak. Bir yandan Türkiye'de kültür sanat geriyeye doğru gidiyor maalesef, büyük bir kültürel yozlaşma yaşanıyor medyanın, eğitimin ve ekonomik düzenin etkisiyle. Umarım gelecekte daha iyide doğru gelişir her şey. Ben kendi adıma elinden geleni yapmaya devam edeceğim.

"TERMINAL SEHİR"

NÜFUSU BEŞ MİLYONU AŞAN ŞEHİRLER HASTADIR. DEHİŞ BİR YAZAR. BU HESABA GÖRE SONRINDA YERLEŞİĞİN BU ŞEHİR, HASTALIGININ TERMINAL DEVRESİNDE.

GÜNLERDİR ZİRNİK YEMEDİN. BASIN DÖNÜYÖR. SESİN TITIRIYOR.

ABİ ACIM. ACIM ABLA!

BUGÜN DE ŞİRKETTİN GALIBA.

İKİ HAM-BURGER YER MİSİN?

KÜFRET. İÇİNDEN AMA...

NASIL YANIT?

MÜMKÜN DEĞİL HANIMFENDİ. ŞU KILISA BAKSANIZA.

NEDEN AYIRM YAPTIYORSUNUZ?

BİRAZ İNSANLIK BEYEFENDİ!

BİR TANE DAHA İSTER MİSİN? KOLA?

DOYDUN...

BİR DE SİĞARA OLSAYDI...

DIŞARDA VERİRİM.

BUGÜN DOYDUN. YARIN?

YARIN NE YİYECEKSİN?

HEY!

KOŞ! KOŞ! KAYBOL!

İMDAT! ÇUZDANI ALDI!

GİTTİ MAAS. ANNEME NE DİYECEĞİM BENİ?

İÇİNE DOĞDUĞUNUZ DÜNYAYI DÜŞÜNÜR MÜSÜNÜZ?

Topluma ait olmaya çalışan tutunamayanlarınız hepimiz

"Anlamak"... Dünyanın en gizemli, en büyüğü kelimesi herhalde. Çok sevdiğim bir kelime. İnsan kendi ruhuna dokunduğu belki de en gerçek, en samimi andır bir şeyi "anlamak". Cevap yetiştirmeyi becerebildiğimiz her şeyi "anladığımız" farz ediyoruz. Öyle değil aslında olmak... Derin bir iş...

Mesela biz "zeki olmak" deyince ne anlıyoruz?

"Zeka'dan ne anlıyoruz?

Biz "akıl" deyince ne anlıyoruz?

"Akıllı olmak"tan ne anlıyoruz?

Kurnaz olmaktan ne anlıyoruz?

Yalancı olmaktan ne anlıyoruz?

Bunların günümüzde bu kadar iç içe girdiği, birbirine anlam olarak yer değiştirdiği ve övgüyle bahsedildiği bir çağda yaşıyoruz ki; mesela kurnazlık "zeki" olmak olarak addediliyor. Gerçek "zeka" aptallık veya delilik olarak addediliyor. "Akıllı olma"nın uyarı niteliği taşıdığı bir çağda sadece bunların değil, birçok anlamın, kelimenin, ifadenin birbirine karıştığı bir yerde kendini bulmaya çalışan, içine doğduğu dünyayla hesaplaşmaya çalışan, içinde bulunduğunuz topluma hesaplaşmaya çalışan, yerini anlamaya çalışan tutunamayanlarınız hepimiz...

İnsanın aklından, gönlünden dışarı taşan her şey anlaşılmamak istediğinden çıkıyor

Turgut Özben'in Selim'in arından arasıyına çıktığı özbenliliği bulmaya çalışması ne kadar uzun bir yoldu. O başkasında gördü kendi yansımasını, Selim'de gördü. Hepimizin içinde öz-benler var. Ama onları bulmak öyle kolay değil. Zamanla, içimizdeki "öz-ben"lin dinlediği, onlarla konuştuğu hepsi bir totaliten içinde eriyor. Onların hepsiyle diyalog halinde olan ve aklından hangisinin kendi sesin olduğunu tam kestiremediğin, hepsinin arasında kaybettığın bir özben var. Ama gayri ihtiyari dış dünyayla iletişim kurarken diğer "ben"lerden birini alıp seslendiriyorsun gelişine ve dışardan o "sen" olarak algılayıyorsun. Zamanında başka birinden duyuy seslendirdiğin ve benimsediğin düşüncelerinin sen olduğunu zannettiğin her mozağin içinde yaşıyoruz. Artık farkında değilsin neyin nereden geldiğini ve kanaksadığın bu düşüncelerin "sen" olduğunu zannediyorsun. Sonucunda kaçınılmaz olarak hepimiz sürekli yaptığımız şey bir kendi kendine konuşma hal.

Gece yataken veya boş bir anda "şu an içimde ne olduğunu anlamam" lazım fikri bana çökiyor geliyor. Kendini dinlemek, kendine konuşmak... Kafandan şu an bir düşünce geçiyor ama niye geçiyor,

onu anlamaya çalışmak. Bu aslında hayatımda karşılaştığım insanlar arasında kime ait bir düşünce? Kaynağı neresi?

Şu an verdiğim tepki kime ait bir tepki?

Benim özümde doğan bir tepki mi yoksa bu benim benzer bir koşulda başka birinde görüp etkilendiğim, doğu olduğunu düşündüğüm ve o aldığım bir şey mi?

Sanırım hayatteki her şey gibi kendini aramak, anlamlandırmak ve anlamaya çalışmak herkesin gayesi. Kimi bunu farkında olarak yapıyor kimi farkında olmadan yapıyor. Yazarlar bunu kitaplarla,

ressamlar tablolarla, müzisyenler müzikle, oyuncuları performansla ifade ediyorlar. Bilim adamları ölçüp biçip konumlandırarak yapıyorlar. Ama en nihayetinde sanırım bütün insanların derdi özünde "ait olmak", anlaşılmamak istemek, kabul görmek ve sevimlik... İnsanın aklından, gönlünden dışarı taşan her şey sanırım bu sebeple, anlaşılmamak istediğinden, kabul görme arzusundan çıkıyor.

Korkmadığın sürece saf kendin olabilirsin

İçine doğduğunuz dünyayı düşündüğünde, toplumu, insanları filan... Aslında seçme şansın olduğu düşünürsün ya hep... Benim hayatım, benim seçimlerim gibi. Pek de öyle değil aslında. O kadar da senin seçimlerin, senin hayatın değil. Sanki önünde sonsuz seçimlerle dolu bir havuz vardı da sen bir şeyleri kendi istediğin içi seçtin... Kendini kandırmak çok kolay böyle konularda. Kim olduğunu biraz da içine bulunduğunuz şartlar belirliyor. Korkmadığın, kabullenmek arzusuyla yanıp tutuşmadığın kadar saf kendin olabilirsin. Herkes tarafından sevilme, herkes tarafından kabul görme derdin olmadığı zaman, insanların üzerinde sözünü veya başka bir şeyle tesirin olması gibi bir güç peşinde koşmadığın zaman, insanları iyi niyetini enayılık zannetmediğin zaman, insanların gösterdiği özeni boşa harcamış bir efor olarak görmediğin zaman, ben yapmam o yapmış gibi basit, iş egolar peşinde koşmadığın zaman saf kendin olabilirsin. Ne kadar olabilirsin onu bilmiyorum ama daha çok olabilirsin, onu biliyorum.

Biliçaltında şunu düşünüyorsun; canım yanmayacak, acı çekmeyeceğim!

Doğuyorsun ve önce allene sonra okul arkadaşlarına sonra iş arkadaşlarına sonra sosyal çevrene zamanla herkese karşı test ettğin, kendine ilgilil bir fikirin, bir

insanlarla vakit geçirmeyi

tercih ediyorsun. Seni,

kendini gördüğün

gibi görmeyi kabul

etmeyen ya da seni

başka türlü gören ve

kendi imajına çelisen

insanlar çevrede

bulundurmaktan

hoşlanmıyorsun.

Neden yapıyorsun

bunu?

Çünkü kendine

söylediğin yalanı

patlatıyorsun.

Çünkü senin kendini

kandırmana engel oluyor

Çünkü dünyayla ve kendinle

yazdığın hikayelerin altını oyuyor

Çünkü onlar seni kendi gerçeğinle

üzleştirten insanlar ve çok acı vericiler

Biliçaltında şunu düşünüyorsun; canım

yanmayacak, acı çekmeyeceğim! Acı çekmekten

kaçtığın için beraberinde feragat ettiğin şey, yani

madalyonun diğer yüzünde kalan şey aslında

öz-benlik. Belki de o çekiğecin toplumsal acidan

korkmamak, kabullenilmekten korkmamak

gerek. Öyle ya da böyle bir şey inanıyorsun ya

da inanacaksın... O inandığın şey neden kendin

olmasın? Neden dünyadaki her şey ve herkes senden

daha iyi, daha üstün? Neden her "daha"ları görmekte

meğulsün?

Özendilimden dolaylı...

Biz tam olarak başkımız; dışarıda elde etmek

istemediğinden, hırsımızdan anındığımızı

zaman içerde daha büyük zenginlikler olduğunu

ve keşfedilecek daha büyük yollar olduğunu

görelbildiğimize tatmin olma duygusuyla yaşamaya

başlayacağız.

Cehaletin özgüveni beni delirtir

"Sorgulanma"nın yargılanılma olduğunu zannedip hem savunmaya geçmek, sorguya kapalı her tema cehaletin özgüveninden kaynaklanır. Ve cehaletin özgüveni beni delirtir.

Niye konuşmıyorsunuz ki?

Niye kavga etmek, savaşımak, hakaret etmek

zorundayız?

Neden anlamadığımız her şeyi karışık, hakaretle,

küfürle, saldırıyla karşılık verememiş refleks haline

geldi? Bu kadar kanaksadık bunu? Biz aptal değiliz,

akıllı insanlarız.

Biz neden farklılığı çeşitliliği kucaklamıyoruz?

Anladığımızı öfke kusuyoruz. Haksızlığın her

türlüsüne karışım. Kim olursa olsun, hangi görüşte olursa olsun herkes fikrini, duruşunu kendi istediği şekilde ifade edebilmeli. İfadeyi bastırınan savaş olur. Çünkü hiç kimse bastırılmayı kabullenmez.

Rutin, kısıp ateşte intihar etmek gibidir

Bir insanı kopyadığı şeylerden duygulanıyor. Adını koyabildiğin her şey zaten zamanında akıl tarafından çözümlenmiş kuru bilgiye dönüşmüş. Tecrübe denilen şeyin kullanışlı olduğu kadar hissiyattan yoksun olması gibi... Ama akıl silahsız kaldığı yerler var hayatta. Aşk mesela... Ya da ilk defa karşılaştığın bir doğa olayı, tiyatrodan, konserde izlediğin muazzam bir performans... Bütün meselesi. Mutlaka seni çağıran bir şeyler var bu hayatta. Kafanla çözemediğin, aklınla programlayamadığın. Kemirip, çiğneyip, tüküremediğin şeyler. "Hayat" oralarında yatıyor. Hayatın bütününe baktığında onların neler olduğunu görmek, fark etmek, üstüne gitmek elinde. O zaman insan yaşıyor ve nefes alıp vermek, hayatta olmak dışında bir şeyler yapıyor. Yaşıyor işte... Hayatla burun buruna geldiğin yerler oralar. Hiçbir tehdit altında olmadığın, güvende hissettiğin yerler, tadını tuzunu, huyunu süyünü bildiğin şeyler seni hayatta burun buruna getirmeye. Tekrara düşer durursun... Sonsuz bir tekrar ve kendi hayatının dönuştüğü dev bir rutin...

Rutin, bu hayattaki en öldürücü şeylerden biridir, kısıp ateşte intihar etmek gibidir...

MELTEM YILMAZKAYA

BUGÜNÜ GEÇMİŞTE ASILI KALMIŞLARA...

Mardin... Az sonra gün doğacak, biz sarı oveya karşı, susalı neredeyse bir saat olmuş. Üşürken ayazda yanmaya başlamış avcumun içi. Önümde çikolata kavanozu, birkaç saat önce demlediğimiz çayın yanında, emkeğe sürüp sürüp yemiş. Aldım bıçağı elime, oynuyorum, aklımda bir film karesi. Bir kendime doğru, bir sana, arada sarı oveya doğru dönüp duruyorum. Birden daldırdım bıçağı çikolata kavanozuna, aldım koca bir parça attım ağzıma, bıçağın üstünde kalan parçayı yalamaya cesaret edemediğim hiç, yaptım! Ya dilim kesilirse, ya canım acırsa, ya bir süre konuşamazsam diye düşünmeden yaladım o bıçağı, hem de hayatımdaki en büyük riski alıyormuşum edasıyla. Risk alındığı kadar, bıçağın yarayı açtığı kadar değerli bu hayatta. Başka türlü anlıyoruz, öğrenemiyoruz çünkü. Yan tarafın damına dalyor gözlerim, paçalı güvercin yetiştiren amca uyanamaz. Az sonra. Hamamın tepesinden buhar çıkacak, esnaf kepenkleri kaldırarak, bir lokma canınla hiçe sayılan eşeklerin sırtına koca yükler vurulacak iş görünsünler eski şehrin dar sokaklarında diye. Gün yine seyrinde giderken, bizim ayayımız taktıldı bir hiçe. Kendimi süreli "Neden?" diye sorarken buldum. "Neden siz var, biz var, neden taraflar var şu hayatta?" Zamanla anlıyorsun, barış da aralık lafta.

Anlatık hikâyeleri hatırladım bir an, bugüne nasıl geldiğini, nasıl itelendiğini, görmezden geldiğini. Bir söz var ya hani, "Doğduğun toprak kaderindir". Tam da onun karşılığıydı oranın çocukları. Ama o, bazılarına göre daha dik durabilmiş, kendine bir hayat kurabilmiş, bence yakabildiği kadar canı yakmaya da söz vermişti kendince. "İnsan" önemliydi ona göre sadece, inancın olmasına rağmen diğer yaradılışlara pek ilgisi yoktu. Bir gün evlerinin damında oturanken babası elinde bir güvercinle

bir şey oldu zannettim, adam niye alıp eve getirsin hayvanı, ben de babası ne vicdanlı diye düşünüyorum. Aradan on dakika geçti, dedim güvercin nerede, "E babam onu bizim şahine yem diye getirdi," dedi. Dondum kaldım. Başladım ağlamaya, dedim bu nasıl vicdan var, hiç acımıyor musunuz? Her gün bir güvercini varmış o şahinin. Dedi ki; insan insana acımıyor bu devirde, insan hayvana acır mı?

Bir sorunun cevabı bazen günlerini, aylarını, yıllarını alabilir. Benim aklımda da bu soru kazındı uzun zaman. Duymak, anlamaya

çalışmak bir yere kadar, ne zaman karşındakinin yaşadığına yakın bir şey yaşıyorsun o zaman anlamlı oluyor onun hayattaki tavrı. Çok yargıladım onu başta, anlamadım hayatla bunca alıp veremediğini, ne zamanki o cehennem sıcakında gönüllü eğitime gittiğim köylere günde sadece iki saat su verildiğini gördüm, ne zaman kaldım kan ter içinde, başladım öfleyip pöflemeye, o zaman anladım onu, ki bu en hafifi ona göre. Çok paramız olmadı hiç, yumurtla haşlayıp, kırmızıbiber yerdik yanında ama kaçak çayımız daima masada. Heyecanlı heyecanlı kısa film hikâyeleri anlattırık birbirimize, on numara gözlüğünü çkardığını, nasıl görsüldüğümü sorardım, o da kızardı bana, "Kızım ne soruyorsun, sanki gözlerim görüyor da?" Kırk yılın başında yaşadığımızı sembusek, içtiğimiz papaz şarabı da kar kaldı yanımda. Elimde bir hikâyeye, nereye koysam kayar düşer. İnsan tuhaf varlık, ne demişler, insandır şaşar beşer. Böylece affettim seni. Ki hafta sonra elimden gelenin en iyisini yapmış olmanın temiz vicdanıyla, anıldım şehridir! Hala yeri yok benden senin, benim, ötekinin... Öçe defterini de kapamış olduk böylece derinden. Uzun lafın kısası hayat geçmez, özelemler, "öç"te... Sen çay koy ben de haşlayayım yumurtayı yanında oturur biberle...

Neden siz var, biz var, neden taraflar var şu hayatta?

HALKIN ÇOCUĞU SÜPERMEN GERİ GELDİ

Merhaba, yine ben. Size bundan birkaç ay önce veda ederken Türkiye'de Süpermen olmanın zorluklarından, umudumu yitirmiş olmamdan falan bahsetmiştim. Biraz kendimi dinlemek, biraz da dünyanın gidişatını gözlemlemek için düşük prodüksiyonlu bir dünya turu yaptım. Yeri geldi güneş batmayan imparatorluğa, yeri geldi uzak doğuya, yeri geldi Amerika'ya uzandım ve gördüm ki her ülke elinden geldiğince vatandaşlarına yaşamı zehir etmeye çalışıyor.

Mevzu İngiltere'yle başladı. Bunlar bildiğiniz üzere son derece artist, alabildiğine çay seven bir topluluk. Bu topluluk kendisini her ne kadar dünyanın en elit halkı saysa da geçtiğimiz dönemde gitti Brexit oyladı. Yani konu İngiltere'nin Avrupa Birliği'nden çıkması. Aslında "evet" deneceği öngörülmüyordu ama oylanmanın sonunda yaşlıların ve eğitim seviyesi düşük insanların çoğunluğu oluşturduğu geniş bir kalabalık İngiltere'yi birliktен çıkartma kararı almış oldu.

İngiliz gençler'ın bu memleketin ceremesini en az 40 yıl daha biz çekeceğiz, 85 yaşındaki insanların gelecek hakkında verdiği kararlar çiğenimiz yandı," diyerek çeşitli protestolara kalkıştılar ama henüz sonuç yok. Aynı İngilizlerin birkaç kuşak evvelki atalarının göçüp kurduğu Amerika'da durum biraz daha vahim. Elbette emperyalizmin topunun köküne kibritle suyu ama en azından sempatik, konuşunca falan kendini dinleten, hatta bazı Amerikalıların gözünde (bençe de oha) sosyalist bir adamdı Obama. İkinci dönemde de bitince başkanlık yarışını yeniden başladı ve iki kötü seçenek arasında belki de en kötüsü kazandı.

Bu çağın süper kahramanlara değil, kahramanlık hayali olmayan, güzel hayalleri olan ve bu hayaller için çabalayan sıradan insanlara ihtiyacı var.

Kendisine benzemeyen hemen herkesi aşağılayan, bir insanın en ilkel duygularına hitap eden, kadın düşmanı bir emlakçı artık ABD başkanı. Yemin ettiği gün kadınlar ayaklandılar, Madonna kendisine "Kahretsin" (!) diye seslendi ve Pink Floyd kalesinden Roger Waters "bu daha başlangıç" dedi. Bunlar olacak işler değil arkadaşlar, bunlar sorunlu durumlar. Bakın bunlar en parmakla gösterilen memleketler, dünyanın geri kalanına girmiyorum.

Dünya turum sırasında fark ettiğim şunlar oldu;

-Herkes elindeki imkanlar dahilinde

**-Yaşlıların kibirli bakışları, dünyanın her yerinde gençlerin hayallerinin önüne geçiyor,
-İnsanlar farklılıkları uzlaşmıyor, farklılıklara karşı topaşıyor,
-Ortalık çok karıştı.**

Bu farklılıkları aydınlandım ve dünyamızı için neler yapabileceğimi düşünmeye başladım ve aklıma hiçbir şey gelmedi. Türkiye'de ise herkesin en büyük sorununun kendisi olduğunu gördüm. Herkes kendi içindeki umudu kendi elleriyle boğazlayacak şekilde düşünmeye başladı. En büyük yenilgi de ne yazık ki bu. Sürekli yalnız hissetmek ve kendi içinde doğan güneşi kendi elleriyle batırmak, sonra da bu karanlığın içinde diğer insanları görmeyip yalnızlaşmak.

Süpermen'in yarattığı tarihler 1920'ler falan olduğunu için bu arkadaşlar büyük mevzulanı tek hamleyle çözen yalnız bir kahraman yaratmış ama ben inovatif bir Süpermen olarak bu yaklaşımı benimsemiyorum. Bugünün süpermeni, insanların yalnızlıklarını tedavi eden, umutlarını yesheren ve onlara hayal kurmayı hatırlatan kişidir. Sonrasında zaten her şey olur, her şey kendiliğinden gelişir.

Bu çağın süper kahramanlara değil, kahramanlık hayali olmayan, güzel hayalleri olan ve bu hayaller için çabalayan sıradan insanlara ihtiyacı var. Üstelik sadece Türkiye'de değil, dünyanın her yerinde bu böyle. Ben de süper kahraman olmadığım için buraları terk etmişim ancak artık sıradan insanın kıymetini anlamış biri olarak aranızdayım. Kiyafeti de sevdiğimden giyiyorum, yanlış anlaşılmasın.

Kendinizi iyi bakın, çok sevgiler.

KILAGILI İSA HIKAYESİ

Bizim müslman siyaset ehlinin son on senesini her düşündüğünde aklına Kılakilı İsa'nın hikayesi gelir.

Menâkıbnâme'ye bakılınca, hikâye, on dördüncü yüzyıl sonlarında, bugünün Antalya yöresinde geçiyor.

Teke Bey'i'nin oğlu Gaybı Bey, beyliği filan terk edip Abdal Musa'nın müridi oluyor, Fakat Teke Beyi, herhalde sancak sahibi olduğu için oğlunun bir tekkeye mürit olmasını içine sindiremiyor. Eh, Abdal Musa da öyle kolay sindirilecek bir adam değil zaten. Zamanın padişahına ince ince düş geçiriyor.

Ne yaparın Teke Beyi?

Öyle ricayla, minnetle yalvaracak değil al. En güzel pek erleninden birini, Kılakilı İsa'yı. Abdal Musa'ya gönderiyor: "Gül, benim oğlunu al gel," diyor.

Oğlan dediği Gaybı Bey. Bugün bilinen adıyla, naçizane benim de bir şiline müzik yazdığım Kaygısız Abdal... Hanı, bir kadından kaz satın alıyor da, satın aldığı kaz kart çıkarıyor ve pismek bilmiyor; işte o adam, işte o sair...

Sönce ne mi oluyor?

Kılakilı İsa denen, savaşmaktan başka bir şey bilmeyen emir kulu, Abdal Musa'nın yolunu basıyor.

Müritler, atından inmesini istiyorlar, konağa davet ediyorlar, Adam inmiyor.

Abdal Musa konuşulanları işitiip konaktan çıkıyor. Adama adını soruyor, adam da yanıtıyor:

"Kılakilı İsa..."

Abdal Musa adama şöyle bir bakıyor.

"Hemen edebirle geri dön," diyor. "Biz senin bildiğin adamlardan değiliz."

Kılakilı hiddetleniyor. Bir an önce müridi ve müridi alıp Teke Bey'ine götürmek istiyor... Sonasına menâkıbnâmeden okuyoruz:

"Kılakilı İsa, Sultan'ı tutup zarla dışarı çıkarmak ve Teke Bey'ne götürmek istedi. Sağ ayağını üzengiden çıkardı fakat sol ayağı üzenginin içinde kaldı. Çıkarmak için uğraşırken, ayağıyla atın karnına tekme vurunca, at öküüp, durduğu yenden hızla uzaklaştı. Durdurmak mümkün olmadı. At, kapıdan dışarı çıkıp öyle koşuyordu ki, ne atı durdatabiliyor, ne de ayağını üzengiden kurtarabiliyordu. Çünkü at yel gibi uçuyordu. Kılakilı İsa da atın arkasından sununup gidiyordu."

Demem şu ki, bazı hikâyeler diğer bazı hikâyelere benzer... Bazı zorbalara, zorbalıkta adam almaya giderlerken, yel gibi uçan atın ardında sürüklenirler... Kılakilı İsa gibi...

Menâkıbnâme'ye gelince...

Teke Beyi bu duruma çok öfkelenir. Sövanilerini toplar.

"Büyük bir ates tutuşturun. Abdal Musa'yı yakın!" der.

Fakat bu kolay değildir. Yalnızca insanlar değil, taşlar ve ağaçlar da cüşa gelip Abdal Musa'ya katılırlar.

"Sultan ve müritleri semâ ederek ateşin içine doğru yurudüler," diyor menâkıbnâme... "Ve ateşi tamamen mahvedip söndürdüler."

"Herkesin ayağına atılan taşlar, yel gibi uçtu."

● CANLI

Hemen herkesin hayatında büyük iz bırakan "Büyük İnsan" şarkınızın zamana meydan okuyan bir güzelliği var. Bu sihrî nasıl açıklıyorsunuz?

Samimi, gerçek, yaşanmış şeylerin hikâyesi kâğıda dökülünce karşı tarafa da çok kolay geçebiliyor. Çünkü herkes kendisinden bir şeyler bulabiliyor. Kaygısız, endişesiz yazılmış şarkılar da buna neden oluyor.

Popüler kalabilme kaygısı tarzınızı etkilemiyor gibi görünüyor. Bu biraz zor değil mi?

Ben içimden gelen şeyi yapıyorum. Sanat ıcrâ eden kişide kaygı olmamalı. Kendi tarzını, kimliğini bulabilmesi adına bazı şeylerde ısrar etmesi gerekir. Ben güçlü, samimi ve kaliteli işler yapmaya çalışıyorum. Yön verebilmek, insanlara başka bir göz olabilmek de çok önemli bence. O yüzden yaptığınız işlerin birilerine bir şeyler katması gereki diye düşünüyorum.

Ülke ve dünyada yaşanan olayların sizin müziğinizi de etkilemeye başladığını söyleyebilir miyiz?

Müziğim her gerçek olay, tüm yaşananlar etkileyebilir tabii ki. Ben etrafımda olan bitene duyarlı bir adamım. O yüzden de bunun gibi şeyler beni de çok etkiliyor ve bu da doğal olarak şarkılarına yansıyor. Bir sanatçı üreticileriyle anlatabilir kendini, illa bir şeyleri açık açık anlatmasına gerek yok bence. Eserleriyle bir sanatçının nasıl bir insan olduğunu anlayabilirsiniz.

Kısa süre önce ikinci kez baba oldunuz... Babalık deneyimi nasıl geliyor, sizde değişimler yarattı mı?

Gök güzel bir his. Hazır olan ve çocuk seven herkese tavsiye ederim. Yaşamı gerektir.

Aşk şarkıları söyleyen bir sanatçı olarak sizin aşk tanımınızı öğrenebilir miyiz?

Aşk altyapısı olan güçlü bir şey değil diye düşünüyorum. Dünyanın en güzel heyecanı olabilir belki ama sevgi ve saygı daha gerçek ve daha kuvvetli. Bunları koruyabildiğiniz sürece aşktan daha uzun ömürlü bir ilişki yaşayabilirsiniz.

MAÇKA-BEYAZIT

Ağabeyim ile birlikte, Çarşıkapı/Beyazıt'taki Pekit Evi ile Nişantaşı/Maçka'daki okulumuz Şişli Terakki Lisesi arasında Maçka-Beyazıt tramvayı ile gelip-giderdik!

Maçka-Beyazıt Eski İstanbul ile Yeni İstanbul'u birbirine bağlayan iki tramvaydan biriydi.

Öteki tramvay, Peyami Safa'nın ünlü kitabına ismini veren Fatih-Harbiye idi.

Peyami Safa, 1931 yılında yayınlanan romanında Fatih'te, eski İstanbul'da, Doğu/İslam kültürüyle yetişmiş olan Neriman'ın Maçka'da Batılı/Modern kültürle tanışmasını, iki aşk ve iki kültür arasında bocalamasını ve sonunda "Kendi öz kültürüne" yani Eski İstanbul'a, Fatih'e, Doğu/İslam kültürüne geri dönmelerini anlatır.

Yeni Cumhuriyet kültürünün Batılı ve yabancı olarak eleştirilmesine ve Doğu/İslam kültürünün "öz kültürümüz" olarak yüceltilmesine yönelik, keskin ideolojik kokulu romandır.

Ben, bu romanın yayınlanışından 20 yıl sonra, Türkiye'nin ve İstanbul'un muazzam bir hızla değiştiği ve eski İstanbul ile yeni İstanbul'un artık birleştiği, bütünleştiği dönemde büyüdüm.

Benim için Maçka-Beyazıt bir anlamda, Fatih-Harbiye'nin anti-tezi, yani Doğu/Batı, ya da İslam/Batı kültürlerinin karşıtlığı yerine, Doğu/Batı kültürlerinin sentezi, ya da "Modernleşen İslam" kültürünün ifadesidir!

Yeni İstanbul, yepyeni bir dünya kenti görünümüyle, yağmacıların üzerinde at oynattığı, yeşile hasret kalanın beton yığınlarına dönüşmektedir.

1950'li yıllar, toprak ağalarının kurduğu Demokrat Parti'nin, Cumhuriyet'i kuran iktidardaki CHP'ye, din-tarım toplumu değerleriyle muhalefet ederek, İslam adına daha geniş demokrasi istemiyle iktidara geldiği yıllardır.

Toprak ağalığının gerici egemenliğinin, din bağlamında savunulup demokratik isteklerin temeli olarak topluma sunulması ve iktidara gelerek demokrasiyi yozlaştırması, Türkiye'nin kendine özgü siyaset ve demokrasi tarihinin ilginç özelliklerinden biridir ve etkisini bugün bile sürdürmektedir.

Demokrat Parti ve onun lideri Menderes, tüm Türkiye ile birlikte İstanbul'u da hem şehircilik olarak, maddi kültür anlamında, hem de eğitimi ve ideoloji olarak, manevi kültür anlamında değiştirmeye başlamıştı.

İlginç olan nokta, sağcı muhafazakârların desteklediği Menderes, İstanbul'un geleneksel yapısını ciddi olarak tahrip etmiş, Doğu/İslam kültürüne dayalı yapıyı bozarak yeni bir kent oluşturmak istemiştir.

Bu anlamda, Adnan Menderes, Peyami Safa'nın "Fatih-Harbiye" romanının anti-tezi olan bir siyasal-kültürel-kentsel eylemi uygulamaya koymuştur.

Benim ev ile okul arasındaki çocukluğum, Eski İstanbul ile Yeni

İstanbul'un bu bütünleşmesi sırasında, Doğu/Batı sentezi bağlamında geçti.

Galiba Eski İstanbul'daki evim ile Yeni İstanbul'daki okulum, geçirdikleri farklı değişim süreçleri bakımından bu kentin tarihine ışık tutan iki örnek olaydır.

Doğduğum ve büyüdüğüm Pekit Evi, Eski İstanbul'un değişmelerine direnerek yanındaki bina ile bütünleşmiş, Çarşıkapı'daki Ziraat Bankası Şubesi olarak dimdik ayakta dur.

Buna karşılık, Şişli Terakki Lisesi, önce, ilkokula başladığım cadde üstündeki aşıp konaktan çıkmış, sonra o aşıp konağın arsasında yeni binalar inşa etmiş, daha sonra Akkavak Sokak'ın

yapıldığı Halil Rifat Paşa konağını da terk ederek, ilkokul binasının arsasındaki yeni binalara taşınmış, en sonunda da bu eski bina ve arsası City's adıyla işletmeye açılan bir AVM projesine "yapı işlet devret" modeline vererek, Levent'teki yeni yerleşkesine geçmiştir.

Sonuç olarak iki aşıp konak da yok olmuş, Halil Rifat Paşa Konağı Akkavak Sokak'taki kapalı parka, cadde üzerindeki konak ve arsa da bir AVM'ye dönüşmüştür...

Saniyorum İstanbul'un Maçka-Beyazıt eksenindeki kentsel dönüşümünü benim sevimi "Pekit Evi"min ve Şişli Terakki Lisesinin öyküleri çok iyi simgelemektedir:

Eski İstanbul, büyük yağmaya hâlâ direnirken, Yeni İstanbul, yepyeni bir dünya kenti görünümüyle, yağmacıların üzerinde at oynattığı, yeşile hasret kalanın beton yığınlarına dönüşmektedir.

Ama Maçka-Beyazıt tramvayının hasretini hiçbir şey dindiremiyor:

Önceki kırmızı renkli, birinci mevkinin bileti beş kuruş, arkadaki ikinci mevki yeşil vagonunkise üç kuruştur.

Kırmızı renklinin koltukları maroken deri kaplıydı, arkadaki yeşilinkiler ise tahta.

Aşklar, içerdeki koltuklarda oturarak değil, arkada, açık havada dar sahanlıkta ayakta yaşıyorlardı

Ne yazık ki, sevgiyle sarmaş dolaş, tıngır mıngır yapılan tramvay gezilerindeki aşk fısıltıları şimdi "gök kubbeye" gök kubbe de bir hoş sedadır!

HAYALLER VE DELİLER

Bir gün Barış Pirhasan ile sohbet ederken ona aklıma takılan bir konudan bahsettim. Dedim ki, "Bence Tanrı'nı yarattığı en önemli şey insan değil, zamandır." O da bana güzel bir cevap verdi: "Tanrı zaten zamandır."

Bizim zamanla ilişkimiz çok garip. Onu tam olarak kavrayamıyoruz. Varlığından dahi emin değiliz. Biz, zamanı yalnızca varsayıyoruz. Matematikçiler, fizikçiler onu evrenin içinde başka bir değer olarak nitelendirebiliyorlar. Hatta bazı somut, ölçülebilir değerler yükledikleri için bizden daha fazla hayal edebiliyorlar.

Ancak bizler, yani genel anlamda insanlar, zamanı o kadar da kolay hayal edemiyoruz. Çünkü onun içindeyiz. Adeta zaman tarafından yaratılmış gibi hissediyoruz. Maddeler zaman ile birleşiyorlar. Dünyadaki her maddenin zamanla bir ilişkisi var. İki kimyevi madde zaman geçmeden birbirlerine karışmıyorlar. Zaman olmadan yer değiştirmiyor elektronlar ve protonlar. Zaman olmadığında sanki hepsi duruyor, evrenin ortasında donakalıyorlar.

Zaman, bir bilinmez olduğundan geleceği düşünmek de çok zorlaşıyor. Geçmiş düşünebiliyoruz çünkü o artık zaman değil, bir hikâye. Şimdiyi de düşünebiliyoruz çünkü oradayız, önünü ardını görebiliyoruz. Ancak gelecek? Geleceği hayal etmek çok zor. Çünkü bu, bizden, kendimizden bağımsız yapabileceğimiz bir şey değil.

Biz zamanla saplantılı bir birliktelik yaşadığımız için en fazla şimdiki düşünebiliriz. Geleceğe dair yapabileceğimiz tek şey ise hayal etmek. Bizim gelecek hayalimiz ise bugünkü arzularımızı anlatıyor. Mesela "Bir gün enerji bedava olursa..." dediğimiz anda rasyonel bir hayal başlıyor. Çünkü dünyada bir enerjinin var olduğunu ve bunun bedava dağıtılabileceğini şu anda biliyoruz. Bunun üzerine hayallerimiz şekilleniyor, arabam yolda kalmayacak, elektrik faturası gelmeyecek, internet asla kesilmeyecek gibi bir sürü hayaller kunuyoruz.

Kurulan bu gelecek hayalleri ütopyalara ya da distopyalara enviliyor. Kafamızda bir evren yaratıyor ve bu evrenin kurallarını koymaya başlıyoruz. Şu anki arzularımızı yakın ya da uzak geleceğe uyarlıyoruz. Böylece geleceğe dair felsefi, bilimsel ya da edebi analizler yapmaya başlıyoruz.

İnsanlık 200 milyon yıldır dünyada ve bizim gezegenimiz artık son sanyelerini yaşıyor. Dünyanın olmek üzere olduğunun farkına vardılar. Mars'ta çiçek yetiştirme çabaları boşuna değil. Tüm dünya fed bir şekilde gelecekle uğraşırken bizim ülkemiz hiç orali olmuyor. Yüz yıllık planlardan bahsetmiyoruz. Beş-on yıllık planlar bile kurulamıyor artık. Hatta beş ay sonrasına dair bir hayal kurmamız bile mümkün değil.

Şu anki müktedirler geleceğe dair plan kurmamızı engelliyorlar. Çünkü hayal kurmak özgürlüktür ve özgürlük tehlikedir. Özgür insanın sınırlarını kestiremezsiniz. Hayalcilik ne yazık ki bizim toplumumuzda delilikle bir tutulur. Haberleri takip ederseniz görürsünüz. Köyünde kendince icat yapan bir vatandaşı komik bir meczup olarak lanse ediyorlar. Hayal kurmayan insanlar ise toplumda "efendi" olarak tabir edilir.

Bana hiç kimse çıkıp ülkücü bir ütopya anlatamaz. Herkes gibi onlar içinde hayal kurmak ve geleceği düşlemek deliliktir.

Ancak ben düşünüyör ve düşleyebiliyorum. Ben bir hikâye anlatıcısıyım. Yüzyıllardır süregelen bir sanatın ve mesleğin devamcısıyım. Aslında bakarsanız gelecektek geliyorum diyebilirim. Çevremdeki insanların hayallerini din tutmak için var gücümle çaballıyorum. Çünkü bu sisteme direnmemizin ilk aşaması hayal etmek. Aynı hayallere tutunan insanlar güçlü. Ben de güçlü olmayı istiyorum. Durmadan, yorulmadan, usanmadan hayal ediyorum. Haydi sen de anlat hayalini! Kop artık geçmiş zamanların keşkelelerinden. Kendi ellerinle şekillendir geleceğini. Birak sana deli desinler. Dünyayı değiştirebiliriz dediğim.

Özgürlük kimsenin
sana bakmadığı
ve kimsenin önünde
dönmediği andır.

Yolda umaktan yorulmuş
kuslar göreceksin;
durup düşünürsen niye diye
galeride beraber düşersin.
Yolda refleks banyo da geçirirsin,
düşünceni dışındakileri.
Yol gitmek istersin.
Düşünce tereddütü baslar.
Tereddüt düşünür
yol biter

Nefes alıp
vermekten başka
bir görevimiz yok
hayatta.

ÜLKÜ TAMER'İN BAVULU

Ülkü Tamer'in şiiri önce okul çantasına girer. Sonra o çantanın içinde yazamaz bir sınıp gibî ziplar durur, kendisini korulara götürmesini ister. Çantanın tepesine habersiz konmuş serçeler de sınıcabin bu arzusuna eşlik eder. Serçenin eşlik etmesi nedir? Şiir de ıslık yerine geçmesidir. Sınıp ile serçe, korunun gereğidir. Korusa, Ülkü Tamer'in şiirinin daldır, yurdudur, tünegidir. Tam da cümlelerin burasında şiir edebiyata müdahale eder: "Bak, sana korkaklığımı veriyorum. Atına atla./ Savaşacaksın çünkü, korkaklığımı al./Kapanacak hazinelerin her akşam ağladıkça./Bir kadına hazırlanacaksın söğüt dallarında/ ama unutm./Ustaca sevişir ölüm sen hançeri ni bilersen,/Açar kumaşını karanlıktan, ama unutm./" ("Sandık" şiirinden).

Sonra biraz büyür ve bir spor çantasına girer Ülkü Tamer'in şiiri. Hafif dalgalı, umursamaz, göz kırpan, mizah seven, gülmesi hazır bir basketbolcu, bu kısa pantolonlu şiirleri cerez gibi dilinden havaya fırlatmakta, sözcükler düşerken onları yazıp yakalamaktadır. "Derken karanfil elden ele..." O sirâ dirliliğine mavi tavliker, taştan tüylü tavşanlar, horza binen atlar, öncüne çiçek olan sansarlar, ve McCarthy'nin hisminden kurtulmaları, ırkçılık karşıtı siyahbeyaz bir film den kalma bir diyalog izlenimi veren "Konuşma" şiiri: "Aman, kendini yüz kiloluk zenci,/ üstelik gece inmiş ses

gelmiyor küremsten/Ben olsam utanırım, bu ne biçim öğrenci?/ Hem dersini bilmiyor hem de şişman herkesten."

Sonra bir de bakar ki herkes gibi şiir de büyüktedir. Büyümeğe doğaldır ama çocukluğu da yitirmek gerekemektedir. Bunun da yolu nereden geçer yine, nereden bulun da yoldu nereden. Geçer de, şöyle ki kadar da olsa, hatta o kadarına bile gerek yok, virgül kadar bir arkadaş olsa şiirin, hem birlikte şiir olurlar hem de biri büyük, biri küçük, yazıp yazıp giderler. Bir virgül yeter bunun için de. Virgüllerin Başından Geçenler yazmakla bitmez: Korsanların eline düşer, sinemaya gider, dedesini düşünür, kıştan üşür, ve şiir yazar! İşbu virgülün sinemaya gittiğidir: "Gelmiz Uzak Batıya Gary Cooper gibisi,/Ağzında saman çöpi, içinde tozlu bir kuş,/tabancasını çekip iyi kalpi baktadı/ Babaların babası Aslan Yürekli Çavuş."

Soğuk Otların Altında'n(1959) geçerek, Gök Onları Yanılmaz(1960) diyerek, Ezra ile Gary'e(1962) selam vererek ve Virgüllerin Başından Geçenler'in(1965) peşine düşerek İçime Çektiğim Hava Değil Gökyüzüdür(1966) kitabına geldiğinde, çoktan Nuh'un gemisindeki yerini almıştı. Hatta sanırım şiirleri de oradan Türkiye'ye dağılmıştı. Cemal Süreya herkesi layığıyla övmek için kivrandı ve bundan ötürü kendisine de fazla kızılmasını diye çiçekleri de şapkasına sakladığı kitabında, Ülkü Tamer'in şiirini "suçsuzluğun şiiri" olarak tanımlar: "Nuh'un gemisi gibiydi Ülkü Tamer'in ilk şiirleri: kalabalık, şenlikli, her türlü imgenin erkeğini ve dişisini barındıran, tanzillerle, dölgerlerle, tilkilerle, kırılrlarla, sansarlarla ve her şeyle dolu!"(Şapkam Dolu Çiçekle, Ada Y., s.193, 1976).

Cemal Süreya'nın başkasını severken kendisini daha da çok sevdiğini gösterir onun şiirlere dair denemeleri. Tuhaf bir benzetmeyle, Lacan mıydı, "her aşk mektubunu biraz da kendisine yazar insan" demesi gibi, Cemal Süreya da biraz da kendi şiirini anlatır başkasını şiir hakkında yazarken. Belki de yazmak istediği şiirler bu.

Öyleyse biz de Cemal Süreya'yı uzun harflerle sevineceği bir şiir yazmış gibi haklı çıkaralım ve "Ülkü Tamer'in bütün şiirleri, Cemal Süreya'nın saptadığı gibi ilk şiirleridir" diyelim. Çok fazla uzlaşmam çünkü o şiirlerden, çocukluktan fazla

bir daha asla çocukluğuyla buluşamayacağını bilen biri gibi. Bu yüzden, hemen her şe'ye 'geç' ve 'genç' kalması. İkinci Yeni'nin de en gencidir, büyük şiirlerin de en genci olarak aramızdadır.

Nuh'un gemisi nasıl bu topraklardaysa, Ülkü Tamer'in şiiri de aynı topraklardadır. Ucu Anadolu'ya saplı bir pergel gibi dolarsa şiirinden dünyayı, sonra da Ankara'nın Yenidoğan'ında "neredeydi?" diye sorduğu Antep'e kadar uzanır. Sırağöller(1974) kitabındaki "Yenidoğan" şiirinde, "Mektupsuz koma beni/ Aşkın ucu benim ulanlat, utamam anlatmaktan,/ senin elin benim elim tutsun,/ birlikte sıçratsın ayaklarımız/Yenidoğan'ın çamurunu,/ aynı duvar halısına işlensin ceylanlarımız." der.

Ülkü Tamer'in sanki kuşlara yem serpmek için taşıdığı kuşludum kadar bir torbası vardır, onun içine bazen yanlışlıkla karışan şiir parçalarını da kuş yemiyse beraber şiir kuşu gibi uçurur. Çünkü "Kuşların bakiğine göre değişir yeryüzü". Ve yeryüzüne kuşyemi gibi dağlan, darı gibi saçılan o şiir parçaları bize bazı cevapları da getirecektir: "Şiir ölümün gölgesidir,/yaşamının örtüsü!./Çocuğun savunmasıdır şiir." Bir de, "Şiir cambazların dengesidir/hakkabazların seyriscisi. /.../ şiirbazların rüyasıdır şiir."

Nuh'un gemisi, şenlik, suçsuzluk, karnaval ya da dünya büyük bir atlıkarnavardır bu şiirde adeta. Panayır, büyük bir sirk, ama hayvanların da insanların da özgür olduğu bir sirk. Okulu tabiat olmuş bir şiir, bütün dersler açkışava sınıflarında yapıyor ve öğretmenleri de rüzgar, ağaçlar, korular, dereler, şiriltılar, gökyüzü, hava, göller, dağlar, kuşlar ve hayvanların envai çeşidi. Çocukluğun şiirini Dağlarca'yla paylaşmışlar gibi sanki. Hele onlardan biri var ki yalnızca çocuk şiirlerinin değil, çocuklar için dilenebilecek şeylerin de en güzeli, "Uykü": "Bana çiçek gönderme/Bir kuş ağacı gönder/ Alnıma dokunalar/lyilemiş desinler".

Karacaoğlan emmisini de unutmal Ülkü Tamer, hiç terk etmediği türkiye bu kez şiirle düdüğünde ona şiiriyle selam verir: "Seher yeli yar gözünden/Havadaki kuş izinden/Çekileyin gökyüzünden Güneş topla benim için".

Yaşamak Hatırlamaktır der Ülkü Tamer. Çek işi, uğraşı olan birinden söz ederken "çok şapkası var" deriz, Ülkü Tamer için de "çok bavulu var" diyelim: Sinemacı, tiyatrocu, öykücü, çevirmen, yayımcı, dergici, futbolcu, yarışçı ve şiir. Antep'teki Nakip Al'nin sinemasını ondan dinlemek, unutulmaz bir film izlemek eşdeğer. Cemal Süreya, "Ülkü Tamer'deki ironinin altında katkısı bir sevinç var: Doğanın seveceğine sığınmış bir sevinç" demişti. Ülkü Tamer'in tikeyase ironi dolu bavulu sevinçten patlayacak

HEIL NARCISSUS

Neyse dağılıyordu barut tozu çarpık bu medeniyetten
Kalabalık bu yataklardan uyanıyorum delikanlı
Doğruluyorum eşiklere genişçe bu beşiklerden
Üstünkörü seviliriyorum sevmiyorum sevlmemeyi
Patolojik bir aşkı terk ediyorum sırtımda şekilli bak
çekitemle

Bir sigara yakıyorum avluda çünkü bir olgudur mahpus
yaşamak
Ardışık bu anlaşılmazlar keşişiyor bu ne toz ne dumandır
Örneğin yan anımlar kazanıyor dikey çiftleşmeler
Bu libidinal aşkım sefası bu ezilmiş minoset plus'lar
Başım eğiliyor kamburum güneşe doğru anamorföz
Bir anlam arayışı başlıyor anlaşılmadan alışılmış ve fakat
tartışılır

Müştehen imalar taşıyor lekelerinde yırtık kirlili fanilam
Vapur beklerken bir pozum var gönderme yapıyorum
sanki poetikaya
Denizi görüyorum işte dehidrasyon malum
sevişmeklerden
Kana kana bakıyorum bu martıları deniz mi islatmış
yağmur mu yoksa

Dosdoğru basıyorum karaya da bu yanal perspektiften
egri duruyor
Hasret sarkma yapıyor kuşlar derhal havalanıyor bakınız
köpekler sustu
Ne kadar basitti soğuk ve kayıtsız morluklar bu
dizlerimizde
Diş izi, tırnak izi baki bu arbedelerden ve biraz ruj mu bu
yoksa?

Birinin bir yerlerinden bulaşmış koyu kırmızı biraz kan
mı?
Belirgin hatları mülkün hakları yaşanmış kısa bir an mı?
Sanrısız bir arzu çekişor iki yakamdan ilave anlamlara
doğru yürüyoruz
Bir kadını istemişim ve çok istemişim hepsi bu kadar
Talep arzdan aceleye geldi sonra çoğaldı kadınlar
Başka kadınları bunlar müzik hızlandı ve hızlandı koşar
adımlar

Bir leke gördüm İstanbul'un ortasında yığıldım
Narsistik bir durum yaşanmadı
Hepi topu bir avuç kirlili sudan gözlerime baktı sokak
köpeği
Titriyordu
Hepi topu bir avuç kirlili suda en azılı rakibim
Fanila yırtık kirlili, lekeli ceketli şekilli
Yorgun gözlerle

beni izliyordu Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

SAPERE AUDE!

Augustus döneminin en önemli şairi Horace, Milattan Önce 65 yıllarında yazdığı *Birinci Mektup'ta* Roma'da şehrin sorunları ile boğuşmakta olan genç, bir dostuna şöyle seslenir:

"Başlamak yarlamak demektir, Akılnı kullanmaya cesaret et ve başla. Düzgün yaşamayı hep erteleyen kişi Yoluna çıkan nehri geçmek için Suyun tükenmesini bekleyen bir ahmağa benzer. O nehir ki akmaktadır ve akacaktır sonsuza dek."

İşte bu *Birinci Mektup'un* ikinci şîrinde geçer

Sapere Aude. "Akılnı kullanmaya cesaret et" demektir Latince. Kendi aklınla düşünmenin cesaret istediği milattan önceden beri bellidir.

Aradan bin sekiz yüzden fazla yıl geçer. Mekan Roma değil Königsberg'dir. Immanuel Kant "Aydınlanma nedir?" sorusuna yanıt arar. Ve bulur: Aydınlanma, insanın kendi suçu ile düşmüş olduğu bir ergin olmama durumundan kurtulmasıdır. Ergin olmamışın nedeni, insanın kendi aklını bir başkasının kılavuzluğuna başvurmadan kullanamamasıdır. Aydınlanma, kişinin kendi aklını kullanmaya cüret etmesidir. Ve böylece "Sapere Aude!" aydınlanma felsefesinin parolası olur.

Kant'a göre, insanların çoğunun bütün yaşamları boyunca kendi nazarlarıyla erginleşmesi olarak kalmaları, tembellik ve korkaklık nedeniyeldir. Yine aynı nedenlerle, bu insanları başına gözetici ya da yönetici olarak gelmek başkaları için de çok kolay olmaktadır. **Kant birde şunu ekler:** Devrimler ile bir baskı rejimi, kişisel bir despotizm yıkılabilir ancak yalnız bunlarla, düşüncelerde gerçek bir düzleme, düşünüş biçimlerinde ciddi bir iyileşme elde edilemez; tersine, bu kez yeni öpavaylar, tüpü eşikleri gibi

düşüncesiz yığına yeni birer gem, yeni birer yular olurlar.

Aydınlanmaya giden yol düşünilemekten geçtiğine göre, karanlığa kendi kendini maruz bırakan insanın ta kendisi. Oysa, aydınlanma için gereken tek şey özgürlük. En çok da fikirde özgürlük. İlkokul bile görmemiş ve tanıdığım en fikri hür insanlardan olan rahmetli anneannem

"aklı var ama fikri yok" diye tanımlardı kendi aklıyla düşünemeyenleri.

Soru sormadan yaşamaya alıştınlmaya

çalışıldığımız bugünlerde memleket öyle bir hal aldı ki, dünya öküzin boynuzlarının üzerinde duruyor desek, buna inancak bir milyon kişi bulabiliriz de insanımızı düşünmeye davet ederken epey zorlanabiliriz. Düşünmek biyolojik olarak engellenemez bir hal, kanaat hürriyeti anayasal hak olsa da, bu aralar, bir fikrin mi var derdin var. Kendi aklıyla düşünen bir akademisyen, yazar, hele de gazeteyen falan, geçmişler olsun. Dünya basın özgürlüğü raporunda 180 ülke arasında 151. sırada yer alan güzde ülkemizde, özgür aklıdan bahsettiğimin farkındayım. İlk sıralarda bizi kıskanarak yanı başı; belki de Çin, Suriye, Türkmenistan, Kuzey Kore ve Eritre'yi geçtiğimiz için kıskanıyoruzdur.

Özgür aklın olmadığı toplumlar, düşüncesiz yığınlara dönüşüyor; yaşam aydınlanmıyor. **Şimdi eline** bir kâğıt kalem al desem sevgili okur; aydınlanmak derince aklına gelen ilk figürü çizmeni istesem, ne çizersin? Ampul? Aydınlanmanın sembolü ampul, yıllar var ki aydınlatmıyor.

Başlamak yarlamak demektir. Horace'ın, Kant'ın hatırı için cesaret edelim ve başlayalım. Daha iyi bir zaman beklemenin anlamı yok çünkü o nehir akmakta ve akacak sonsuza dek.

"GEYİKLI GECE"
Turgut UYAR

HABUŞU ADANILACAK KİÇİK BİR SEY TÖRTÜ ÖRTÜKÜN
HER SEY BAYILANIN O KABA
VE GÜNEŞ BİS ON BİN KÜDÜZDÜK GÜNEŞ ARSLI
AMİ GEYİKU GEÇYİ ANILAN ÖNCE
RİPİMLİ CÖCÜMLER GÜBİ KÖRÜNÖDÜM.

GEYİKU GEÇYİ HEP BİLMELİSİNİZ
YEŞİL VE YABANI UZAN OLMALIZDA
GÜNEŞİN KİSFALT ZOMARINBA BATMASINLA AĞIRDAN
HEPİMİZİ YAKITTEN KURTARACAK

BİR YANDAN TOPLAĞI SIVADUK
BİR YANDAN ANİSOLUK
GLADYATÖRLERDEN VE DİŞİLERDEN
VE BÜYÜK SEHİRLERDEN
GİZLEYEREK YUHT DÖBÜŞEREK
GEYİKU GEÇYİ KURTARDUK

EYET KİMSEŞİDİK AMA UMUBUNUZ VARDI
ÜÇ EY GÖRSE BİR SEHİR SANIYORDUK
ÜÇ GÜVERCİN GÖRSE MEYSA GELİYORDU ANILMAZA
CADEDELERDE GEZMEKTEN HOŞLANIYORDUK ANŞAHLARI
KADINLARIN KOÇALARINI ARAMALARINI SEVIYORDUK
SONRA ŞARAP İÇİYORDUK KIRMIZI YUHT BEYAZ
BİLİK BİLMİZ GEYİKU GECE YÜZÜNDEN

GEYİKU GECEİNİ ANMAŞI AĞAC
AMİĞİNİN SİYİ DİŞİĞİ YAKIN BİR GÖKYÜZÜ
CATAL BOYUZLADININ SÖĞÜM ANİŞİ
İSTER DİŞİMİZ ASKALAKI HATILATIR
EMİDEN GÜZEL KİMLİKLER VE ASKALAKI OLMUŞ
SİMİDE VAR BİLİYORDUK
HABERİNİZDİR KİMİNİZİNCE BİLMİZİNİZ
ONLARDAN GEYİKU GECELERİN EN GÜZEL...

BABAM TURGUT UYAR

Turgut Uyar ve Tomris Uyar aşkı başkaydı. Birbirlerine onlarca mektup yazmışlar zamanında. Annem öldükten sonra on yıla yakın süre o mektuplar bende durdu. Bir gün tüm mektupları aldım ve kabaca bakıp, özel olduğunu gördüğüm her mektubu yırtıp attım.

Çocukluğum çok güzel geçti. Turgut Uyar'ın ve Tomris Uyar'ın çocuğu olduğum için çok şanslıyım. Annem ve babam beni kendi haline bıraktığı için çok özgürdüm. Kendi kararlarımı kendim veriyim, kendi sınırlarımı kendim belirleyeyim istediler hep. Bu biraz da kişiliğe saygı meselesiydi. Çevremde ve ailemde çocuk da olsanız kişiliğinize saygı gösterilirdi. Hem annemin hem de babamın edebiyat dünyasında yer almasından dolayı çevremdeki insanların neredeyse hepsi ya edebiyatçıydı ya da heykel, resim, tiyatro gibi sanatın diğer dallarına ilgililenen çok

değerli insanlardan oluşuyordu. Bu insanların kişiliklerinin ve davranışlarının etkileriyle şekillendim ve bu yüzden kendimi gerçekten çok şanslı buluyorum. Kardeşlerimle aramda fazlaca yaş farkı vardı. En küçük abimle aramda on beş yaştan fazla var. Onlar çok daha genç.

bir baba biliyorlar. Ben doğduğumda ise babam 42 yaşındaydı. Karşımda deneyimli ve oturmuş bir baba figürü vardı. Bu sebeple de daha rahat bir çocukluk geçirdiğimi düşünüyorum.

"Kendi sınırları vardı"

Mesela babam hiçbir zaman öğüt veren, derinlemesine şeyler anlatan biri olmadı. Aslında konuşmayı fazla seven bir insan da değildi. Genel olarak içe kapanık bir ruh hali vardı. Özellikle de Ankara'da olduğumuz zamanlarda babamın biraz daha depresif olduğunu söyleyebilirim. Genel olarak, yeni insanlarla tanışmaya meraklı olmayan, dışarı çıkmayı ve ilgiliyi pek de sevmeyen, birlerinden ilgi gördüğünde, mesela sevenleri gelip kendisiyle konuştuğunda, ne diyeceğini pek fazla bilemeyen birisiydi. Bu durum biraz mütevazılığıyla da alakalı olsa gerek. Hayatımda gördüğüm en alçak gönüllü, doğrusu insanlardan biridir babam. Kulağa ilk olarak depresif, huysuz ve kimseyle konuşmayan birisi gibi gelse de babam sınırları olan bir insandı. Onun kendi sınırları vardı ve o sınırlar içersine girdiğinde gayet keyifli bir insandı. Şiirlerinde verdiği his de çok konuşmayı sevmeyen birisine yönelikti. Genel izlenim o yönde olsa da kendi sınırlarının içine aldığı insanlarla olduğu zamanlarda esprili ve konuşkandı. Turgut Uyar'ı günlük hayatta yakinen tanıyan biri şiirlerini okuyunca şaşırır. Şiirlerinde günlük yaşantısını ritüellerini de bulabilirsiniz, hiç beklenmedik bir şekilde de karşınıza çıkabilir.

"Çok iyi bir okurdu"

Çocukken evde pek durmazdım. Bu yüzden babamı evde gözlemleme şansım pek olmadı. Evde olduğu zamanlarda genellikle okurdu. Hatta çok okurdu. Teknolojiyle ilgili yazıları, dergileri, ne bulursa okurdu. Gerçekten çok iyi bir okurdu. TRT'de kovboy filmleri izlediğini de hatırlıyorum mesela. Kahraman Şerifi sevdiğim kalmış aklımda. Bir de eli yatıyordu babamın. El işleriyle ilgilenmeyi seviyordu. Hatta bir keresinde abimle salona bir kütüphane yaptılar. Yakın zamanda öğrendim, dedem de el işlerine meraklıymış. Bu konuda babam da babasına çekmiş olsa gerek.

"Gözü annemden başkasını görmüyordu"

Her şeyden önce babam bir aşiktı. Gözü annemden başkasını görmüyordu. Hatta babamın monogamisinin biraz problemli olduğunu bile söyleyebilirim. Anneme duyduğu aşk, şiirlerini beslerken, günlük hayatta yorucu bir hal almaya başlardı. Bazı yerlerde anlamsız kıskançlıklar yapması, sürekli evde bulunması ve anneme karşı olan bağımlılığı bazı tatsızlıklar çıkmasına da neden oluyordu. Hayatımın bu kesitinde öğrendiğim şeylerden biri de fazla bağımlılık ve kıskançlığın zararlı olduğu oldu. Yetiştirilme ortamlarından dolayı annemle babamın dünyaya bakış açıları farklıydı. Annem daha varlıklı bir aileden gelen, iyi okullarda okumuş, özgür bir ortamda büyümüş bir insandı. Babam ise maddi

zorluklar yaşıyan, asker bir aileden gelen ve askeri okullarda okumuş bir insandı. Bu, düşüncelerini değil belki ama davranışlarını ve alışkanlıklarını farklı kılıyordu. Annem denize girmeyi, dans etmeyi, dışarı çıkıp bir etkinlikte bulunmayı çok severdi. Babam dediğim gibi daha çok evde olmayı severdi. Tahminen babamın içine kapanık bir insan olması, içinde yaşamak zorunda kaldığı çevreyle kendi iç dünyasının farklılığından ötürüydü. Birbirlerini bir şekilde tamamlıyorlardı. Turgut Uyar ve Tomris Uyar aşkı başkaydı. Birbirlerine onlarca mektup yazmışlar zamanında. Annem ölükten sonra on yıla yakın süre o mektuplar bende durdu. Bir gün tüm mektupları aldım ve bacaba bakıp, özel olduğunu gördüğüm her mektubu yırtıp attım. Hiçbir şey de hatırlamıyorum. Hiçbirini otupur da okudum: Aslında düşündüğüm kadar zor olmadı. Zor olan kısım başlamak. Yıllarca içerisinde edebiyat dünyası için önemli, değerli şeyler var mıdır diye düşündüm. İki kişi arasında yazılmış mektuplar, onların mahremiydi, her ne kadar anne ve babam olsalar da, benim üstüme yazıfide değildi. Hayatımda verdiğim en doğru kararlardan biriydi.

"Edip Cansever'le Şadırvanda oturmak bir ritüeldir"

Edip Amca'yı çok severdim. Babamla arasında çok farklı bir arkadaşlık vardı. Aralarında, dışardan baktığınız zaman hissettiğiniz ama tam anlamıyla anlayamadığınız bir bağ vardı. İki insanın konuşmadan anlaşabilmesi gerçekten çok sık görebileceğimiz bir şey değil. Zihinsel ve duygusal bağlantı kurabilmek pek az insanın arasında gerçekleşecek bir şeydir herhalde. Bu durum, bir de Turgut Uyar ve Edip Cansever gibi ciddi derinlikleri olan insanlar arasında olduğunda daha farklı bir boyut kazanıyor. Gerçekten çok iyi arkadaşlardı. Edip Cansever'le Etler'den kalkıp Bebek'ye konuşandan inip, orada Şadırvan'da oturmak bir ritüeldir. Edip Amca, babam ve annem güzel bir üçlü oluşturmuyorlardı. Yeni yazdıkları şiirleri, yazıları önce birbirlerine okurlardı. Birbirlerinin düşüncelerini önemserler ve birbirlerini profesyonel bir şekilde eleştirirlerdi. Övgü değil,

yalnızca eleştiri beklerlerdi. Bunu da hiçbir şekilde arkadaşlıklarına karıştırmazlardı. Aralarındaki yakın ilişkiye rağmen tüm düşüncelerini açık bir şekilde dile getirirler, bu konuda birbirlerine oldukça dürüstler. Hatta bazen ortamın tansiyonu yükselir, konuşmalar biraz sertleşir. Bazen de birbirlerinin çok eski şiirlerini okuyup dalga geçerlerdi. Bu, benim için birbirlerine olan samimiyetlerini ve güvencilerini gösteren bir şey. Arkadaşlıklarında beni en çok etkileyen taraflardan biri de bu profesyonellikleri olmuştu.

"Babamın ölümü manen bizi çok yıprattı"

Çocukluğum sonlarına doğru Babamın sağlık problemleri ortaya çıktı. Annem ve babam için hastanede ve evde geçen bu zor zamanlar manen bizi çok yıprattı. Babamın ölümü de biraz zor bir süreç oldu. Son bir ayında artık ölümünü beklemeye başlamıştık. Sonu belli bir şeydi ve gerek annemi gerek kardeşlerimi fazlasıyla yıprattı. Çok yorucuydu. Bu yüzden ölüm günü, bana hiçbir zaman belli bir öneme sahipmiş gibi gelmiyor. Bunun aksi, sanırım beklemediğiniz bir anda birinin ölüm haberini aldığınız zaman olur. Hastalık nedeniyle bu kadar uzayan bir ölüm sürecinde o gün geldiğinde kimsede fazla duygusal şefkat kalmamıştı. Annem, hem özel hayatında hem de mesleki hayatında çok şeyler paylaştığı birisini kaybetmişti. Babamın ölümünden birkaç hafta sonra annemim yakın arkadaşları olan Aydin Emec'in ölümü, ardından da Edip Amcamın ölümü annemi bir yalnızlaşma sürecine soktu. Babamın eserlerine şimdilerde kendi döneminden daha çok ilgi duyuluyor. Belki de şimdiki kuşağa kendi dönemindeki kuşaktan daha çok hitap ediyor. Turgut Uyarın teknolojiye, bilime olan merakının ve onun ipuçlarının belki de bugünün dünyasında karşılıklarının olması ve yeni kuşakların orada kendini bulması, hissetmesi gerçekten çok güzel. Kalıcı şeylere ihtiyacımız da var. Umarım Turgut Uyar da bunlardan biri olmaya devam eder.

Bursa İktisat Lisesi'nden mezun oldu. Askeri Memurluk Okulu'na başladı.

İlk şiiri 'Yad Yedigün' dergisinde yayımlandı.

Nurullah Ataç'ın sırası ve cabaları ile "Kayanak" adı derginin açtığı yarışmaya katıldı ve Arzi+Hal şiirleriyle yarışmada ikincilik ödülünü kazandı.

İlk "kendi Yeni" kitabı olarak değerlendirildi. Dürünün En Güzel Arabesini adı kitabı yayımlandı. Bu kitapla birlikte insanın iç dünyasına ve binyetoplam ilişkisine yönelik.

Memurluktan emekli oldu. Eşinden ayrılıp İstanbul'a yerleşti. O dönem Cemal Süreya ile ilişkisi bitirne aşamasına gelen Tomris Uyar ile şiir üzerine mektuplaşmaya başladı.

Çykü yazar Tomris Uyar ile evlendi. Tomris Uyar ile evliliklerinden bir erkek çocukları (Hayati Turgut Uyar) oldu

4 AĞUSTOS
1927

1945

1946

HAZİRAN
1947

1948

1949

1952

1954

1958

1959

1967

1969

1970

1975

1982

22 AĞUSTOS
1985

Fatma Hanım ile Hayati Bey'in altı çocuğundan beşincisi olarak Ankara'da dünyaya geldi. Babası orduya harita binaşısı olarak görev yaptı. Annesi ev hanımıydı. Hüzünlü bir çocukluk geçiren sair bu döneminden şöyle bahsetmiş: "Hüzünlü bir çocuktum. Neredese hep ağlıyordum hazz. Ağladığım bana satırlağla annem "İpazma okullar" dedi ona. 10'lu bir çocuk..."

İkise döneminden annesinin isteğiyle ilk eşi olan Yıradan Şener ile evlendi. 18 yaşında babası oldu. Bu evlilikten, Semiramiis, Tunga ve Seydi adı üç çocuğu olmuştur.

Arzi+Hal adı ilk şiir kitabı yayımlandı.

Samsun Termi'ye tayini çıktı. Aynı yıl ikinci kitabı olan Türkçeyi yayımlandı.

Ankara'ya tayini çıktı.

Askeri memurluk görevinden istifa etti. Türkiye Serbest ve Kağıt Sanayisinin Ankara şubesinde çalışmaya başladı.

67-70 yılları arasında, çoğunlukla Papirüs, Yeni Dergi, Dost, Tarih Dili gibi dergilerde yayımlanan şiirlerinin yer aldığı Diken adlı kitabı yayımlandı.

Tomris Uyar ile birlikte çevirdiği Lucrretius'un Evrenin Yığını kitabıyla Türk Dil Kurumu Çeviri Ödülü'nü kazandı.

Kıyaya Delen İncir adlı kitabıyla Behçet Necatigil Şiir Ödülü'nü kazandı.

Siroz hastalığına yakalandı ömrünün son dönemlerinde büyük sıkıntılar çekti. Şiirin en önemli eserlerinden biri haline gelen şair 58 yaşındayken İstanbul'daki evinde yaşamaya veda etti.

BİR AŞKIN AMENTÜSÜ

"Turgut, her an elinden kaçıracaktı gibi gereziks bir kaygıyla yıpranacak; ben de hiçbir rekabetin söz konusu olmadığı bir alanda, boyun birinci seçilmekten yorulacaktım" diye anlatacağı Turgut Uyar'ı Tomris Uyar. İsimleri edebiyat dünyasının en naif aşkılarıyla beraber anlatacak.

Edebiyat dünyası Tomris Uyar'ı gençcekle bir kadından tanır. Eleştirmenleri, çevirileri, denemeleri ve hikayeleriyle adından sıkça söz ettirir. İstanbul'dadır Tomris. Birçok dergide çalışmaları yayınlanmış, Cemal Süreya'nın çıkardığı Papirüs'ün kuruluşunda da katkıda bulunmuştur. Turgut Uyar ile tanışmaları da bu zamanlara rastlamıştır. Bir dost meclisinde tanışır Tomris ile Ahmet Turgut Uyar. Ama 1962 senesindeki bu ilk karşılaşmayı tanışma olarak anlatmaz Tomris Uyar. Yezdan Şener'den ayrılan Turgut Uyar, 1966 yılında çocuklarıyla İstanbul'a gelir. Tomris Uyar için tanışmalar, konuşma fırsatı buldukları bu karşılaşmadır. Bu karşılaşmadan sonra da mektuplaşmaya başlarlar. İşleri sebebiyle Anadolu'dadır Turgut Uyar. İkinci kitabı Türkiye'm'in ardından uzun zamandır şiir yazmamıştır. Tomris'in mektupları ise kendisine nefes almaktadır. Şiir artık aşkın suretinde sızıyordu hayatına. Tomris, "O karşılaşmadan sonra mektuplaşmaya başladık. Bu mektuplar önce sadece şiir üzerine mektuplardı. Hâlbî duruyor bende. Genellikle onun şiir üzerine düşünceleri,

benim onun şiirleri üzerine düşüncelerim... Ve anladığım kadıyla çok sıkı sıkı bir dönem geçiyordu. Yani evlilik hayatında bir süredir yaşadığı tedirginlik ve uyumsuzluk şiirini de etkilemişti, yedi yıldır şiir yazmıyordu. Esin perliği olarak ifade etmek istemiyorum ama herhalde çok konuşmuşum, çok dürttüğüm,

yazmasını çok rica ettiğim için diyeyim, yavaş yavaş şiir yazma isteği yeniden doğdu" diye bahsedecektir bu durumdan. Sonrasında "Dünyanın En Güzel Arabistan" ile Turgut Uyar

edebiyat dünyasına damga vuracaktır. Bu ilham devamında "Tütünler Islak, Her Pazartesi, Kayayı Delen İncir..." gibi ses getiren diğer eserlerine ışık tutacaktır. Kendi cennetini anlattığı "Dünyanın En Güzel Arabistan"nda çaresizliğin ve yalnızlığın yanında örselenmeye hazır bir aşk da vardır. Zaten onun cennetini aşktan ve sevgiden daha iyi ne anlatabilirdi ki? Dünya cehenneminde yaşamının tek dayanağıydı aşk.

Tomris Uyar hayatın ciddiye alınacak bir tarafı olmadığını düşünür. Çünkü yüreği açık denizlere, fırtınalı rüzgarlara düşkündür. Yorulduğu sevgiden kaçmıştır hep. Tek sınırı vardır; kendisi. Turgut Uyar ise onun yaşamındaki en uzun soluklu sevdası olmuştur. Bu sevdâ Turgut Uyar'a yalnızca yeniden şiire döndürmekle bırakmaz. Onun şiirinin

amentüsü olur kimi zaman. "Tomris Uyar İçin Bir Şiir Kuma Çalışması" adlı şiirinde,

"seversin diye söylerim her şeyi, sana uygun olsun

çünkü her şeyin birbirine uygunu sen bulursun

gel ellerini ver en güzel ellerini öyle

ruhum, ateş yüreğim, kokum, birlikte öyle" dediğinde Tomris'i en sevdiği şeyle seviyordu. Şiirinin etrafında dönüp aynı sevdaya sarılıyordu. Tomris'le birbirlerini kimsenin bilmediği bir yolun manzarasının keyfini çıkararak seviyorlardı. Mekan da zaman da eniyordu. Bu yüzden Turgut Uyar

"Bir bozuk saatir yüreğim, hep sende durur.

Zamanı durdururum yüreğimde,

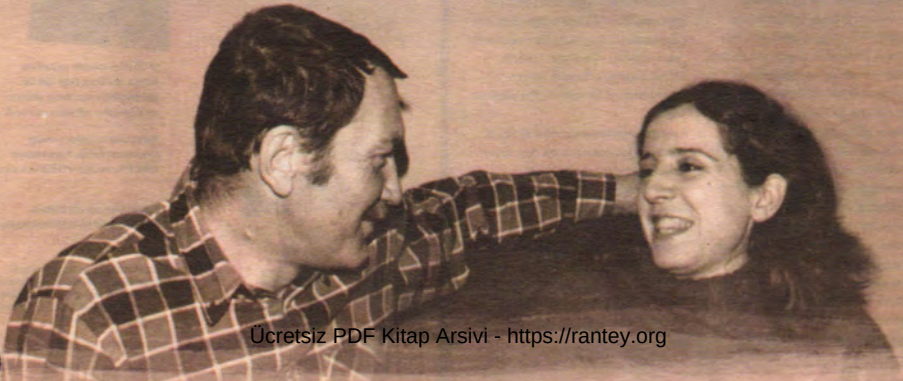
Sensiz geçtiği için;

Akrep yelkovana küskündür.

Bil ki akrep yelkovani geçerse,

Atan bu yüreğim durur." diyecektir. Denizi sevmeyen Turgut Uyar için mavinin özgürlüğü Tomris'te hayat bulacaktır. Zaman Tomris ile akacak ve hayat onların canlanacaktır. İsimleri edebiyat dünyasının en naif aşkıyla anlatacak.

**Bir bozuk saatir
yüreğim, hep sende
durur.**

ALİ LİDAR

MAĞLUP

Bak şimdi bu yarada kaç kişinin dahli var
Fakülte önündeki simit satıcılar bütün
şahit
Her kime güvendiysen bir sıfır yenik
başladım
Devlete bile yenildim sana mı
yenilmeyeceğim?
Canı sağ olsun kuzum bahçenizdeki
ağaçların
Annenin ve babanın ve diğer günlük
telaşların
Sen gelememişsin üstesinden ben nasıl
geleceğim?
İyisi mi bu yara da koleksiyonumda
dursun
Sıkma canını sakın nasıl olacaksa olsun.

Yağmayater eddüt eden yağmurlara
baktın mı hiç?
İzledin mi gülerken ağlayan çocukları?
Şehrin bütün kreşleri potansiyel mutsuz
kaynıyor
Kafayı yemiş bir çağın göbeğindeyiz
kuzum
Sadece anneler değil bütün coğrafya
delirmiş
Tek ben değilim meczup, mahalleniz
komple manyak
Lakin seni koruyamam koruyacak
yerlerim yara
Ama olsun sen bana ağlama
Ağlayacaksan eğer, kendine ağla!

Ağla, sararan yaprakları son defa
görüyoruz
Ağla, sigaramız bitti saat onu geçti
çoktan
Ağla, kimse sevmiyor bizi ne devlet ne
çocuklar
Ağla, bahçelerine kaçan topumuzu
kesmişler
Ağla, benim yaralarım muhtemelen
bulaşıcı
Ağla, simitçi haklı varlığım bir tür dert!
Ağla, bana bulaşan bir daha iflah olmaz
Ağla, annemgil dahil bütün canlılar
ölümlü
Ağla...
Benden çok
Sana yazık!

ALPER GENCER

GAMİNA KODUĞUMUN
DÜNYASI

"İncelikler yüzünden ömrümüz heba oldu"
A. Rimbaud

Maçı radyodan dinler gibi bedenine
kulak kesilmiş herkes. Yüzlerde son
gol yeme korkusu, zihinlerde son
düşüğün ne getireceğine dair bir muamma,
gönüllerde cılız bir gol atma ümidi kalmsı. Yitip
gitmiş yaşama sevinci, panikle şarj ediliyor
ömür. Ve çarpıntılar, zaman kazanmanın bir
kaygı gösterisi haline dönüşmüş.

Bakin, sağlık tanrısı ve
koltuğunda sigorta...
Duruyor tam karşısında
ölüm korkuluğunun.
Kendi organlarına tapıyor
insanlar, gölgesinde
uzanarak sonsuzluk arzusunun.
Oysa insan ölümlü, geleceği
hakkında öleceğini biliyor bir tek. Ne yapsa
erteleyemeyeceği bir uçur bu ama çeşitli
rötarlardan nasıl da medet umuyor. Kanserden
korktuğu kadar korkmuyor kalp kırılmaktan.
Ölüm endişesi kadar yok yaşama sevinci.
Birazdan bir göğüs ağrısı ve sol kolda bir
uyuşukluk... "Birazdan daralır nefes ve" ne olur
kurtar beni doktor!". Gelsin modern tıbbın
mütesil teçhizatı, kırılış ampuller, açılış
damarlar ve başlasın sınırgaların zerk dansı!

**Ve güzel şarkılar
besteletmiyorsa,
hemen terk edin
ülkülerinizi.**

Hay gamına koduğumun dünyası! Kimi dava
derdinde, kimi sağlık, kimi para... Büyük binalar
yapacaklar ve kalın duvarlarla çevrilecek yara.
Koyacaklar fanı bir çekirdek gibi bedenlerini
kendi kurdıkları alarmların ortasına. Güvenlik
kulübelerinde sabahlayanların uykusundan
çalınacak yumuşak yastıkların uykuları. Mertlik
düştü, fesleğenler komuyor ve check-up
revaçta. Ideolojisi yaşamak ayıp, dinsiz
yaşamak suç, parasız yaşamak aptallık... Eviniz
yoksa yuh, arabanız yoksa tüh, sigortanız yoksa
fos'sunuz bu düzende, fos!

Hayatınız düzene girmesin
kardeşler. Öyle bir yaşayın
ki, düzeniniz hayata girsin.
İki kere iki dört etse de,
kenarda yine de bir beşiniz
olsun. Gam yapmayın, tam
yapın dostlukları ve güzelliikleri.

Sihhat kadar yükü vardır hastalığın.
Yoksul olmak kadar yorar insanı durmadan
sayılan para. Ve güzel şarkılar besteletmiyorsa,
hemen terk edin ülkelerinizi. Boşaltın
bataryaları, boşaltın ve yüksek sesle söyleyin
türkülerinizi. Büyük tükenmenin adıyla,
güzel anılarla şarj edin ömürlerinizi. Kalbiniz,
kadehinizi dolduracak kadar çarpınsıki acele
kapınızı çaldığında, cansız dudaklarınızda
içtiğiniz şarabın izi haykırısın.

DERYA ALABORA ROLLERİ ÜZERİNDEN TÜRKİYE'DE KADIN KİMLİKLERİ

Oynadığı farklı rollerle Türkiye'deki birçok kadın kimliğine hayat veren oyuncu Derya Alabora'yla filmlerinde canlandığı karakterlerini yaşantıları üzerinden Türkiye'deki kadın kimliklerini konuştuk.

90'ların sonlarında Şaşıfelek Çıkmaz'ında canlandığınız Aysel karakteri, eğlenceli, şen şakrak, başına buyruk, tutkulu bir kadındı. O yıllarda, üstelik TRT'de yayımlanan bir dizide, Aysel karakterinin cinselliğini de, aşkını da özgürce yaşadığını görebiliyorduk. Şimdi ekrandaki kadın karakterler daha farklı, Aysel gibi kadınlar önemimizde baskılanmaya çalışılıyor. 90'lı yıllarla günümüz Türkiye'sini kayışalayacak olursak Türkiye'de kadınlar artık daha mı tutsak?

Aslana bakersanız, Türkiye'de kadın haklarını hiçbir zaman ilerlemiş olarak kabul edemeyiz. Biz çevremizde, kendi içimizde daha özgür yaşıyor olabiliriz ama örneğin Anadolu'ya baktığımızda, ya da en gelişmiş aile yapılarında bile bu tarz muhafazakarlıklarla rastladığımızda, tam olarak bir ilerleme gerçekleşemediğini görüyoruz. Bu sadece Türkiye'ye özgü bir durum da değil; dünyada, hatta en ileri ülkelerde bile kadına yönelik şiddet var. İlerlemiş ülkelerdeki şiddet daha farklı, daha bastırılmış bir şekilde ortaya çıkıyor.

"90'larda daha ilerideydik"

90'larda, belli bir çevrede bir şeyler olmaktadır evet, en azından Şaşıfelek Çıkmaz gibi dizilerle bu tarz kadın hikâyeleri anlatılabiliyordu. Aysel, ufak bir semtte yaşayan, kocasından ayrılmış, çocukları olan bir kadındı ama sevgileri de olabiliyordu, dizide içki-sigara da içebiliyordu. Aslında bu karakteri seçmesi ve kullanması Mahirun Ergun'un (dizinin senaristi) başarısıdır. Bunlar şimdi televizyonda tuhaf karşılanacak şeyler. Bu anlamda baktığımızda aslında 90'larda daha ilerideydik.

Şaşıfelek Çıkmaz'ında Aysel bütün ailesinin sorumluluğunu üstlenmiş bir kadındı. Ama

ailedeki anne-abla-evlat rolleri onun kadınlığını bastırmamıştı. Pandora'nın Kutsu'sunda canlandığınız Nermin karakteri de aynı rolleri üstlenmiş bir kadın ama o kadınlık duygularından uzaklaşmış, evliliğinde cinselliği de tüketmiş. Sizce aynı rollere sahip iki kadından biri hayatına devam ederken diğerinin kendi benliğini ezmesi neden? Aysel'in yanında, "Beni toplumun ne düşündüğü değil, kızımın mutluluğu ilgilendiriyor," diyen bir baba var, Nermin'i ise babası terk etmiş. Kadınların kendi özgürlüklerini ilan etmelerinde babaların tavrı ne derece önemli?

Baba figürü önemli tabii. Baba, baskı unsurudur bizim toplumumuzda, kız çocuk da kolları ması ve zapt edilmesi gerektirir. Destekleyici bir baba özgürleştiriyor tabii ki. Hayatınıstediyi gibi yaşayabilmesini sağlar. Nermin ve Aysel anaçlık yönünden benzeseler de aslında çok başka karakterler. Nermin aşırı titiz bir kadın. Filimde Nermin'in titizliğini anlatan birkaç önemli sahne de vardı, sonradan onlar kesilmek zorunda kaldı. Böyle büyük bir titizliği, düzenin bozulmasından korkmayla ilgili olduğunu düşünüyorum. Takıntı ve titizlik birbiriyle doğru orantılı. Nermin hayatı kontrol altında tutmaya çalışıyor, Aysel ise kontrol etmiyor sadece ailesine bakmaya çalışıyor ve bu arada da en doğal hakkı olarak kendi hayatını yaşamak istiyor, iki kadından da başa çıkma yöntemleri farklı. Bu tip durumlarda kadınların kendi karakteri yapıları çok önemli ama yapılarını da aile ve çevre belirgin şekilde etkiliyor. Mesela Aysel, babasından hoşgörüyü yerinde görmüş olsaydı çok farklı bir durumda olabilirdi.

İyi bir eğitim alması için mücadele eden "Şükran" karakterini canlandırdınız. Kadınların, atarkeil düzeni kırma mücadelelerinde oğullarını eğitmeleri ne derece önemli sizce?

Önemli olan bireysel olaylar değil, toplumun sana neyi dayattığı. Feodal düşünce yapısının içinde kadın da erkek de aynı düşünüyor. Sen bütün topluma feodal bir yapıyı dayatıyorsan, kadın nasıl bundan ayrı düşünecek ki? Tabii ki ben sana çocukluğundan itibaren "Erkek çok önemlidir, aslandı, kaplandı," dersem sen de bunu öğreneceksin ve kendi çocuğuna da "Sen aslansın evladım," diyeceksin.

"Çocuk eğitiminin kadına dayatılması üstü kapalı bir şiddet"

Bunlar dayatılan, reflekse dönüşen şeyler. Bize nasıl öğretiyorlarsa biz de böyle algılıyoruz hayatı. Bence zaten çocuk eğitiminin kadına dayatılmasında da üstü kapalı bir şiddet yatıyor. Kadınlar tabii ki kendi çocuklarına bakmak isteyebilir, bunu anlıyorum ama hayat sadece bundan ibaret değil. "Kalk, kahvaltıyı hazırla, çocukları okula gönder, evini temizle, akşam biraz televizyona bak, yat" düzeninde bir hayatın içinde kadınlar.

Ayrılkı filminde canlandırdığınız Halime karakteri de erkek iktidarına boyun eğen kadınlar için örnek teşkil ediyor. Kız ona "sadece mutlu olmak istediğin" söylediğinde "Çok şey istyorsun," diyor. Bir kadını, toplum öğütleri ile kendi kızından vazgeçtiği bu duruma getiren şeyler nelerdir sizce?

Bu bence insanlara sevgi aşılamakla ilgili bir şey. Ekonomik durum çok belirleyici burada. Mesela yokluk içinde büyüyen birinin hayatında yaşam savaş, sevginin önünde yer alır. Yaşam savaşını verilen tabii ki sevgiye yer yok ki zaten. Düzen bir kere

BİR JOKER KOLEKSİYONCUSU

Peki bugün kartların üzerinde genellikle yer alan figür, yani joker deyince ilk aklımıza gelen o tiplere ne anlama geliyor?

buradan mahkûm ediyor insanı. Burada bir yaşam savaşı var. Sevgi tabii çok geride kalıyor. Aynı şekilde Halime karakterinin de, yani kendi kızından vazgeçebilece kadar düzenin içinde kaybolan insanların da hayatlarında bir sevgi tanımı yok. Belki biraz seviyorlar kendilerini ama çaresizlik var ortada. Bence yaşam savaşı her şeyin önünde, bütün öğretilerin önünde.

Masumiyet filminde, hepimize çok sarıscı gelen "Uğur" karakterini canlandırdınız. Uğur'un bu denli sarıscı olmasının nedeni "Ortağın mısın lan puşt" repliğiyle namus kavramını altüst etmesidir belki de. Sizce kadınlardan namus kavramını aşındırmak için kendi bireysel hayatlarında neler yapabilirler?

Eğer ki bir toplum, televizyonuyla, radyosuyla ve bütün söylemleriyle sizi desteklemiyorsa tek başınıza hiçbir şey yapamazsınız, insanlar ancak birleştiği zaman bir şeyler yapabilirler. Örneğin bir köyde kadınlara gidip "Hadi kardeşler gelin, ben size bir şeyler anlatacağım dünya hakkında," desen, bir-iki gün gelirler, üçüncü gün kocaları bırakmaz, "Sen oraya niye gidiyorsun? Orospuluk mu öğreniyorsun?" derler. Bunun tek çaresi sistemi böyle hazırlamak. Kadınlardan tek başına bir şey yapmalarına izin vermiyorlar ki, öldürüyorlar. Mesela kadın "Aynılak istiyorum," diyor, üç gün sonra ayrılmak istediği kocası gelip kadını öldürüyor ve bundan üzüntü de duymuyor, "Namusumu temizledim," diyor. Bu namusun nasıl bir şey olduğunu anlamadık biz zaten. Aslında bilsek ki namus kavramı sahip olmakla ilgili bir şey... Eskiden biliyordunuz toprak birleştirmek için kız verilir, oğul alınır, toprak bütünlüğü elde edilir ve böylece savasların önüne geçilir... "Namusum," demek de böyle bir şey iştir, "Sen benim toprağsın, sen benim mülkümün," demek gibi bir şey. Yoksa namus kavramı kadının iki bacak arasını karıştırmıyor ki... "Nedir namus?" diye sorsan kimse cevap veremez zaten.

"Önemli olan insanları ekonomik ve kültürel anlamda üste çekebilmek"

Kadınlarmın çektiği şeyler Türkiye'de gerçekten büyük bir sorun. Geçenlerde bir istatistikle karşılaştım. Kadın cinayetlerinin hemen her yıl neredeyse iki kat arttığını gösteriyordu. Büyük şehirler bu tarz kadın cinayetlerinde çok önde. Küçük yerlerden şehirlere gelindikçe çok büyük bir arbede ile karşılaşıyor. "Kadın karşı komşuya mı gitti, şunu mu yapacak bunu mu yapacak" gibi korku, panik ve endişe duygularına kapılıyor. "Aman sokağa çıktı, sinemaya gitti," deniyor. Önemli olan insanları ekonomik ve kültürel anlamda üste çekebilmek. Bence ancak böyle olduğu zaman gelişebilir ve ilerleyebiliriz.

Jokerin de koleksiyonu olur mu demeyin; her şeyin olur. Yeter ki, koleksiyon yapmaya karar verdiğiniz şeyin farklı tipleri ve çeşitleri bulunabilsin, sınıflandırılabilen, tarihi yaşama dair izleri olsun. Peki joker biriktirmek bu kapsama girer mi? Hadi farklı çeşitleri vetileri bulunur diyelim, ardında bir tarihi ve yaşanmışlıkları var mı? Var; hem de izleri ortaya yatırsanıza kadar giden gizemli bir öykü içinde...

Jokerin ardında ilginç bir tarih var. Hatta bu konuda son nokta konuşmuş da sayılmaz, çünkü ortaya çıkışı ve tarihsel süreci üzerinde hala çalışıyor. İlginçtir, Jokerin ilk olarak nerede ve ne zaman kullanıldığı konusunda bile fikir birliği yok.

Jokere geçmeden önce "İskambil" hakkında kısa bir bilgi vermek isterim. İskambil kağıtlarının 1200'ü yıllarda Çin'de kağıt para kullanılmıyş e zamanlı olarak ortaya çıktığı düşünülüyor. Önce Hint ve İran topraklarına yayılmış, sonra da Memluk İmparatorluğuna. Bir asır sonra da seyyahlar ve tacirler iledi Avrupa'ya ulaşmış. Hatta İskambil kağıtlarını Avrupa'ya Marco Polo'nun getirdiği bile söylenir. Erken dönem İskambil kağıtları bugün müzelerde sergileniyor ve koleksiyonlara değer katıyor. O yıllarda çok değerli kağıtlar üzerine özenle ve altın yıldızlar kullanılarak yapılmış özel takımlar kullanılmıyormuş. Belli ki, ilk örnekler krallar, soylular ve aristokrasi için yapılmış. Yani İskambil kağıtlarının halka imesi uzunca bir zaman almış. Yeri gelmişken söyleyeyim, İskambil kağıtları biriktirmek de dünyanın her yerinde koleksiyonerlerin peşinden sürükleyen bir alan. İskambil ve tarot kağıtlarında yer alan her bir sembolün, hatta her rengin ayrı bir hikayesi var.

İskambil ve tarot kağıtları üzerinden Karl Şarlman'dan Julius Cesar'a, Amerikalın eyalet sayısından Fransız ihtilalinin izlerine kadar ilgilendirilen savlar var. Joker tipi bir kartın ilk eklendiği yer tarot kartları olmuş. Bu kağıdı önceleri "fool" demişler. Türkçeye "aptal", "aldatma", "çocuk", "kandırma" anlamlarıyla çevirebileceğimiz bu kart günümüzdeki jokere ulaşan çizgide özenli bir basamak olmuş. Çünkü zaman içinde jokere dönüşecek olan Latince "joculator" kelimesi komedyen, palyaço anlamı içeriyor. Amerikan İngilizcesinde joker, "joke" olarak, yani "şaka" anlamında da algılanmış.

İskambil destesinde bugün anladığımız anlamda joker görünmesinin, oyunlara joker kartlar değişiklik yapılımasının 1860'lı yıllarda, Amerika'da yapıldığı sanılıyor. Almanya orijini olan ve zamanında

Amerika'ya Alman ve Hollandalı göçmenler tarafından götürüldüğü biliniyor. Euchre kelimesinin Almanca telifuзу Amerikan İngilizcesine "joker" olarak yerleşmiş. Amerikan iç savaşının yapıldığı, sanayi devriminin bütün hızıyla hissedildiği o yıllarda köylerinden göç ederek çalıştıkları sanayi mntıklarında toplu olarak yaşayan kitleler için oyun kartları ciddi anlamda boş vakit geçirme aracı olmuş olmalı. Almanca köylü anlamına gelen "bauer" olarak telifuз edilse de, Amerikan İngilizcesine "bower" olarak geçen "koz" yerine kullanılan kart, özellikle kumar oynamaya işlerlik getirme adına ekstra bir çok eklemek düşüncesiyle "best bower" denen Jokerin ilk tipini yaratmış. Etrafı kapalı bir bahçe, kamerye kurmak, kuşatmak, kötü gidişi bir anlamına durdurmak, kutsallaştırmak, şartları belli bir alan sıkıştırmak, sabitlemek, kutsal ve güvenli alan yaratmak anlamında Türkiye çevirebileceğimiz "best bower" yani "ekstra koz" fikri, önce küçük bir farklılık ve üstünlük sağlayın küçük jokere, sonra da neşeli, keyifli, becerikli, hoş ve çok kabiliyetli bir anlam bütünü içinde joly joker'e dönüşmüş, diye düşünülmüştü. Bu kart, sadece gerektiğinde ve diğer kartlarla işlev sahibi olmuş, bu şekilde de zaman zaman "yabanı" olarak da tanımlanmış.

Peki bugün kartların üzerinde genellikle yer alan figür, yani joker deyince ilk aklımıza gelen o tiplere ne anlama geliyor? İşte onun adı "Jester". Jester farklı özellikler kullanan insanları eğlendiren bir kahraman. Orta çağ tiyatrosunda akrobatikallık hikaye anlatımına, müzik icra etmekte hokkabazlık, komik şakalar yapmaktan illüzyon gösterimine kadar farklı rollerde ortaya çıkan bir kahraman o. Yani sahnedeki gerekisinin duyulan her rolde; Joker gibi. Şakalarıyla neşe sağlarsa, bu soytan tiplerime aptal gibi görüne de aslında bizim tabiriyle tam bir köylü kurnaz. Bu yönüyle Hacıvat'a da benziyor. Jester tiplmesi Shakespeare oyunlarında da var; soyluları her konuda mat eden kurnaz bir köylüyü temsil ediyor.

İlk joker kart "London Club Park" markası ile 1857 tarihinde Samuel Hart tarafından bastırılmış. İskambil destelerine joker eklenmesi için Avrupa kıtası bir süre beklemiş; bu anlamda ilk kez Belçika'da 1882 yılında görülmüş. Kanada 1884'de, Fransa da 1902 yılında Jokerleri tanıtmış.

Joker kelimesi her lisanı girmiş ve günlük yaşamda dünyanın her yerinde çok kullanılan bir sözcük. Ne diyelim, başımız her sıkıştığında, yardımı ihtiyacınız olduğunda jokersiz kalmayın efendim.

Her şeyi biriktirmenizi dilerim.

ZEYTİNBURNU KAPALI S

ZEYTİNBURNU KAPALI'DA BİR GECE

Burası kimilerinin yolda, sokakta, mahallede görüp sırf mülteci diye rahatsız olduğu sığınmacıların iş bulamayıp başlarını sokacak bir ev de tutamayanlarının, yani yurtsuz ve evsizlerin başkenti.

Zorlu bir kıştayız. İstanbul'un zemheriye yabancı semtleri kara çekingen yaklaşıyor. Fakat o kimi yerlerde insan boynuna yaklaştı. Kuşları, kedileri ve köpekleri yatışmak için zorlu bir mücadele veriyoruz, üstelik bu mücadele yalnızca karla da sınırlı değil. Can bile verdik, cana düşman olanlar kârşısında. On sekiz milyonluk kentten her köşesinde verilen bir başka mücadele daha var, üstelik dört mevsim, üstelik ölüme. Kışın çetinleşmesiyle ana haber bültenlerinde Zeytinburnu Kapalı Spor Salonu'na sığınmış, çorba içerken gördüğümüz evsizlerin yaşam mücadelesinden bahsediyoruz. Peki neresidir bu "Zeytinburnu Kapalı" içinde mi dışında mı daha güvencedir misafiri? Her şey haberlerde ya da belgesellerde gördüğümüz gibi mi? Anlamak, daha içinden baktık için bir gece Zeytinburnu Kapalı'da misafir olmaya karar verip Kemal'e yola koyulduk. O bir Mülksüz'ün hikayesine ben Mülksüzlerin bir gecesine taliptim.

Saat 21:30 içerideyiz. Eldivenli, ağzı maskeli güvenliklilerin aramasından geçtikten sonra kayıt bürosunun önünde bekliyoruz. O dakikalarda yeni giriş yavaşladık, sık sık arkadaş varız. Kimliğimizi verip fotoğraflı çekildikten sonra "resmen" haneyeye yazıldık. İçeri girer girmez seni karşılayan kampetler, b'nevi sütüleri salonun. Çünkü yeterli alan olmadığı için arkadaşların yansı salonun ortasına dizilmiş bu katlanabilir branda yataklarda yatarken, diğer yansı tribünlerde yere serdikleri kartonlar ve idarenin verdiği matlarda yatıyorlar. Toplamda bin kişiye yakındı. Kampetlerde genelde kasım ayı gibi kompleksin açılmasıyla gelen salonun müdavimi olmuş abiler yatıyor. İçeride farklı gruplar var: Türkiye'li, Suriye'li, Afganistanlılar, Türkli cumhuriyetlerden gelenler, Siyahlar... Salona girer girmez hissedilen bir başka şey de nizam. Yemek, çay, üst baş sırayla; sıra bozmak yok. Burası kimilerinin yolda, sokakta, mahallede görüp sırf mülteci diye rahatsız olduğu sığınmacıların iş bulamayıp başlarını sokacak bir ev de tutamayanların, yani yurtsuz ve evsizlerin başkenti.

Biraz sonra yemek fişleri dağıtılıyor akşam yemeğini

kaçıranlar ve yeni gelenler için. Yemekhane kapısının önünde uzun bir koridorla sıralanıyoruz. Üç öğün yemeğe ilave olarak verilen gece öğününün menüsü de saati de standart. Her akşam saat 22:00'de barbunya pilaki, meyve suyu, ekmek. Yemekten sonra sigara molası için dışarı çıkıyoruz. Bülent abi kapıda bizimle ateşini ve muhabbetini paylaşıyor. Yol yordam gösterip ağabeylik ediyor. Gece yansı olmasına rağmen ışıkların neden kapanmadığını soruyoruz. "Ohoo ışıklar kapanınca hırıs arkadaşlarımızı yanar" cevabını anlayışla karşılıyoruz. Zeytinburnu'nda hayat güne birlikte başlıyor saat 06:30 kahvaltı, 12:00 öğle yemeği, 18:30 akşam yemeği. Birkaç saat arayı çay da var. Yeni gelenler sabah 08:00'de deponun yolunu tutuyor. Bot, mont, pantolon, kazak, bere, eşofman ve terlikten oluşan kıyafet yardımı arkadaşlarımız için ısıtıp yüzünü güldürüyor. Yemekte Mustafa abiyle tanışıyoruz, otuz beş yaşında fırıncı, hamur ustası aylardır işsiz. İçki parası kalmayınca telefonunu satıp on gün daha idare etmiş iki haftadır burada kalıyor. Göçmen arkadaşlarımız daha uygun fiyata çalışmasından, yevmیه doksan lirayken otuz beş liraya razı olmalarından dert yanıyor. Sonra "Ne yaparsınız?" diyor. "Çoluğnu çocuğnu kurtarmak

için savaştan kaçmış gelmiş bir de ona sormak lazım bakalım halinden memnun mu? O burada olmak istiyor mu?"

İçerde birkaç gece kalıp sağlam çıkmanın pek imkanı yok, hastalık kol geziyor. Bir tarafta bitmeden, diğerinde başlayan öksürük koroları, yorgun düşüp olduğu yere çökmiş yanı baygın arkadaşlar, uyuturucudan sağa sola yalpalayanlar. Kimi arkadaşlar daha ihtiyatlı, maskeli geziyor. Kapıda acil durumlara için bir ambulans hazır bekliyor fakat, üç gün önce biri ölmüş, geçen ay da. Gece hava almak için dışarı çıkıp biraz yürüdükten sonra içki dönüyoruz. Dışkelerimizi tribün korkuluklarına yaslayıp boydan boya içeriyi süzüyoruz. Bir gecelik de olsa mülkiyetten kurtulduk. Mücadelenin emeli, yaşam mücadelesi bu. İyl bir iş, kariyer ya da gelecek kaygısından bahsetmiyoruz; besle nme, barınma gibi hayatta kalmanın temel gerekliliklerini yerine getirme uğraşı.

Salonda ciddi oranda madde bağımlısı arkadaş var. Afgan arkadaşlarda eroin yaygın. İçerde madde tüketirken yalanan dört beş saat dışarı atılıyor ceza mahiyetinde, sonra tekrar içeri alınıyor. Burası dibin dibini, nereye gidecek ki adam. Düşün, ceza diye dışarı atılırsın. Tribünün sırtında kolon dibinde bir arkadaş bonzai içerken kalıyor. Görevliler ve idarenin adamları arkadaşları dışarı atıyorlar, cezası başlıyor. İdarenin adamları buranın gemdiki evsizleri. Yıllardır gele gide rütbe edindiklerini, kimi imtiyazları var, bir nevi koğuş müessesiler. Bizden kaç haz ettikleri söyleyemez, göç ucuyla takip ediyorlar ama hamile yapmayı denemiyorlar. Zira içerdekilerin bir kısmı bizi polis sanıyor. Sonranda sivil polislerin suçlu ararken arada salona sorti yaptıklarını öğreniyoruz. Hal ve hareketlerimiz diğer arkadaşlardan farklı, tüm karşı çabamıza rağmen sığınmaktan çok gözlemleyen bir halimiz var. Gün dönüyor. Göğüs sarsan öksürük nöbetleri dışında ses, inişyaya çekildi. Geçeden hatıra paylaştığımız dört beş dak siğara, katıldığımız sohbetler, kederi de umudu da derisinin altında saklayan ifadesiz yüzler kalıyor.

POR KOMPLEKSİ

KAPALI'NIN HİKAYESİ

Yeni misiniz gençler?

Öksürük sesleriyle inleyen koridorda yorgun bir yemek sırası uzanıyor. Hastalık kapmamak için maske ve eldivenle çalışan idarecin adamları "Yemek fişi vermeyen kutuya sigara atsin beyler," diye bağıyor. Pantolonun paçaları yırtılmış bir Afgan yemek sırasına kaynak yapmaya çalışıyor. Hemen fark edilip tartaklanıyor, "Amna koduğum Afganları hepizi eroinman bunların. Yemek yemezler günde otuz bardak çay, meyve suyu içlerler," diyor Afgan'i döven.

Dişarısı kar kıyamet, içerde kalacak yeri olmayan bin tane adam. İçeriye on beş dakikada bir sokakta buldukları yeni birisini getiriyorlar. İki güvenlikçinin kolunda soğuktan morarmış yeni birisi geliyor. Onun soğuk fazla umurunda değil, güvenlikçilerden sigara kurtarma derdinde. Bunu görenler, "Oo Mevlanakapılı gelmiş," diye karşılıyor. Güvenlikçiler arkadaşları içeriye atıyor. O içeri girdikten beş dakika sonra tribünlerden kavga sesleri geliyor. Mavi kurdelellerin dövdüğü iki kişi gizlice bonzai içiyorlarmış. Elindeki şaşal pedit sallayıp, "Bunu içmeye paran var niye buraya geliyorsun o zaman sıkık," diyor mavi kurdeleli. Mavi kurdelelleri kendileri de evsiz olan idarecin paramilleri güçleri. Kavga çıkan kısım tribünlerin olduğu taraf. Sahapın olduğu yataklı kısımda genelde yaşlı ve eskiden beri buraya gelen mekânın müdavimleri var. Tribün kısmına is e"müptezeller kısmı" deniyor. Buradakiler daha genç ve geneli madde bağımlısı. Üç gün burada üç gün dışarda takılıyorlar.

İçerde inanılmaz bir hiyerarşi var. Bir huzursuzluk olduğunda eskiler hemen tatsızlığı gideriyorlar. Afganlar karşı negatif bir ayrıcalık var. Afganlar sürekli dövülmüş. Bizi de Afganlar konusunda uyarıyorlar ve kıscakı canımız sıkılınca siz de döven diyorlar. Zaten çoğu eroinin etkisinde olduğu için

kolu kanadı kırılmış kuş gibi dolaşıyorlar. Arada yanımıza gelip gözlerini zor açan bir tavırla, "Abe sigara," deyip uzaklaşıyor.

**Gecenin sonuna sabahın
düşmanları gidebilir**

Dışarda sigara içerken Bülent abiyle tanışıyoruz. Can muhabbet olsun diye az önce bonzai yüzünden dayak yiyenlerden mevzu açıyor. Bülent abi ve Can bonzaiçilere saydırırken ben az az önce dayak yiyen bonzaiçilerin arkamızda olduğunu fark ederek konuyu değiştiriyoruz, "Adamlar da napsın abi soğuk kafa açıyor diye buraya sığınmışlar," diyoruz. Sigara al ver derken Bülent Abi'yle tanışmış oluyoruz. Bülent abi pırlanta gibi adam. Diğer mülksüzler gibi terso kalınca yürüyen ektiğin. Üç senedir burada kalyonmuş. İş bulmak için sabahtan akşama yürüyorum diyor. Hep beraber metrobus güvenli klerine küfür ediyoruz.

Bülent abi bizi sahipleniyor. Artık o nereye biz oraya. Çünkü iPhone 6'yla çektiğimiz birkaç fotoğraftan sonra dikkatler üzerimize toplanıyor. Gençler gelip zırt pırt sigara istiyor. Yeni olduğumuzu da söyleyince artık Bülent abinin kanatları altındayız. Çünkü içerde Bülent abiye hürmet var. Ama Bülent abi hiçbir hürmete güvenmeyecek kadar sokakların kör karanlığında yetmişmiş.

Bülent abi Kayserili. Daha önce de Zeytinburnu'nda oturuyormuş. "Oturduğum ev hemen buradaydı. Başta çekiniyordum. Eski komşular burada kaldığını görürsün istemiyordum ama şimdi böyle düşünmüyorum. Ama ne yalan söyleyeyim haliyle basmayı özliyor insan," diyor. Sokakta kalan insanlarda aile konusunda bir hassasiyet var. Ya aileleri büyük bir travma onlar için ya da aileleri içten içe yaşamak için bir neden. Bülent abiye ailesiyle görüşüp görüşmediklerini sorunca, "Tabii ki... Onlar memlekette her ya onlara para gönderiyoruz," diyor. Kendisinin bulamadığını ailesine gönderiyor Bülent abi. Çünkü aile hayatı

karşı bir aidiyet hissetmek için burada tek dayanak.

İçerde eksikliği olan çok insan var. Bunların çoğu sokakta yaşamaktan kaynaklandığı açık. Soğuktan parmaklarını kaybeden, yeddi dayak yüzünden gözünü kaybeden, topallayanların yanı sıra deliller ayrı bir grup. Onlardan biri de gelip benden sigara istiyor. Bir paket sigaryayı çok kısa sürede dağıtarak bitirdik zaten. Şair Hüsnü lakaplı arkadaşda da bir sigara veriyoruz ve biz sormadan anlatmaya başlıyoruz.

"Kar ne güzel yağıyor dışarda... Rusya'da yirmi milyon insan dışarda yatıyor biliyor musunuz? Bak bize burada devlet sahip çıkıyor. Allah devletimizden razı olsun. Gerçi ben Allah'a inanmıyorum. Sonuçta Allah da bana inanmıyor. Gerçi inancak bir şey ihtiyacı olduğunu düşünüyorum. Ben hikayelere inanıyorum.

Her gün buraya bir sürü insan gelir. Ben hepsinin hikayelerini biriktiririm. İleride buranın kitabını yazmak istiyorum. Kitabın ismi, "Gecenin Sonuna Yolculuk" olacak. Böyle bir kitap ismi var ama kitabı okudum o ismi hak etmiyor. Bence burası için yazacağım kitap o ismi hak eder. Sonuçta gecenin sonuna sabahın düşmanları gidebilir. Buradaki kimse güneşi ve onun getirdiklerini sevmeyiz. Gece örter ve gizler."

Hüsnü'yü anladığımı sanıyorum ama aslında anlıyorum. Zeytinburnu Kapalı gerçekten anlayacak bir yer değil. Burayı anlamak için buranın mahkumu olmak lazım. Daha anlatacak çok şey olmasına rağmen. Gerçeklerin ağırlığı her şeyi aşiyor.

KORAY AVCI

Müslüm Gürses, Aşık Veysel, Mahsuni Şerif, Neşet Ertaş, Müzeyyen Senar, Sezen Aksu gibi isimleri ve daha birçoğunu dinleyerek büyüdüm. Jazz da dinlerim rock da dinlerim.

"Ben artık şarkı dinlemek istemiyorum şarkı söylemek istiyorum!"

Müziğe olan ilginizi nasıl keşfettiniz?

Çok güzel bir çocukluk geçirdim. Ailem okluğa ve bunun zorluklarına rağmen benimle ve eğitimimle hep çok ilgilendiler. 11 yaşından sonra babamın ekonomik durumunun düzemesiyle evimiz değişti, okulum değişti ve haliyle çevremdeki insanlar değişti. Bu değişiklikler daha farklı şeyler keşfetme sürecimi başlattı. Bizim evimizdeki en değerli şey kasetçalarıdır. Ve hep o kasetçalara yatırım yapıldı. Kasetler alınırdı, babamın gücü yettiğince arada bir plak alınırdı. Çocukluğum evde sadece annem süpürgeyi çalıştırdığında kasetçaların başında bütün sanatçıların kasetlerini binlerce defa dinleyerek ve matematik kitaplarına resim çizerek geçti. İçimde hep farklı bir şeyyapma isteği vardı. O yüzden o yaşlarda sanatın bütün dallarıyla ilgilendim.

Kendi şarkı sözleriniz ve şirleriniz var. Şiir yazmaya ve edebiyatla ilgilenmeye nasıl başladınız?

Lisede bir kızı aşışım. Nasıl seviyorum ama tüylerini diken diken ediyor! Bir de böyle uzupun boylu. Belli ki eteğini birinci sınıfta almış gelmiş dördüncü sınıfa. O zamana kadar belli ki o etek çok katlanmış ve dikilmiş ki inceden kısalması ama rahatsız da etmiyor. Fakat böyle beyaz bir çorap var eteğin altında, üzerine de bir hırka giymiş. Ama o hırka üzerine öyle yakışıyor ki diğer bütün kız öğrencilerden farklı ve sadece onun üzerinde güzel duruyor. O kadar heyecanlanıyorum ki onu gördüğüm zaman saçları da kıvrık böyle tepeden

topluyor, renkli renkli, çiçekli tokalar takıyor. Kendi kendime diyorum ki; sayısal öğrencisisin sen Koray, kendine gell! Kızı baktıkça şiir okumak istiyorum, bir şeyler yazmak istiyorum. Cemal Süreya, Nazım Hikmet, Can Yücel okuyorum, okudukça diyorum ki allahım ben bu kıza ne yazacağımı! Bir gün tenefüste koridora çıkıp bağıryorum ona; "Ben artık şarkı dinlemek istemiyorum şarkı söylemek istiyorum!" Kaçır içeri gidiyor. Beş dakika sonra tekrar çıkıyor; "Çekilmez bir adam oldum, çekilmez aksi lanet!" diyorum. Yani kısaca edebiyatla tanışmam ona aşık olmama ve bu aşkı şiir yazarak anlatmak istememle başladı. Mesela ona bir veda şiirim var;

Saçlarını toplayıp etrafı seyrederiyorum yıllarca üç numara gezdim artık uzatmaktan bile tiksiniyorum
Ama inan ki artık ucuz şaraplar içmiyorum

Zaten midem de kabul etmiyor zor yaşantıları Böyle avıdıyorumur da kendimi
Şarkı söylemekten başka bir bok bilmiyorum veda etmeyi beceremiyorum ama kendine iyi bak, seni çok özliyorum.

"Sokak hem beni özgürleştirdi hem de müzigi."

Sokak müziği yaptığınız zamanları nasıl değerlendiriyorsunuz? Sokağın müziğini özgürleştirdiğini söyleyebilir miyiz?

Sokakta çok büyük sıkıntılar çektim benim allem çok galabalı bu sıkıntılar çekmemem için ama ben inat ettim ve kendi yolumu kendim çizdim. Hiçbir zaman unutamayacağım ve beni bu yerlere getiren bütün hikayem sokakta geçmiştir. Ben o günleri

yaşadıktan sonra bugünkü hayatıma çok kıymet veriyorum. İstanbul'a gelmeye ilk karar verdiğim zaman annem, "Gitme ne işin var İstanbul'da" dedi. Ben inat ettim, atladım otobüse geldim İstanbul'a. Taksim'e geçip İstiklal de çaldım çaldım çaldım... Yaşadığım zorluklarla beslenip devam ediyorum hayatıma. Sokak hem beni özgürleştirdi hem de müzigi.

Bugün yolda yürürken sokak müzisyenleriyle karşılaştığınızda ne hissediyorsunuz?
Cebimde bütün parayı çıkarıp veriyorum. Çünkü ne kadar üşüdüklerini, ne kadar yorulduklarını ve ne kadar zorluk çektiklerini biliyorum. Cebimde bütün parayı veriyorum ki bir önce eve gidebilsinler.

Çocukluğunuzdan beri resim ve müzikle ilgilendiğinizi biliyoruz. Yoluza resimle değil de müzikle devam etme kararını nasıl aldınız?
Yolda yürürken şarkı söyleyebilirsiniz ama yolda yürürken resim yapamazsınız. Oturmanız lazımdır. Ama benim oturmaya vaktim yoktu koşmam lazımdı. Bir şeyler yapmam lazımdı ve resim bir yere kadar bana yardım etti. Ben bir ressam olsaydım yine müzik yapar yine sahneye çıkıp şarkı söylerdim. Zaten sanatın bir dalına dokunduktan sonra diğer dallarına da temas etmek istiyorsunuz. İyi ki sanatla uğraşıyorum.

"Tüm dünyaya ustalarımızın şarkılarını dinleteceğim."
Türk Halk Müziği, Arabesk, Pop gibi birçok tarzı yorumluyorsunuz. Her birinde yaladığınız başarıyı neye bağlıyorsunuz?
Müslüm Gürses, Aşık Veysel, Mahsuni Şerif, Neşet Ertaş, Müzeyyen Senar, Sezen Aksu gibi isimleri ve daha birçoğunu dinleyerek büyüdüm. Jazz da dinlerim rock da dinlerim. Bir yere takılı kalırsak gelişmeyiz. Mesela Einstein, hep aynı ceketle aynı takımı giymiş yorumlamak için. Bizim öyle bir sansımız yok biz bir yere takılı kalırsak gelişmeyiz.

Bu yüzden kendimi tek bir şey yapmak üzere sınırlandırmıyorum. Her şeyi dinleyerek müziğimi tarzı ne olursa olsun en iyi şekilde yapmak için çabalıyorum.

Ankara'da doğmuş bir Erzinanlısınız. Üniversite döneminizde Muğla'ya gitmiş daha sonra müzik hayatınız için İstanbul'a yerleşmişsiniz. Yaşadığınız şehirlerdeki bu çeşitlilik müziğinizi nasıl etkiledi?

İstanbul benim için şöyle; aşık olduğum bir kadın ya da bir erkek. Ne söyleyeceğini bilemediğin, korktuğun ve yalnız kalamadığın biri. Geliyorsun, içindesin ama ne olacağını bilmiyorsun. Seni sevecek mi yoksa üzecek mi? İstanbul aslında benim kadın figürüm ben İstanbul'a aşığım ama o bana aşık mı bilmiyorum. Ben yaşadığım süreç o beni üzecek mi üzmeyecek mi bilmiyorum. Sadece tek bildiğim şey İstanbul'da kalmam gerektiği. O kadar şehir gezdim bir tek İstanbul'da kalabildim. Bu zamana kadar yazdığım şiirlerle İstanbul'da son bir yılda yazdığım şiirler aynı ağırlıkta. Çünkü bu şehirde bir şeyler görüyorsun, burada Ankara da var Muğla da var. Rakının tadı var denize bakıyorsun, balığın tadı var denizden çıkartıyorsun, sarhoş olsan denize giriyorsun yağmur yağsa denize bakıyorsun aşık oluyorsun denize gidiyorsun. Başka hiçbir şeye gerek yok.

Müzik yaşantınızda geleceğe dair kurduğunuz hayallerden söz eder misiniz?

Brezilya'dan, Kanada'dan, Çin'den, Avustralya'dan dinleyenler var. Bir dünya starı olmam o kadar kolay değil ama dünyaya ustalarımızın şarkılarını da dinletmek ve yaymak başarabileceğim bir durum. Kendi bestelerim de var ama onları şu an saklıyorum. Önce ustalarımızın hikayelerini günümüze taşımaya ve dünyaya anlatmaya çalışacağım. Sonra kendi hikayelerimi anlatacağım. Gücüm yettiğince devam etmek daha iyisini daha güzelini yapmak istiyorum. Müzik durmayacak biz de o yüzden durmayacağız. Ne olursa olsun şarkı söylemeye müzik yapmaya devam edeceğim. Benim hayalim hep şarkı söylemekti bugün hayalim yine şarkı söylemek.

Taze Çukurova toprağı bire kırk, bire elli verir. Bu görülmemiş bir şeydir. Bin dokuz yüzden sonraki yıllarda Çukurova'ya şöyle bir bakacak olursak, bataklıkların az da olsa şekildiklerini, büklerin yakılıp tarla yapıldığını, bomboş Çukurova toprağının yarı yarıya değilse de, ona yakın ekilmiş olduğunu görürüz.

Yeni yönetim küçük derebeylerine, derebeyi artıklarına, onların sınırsız egemenliğine son vermeye çalışır. Zaten son yıllarda derebeylik kendiliğinden pökmektedir. Onların çokları toprağa, mümkün olduğu kadar bol toprağa sahip olmak için savaşırlar. Bunu başarırlar da. Fıkara halkın elinden topraklarını almak için başvurmadıkları pare kalmaz. Kimisi kanun yoluyla, kimisi rüşvetle, kimisi de zora başvurarak. Halka yeni zenginler arasında bir boğuşmadır başlar. Zenginlerin toprakları gittikçe büyür. İşte bu sıralarda, toprağı için canını dişine takıp vuruşan, hakkını arayan halka karşı dağlardaki eşkyaalar da bir zor silahlı olarak kullanılır. Bunlar dağlarda beslenir, yönetime karşı da korunurlar. Bu gerekli umara başvurmadık hemen hemen hiçbir ağa kalmaz. Dağlarda kendisine arka eşkya bulamayan ağalar da, yeni eşkyaalar çıkarırlar dağa. Bu yüzden Toroslar eşkyaayla dolup taşar. Ovadaki ağaların çıkarları bu sefer de dağlarda birbiriyle çarpışmaya başlar. Dağlardaki peteler birbirlerine düşüp ha bire birbirlerini, fıkara halkı öldürürler. Ağaların toprakları büyür.

...

İnce Memed'in dağa çıkışı bu zamana, ağaların çıkarları uğruna dağlarda eşkyaaların birbirini yedikleri, Çukurovada, toprağı zorla elinden alınmış köylülerin inin inin inledikleri zamana rastlar.

Yaşar Kemal
İnce Memed

KENDİMİLE BAŞBAŞA BİR GÜN

Keremeti kendinden menkul canım ülkemde, günler fişek gibi hızlı, mermi gibi can yakıcı geçiyor.

Bir an olsa da kendimi dinlesem diyorum. Özledim de, kerata eskiden çok eğlendirdiği beni. Üzun zamandır başbaşa kalamadık. Gündem ne buyurursa ona takılıp kaçıyor, "iki dakika otur" diyorum, "seninle biraz afka bakalım". Hop bir "son dakika" gelip kökünü ortamıza, ki "son dakika" arası, nefes alacak gibi olunca da ya elektrik gidiyor ya su ya da internet. Oturup sohbet edilecek gibi olmuyor o zaman da kendimin anladığı. Gergin, sinirli, haysuz bir kadın oldu çıktığı başma.

Yine böyle pek çok şeyin kesik olduğu gariban bir günde, hayatı kovalarken, bir şarkı çalındı kulağıma. *One More Cup Of Coffee* çaldı, bir bardak kahve daha ben gitmeden yordu şarkı. Durdum aniden, hiçbir şeyi dert edmeden, oturdum kafeye.

Kafelerde otururken telefona bakmayı sevmem. Çünkü dışarıda o kadar çok film oynar ki bir sinemada kitap okumak kadar manasız gelir başımı önüne eğmek.

İnsanlara bakıyordum. Herkes siyahlar, kahveler giymiş. Bu vitrinlerdeki renkli, neşeli şeyleri kimler alıyor peki? Sandalyem yola bakıyor. Böyle dans eder gibi yürüyen insanlar vardır. Özel bir şey yapmalarına gerek kalmadan, karşıdan yürüyerek gelmeleri bile etmek eder. Onlardan birini bulmayı taktım kafaya, anıyorum.

Sıkışık nizam masalardan bana en yakın olanında genç bir kadın oturuyor. Kitap okuyor, bir eliyle de saçını büyüküyor. Ben de saçımı büyükürüm ve bunu sadece çok huzurlu olduğum anlarda yaparım. Bir kafede kitap okuyup huzur bulan bir kadın görmek benim mutlu ediyör.

Bu huzurun ortasına lap diye kocaman bir karton poşet koydu başka bir kadın ve "Terk ediyorum bu herifi ben, kesin!" dedi. Bunu o kitap okuyana söyledim. Poşetten kocaman bir çanta çıkardı. Bayağı da pahalı olmalı.

Ayıp mı bilmiyorum ama dinliyorum.

Kadın vegan, çanta kuzu derisi, kadın anti militarist, çanta askeri yeşili, haki ve ye, dirsekte çanta taşıyan kadınların değilmiş.

"Ne anlattıklarımı dinlemiş ne de beni tanımayla yeltenmiş, gitmiş en iyisi diye en pahalısını almış gelmiş", dedi. İçinde ne fikir var ne de en iyi.

Kadın sinirli. Kendime eskiden şahit olduğum benzer vukualtarı hatırlatıyorum. Birinde çocuk kıza yavru kedi getirmişti. Kız çıldırmıştı, "Ben o kedilere sokakta kaldıkları için üzülüyorum. Parayla kedi mi alınır? Sen beni hiç mi tanımadın?" diye. Bir diğeri içinde paketten kemer çıkmıştı. Çocuk, ceketinin içinde pantolon askarları parmaklarına takıp, "Bunlardan hoşlanmıyorsan söyleyebilirdin, ben hayatımda kemer takmadım. Beni değiştirmeye buradan mı başladın?" deyip gitmişti. Bir arkadaşım sevgilisine uzaktan kumandalı araba almış, kadın da haliyle "Kendi ukteklerin, bana hediye kılıfına sokmana gerek yok, kendine de hediye alabilirsin", demişti.

Demek ki yaklaşık 14 Şubat sevgiller için büyük bir sinavdı ve aslında bu aşk müessesesine hayırlı bir katkı da pek yoktu. Ben de pek sevmem bu mevzuu. Birbirimize verdiğimiz değeri ölçecek güya etiketler, kısacık kağıtlı değerlerde birbirimizi ne kadar iyi tanıdığımızla ilgili testler çözümleri bekeleyecek. Akl ve emek israfı. Adeta hiç sevmemişler in cadı. Birbirimizi sevmemizde ve bunu hatırlamamızda sorun yok sevgilim, ben hatırlatılmasına karşıyım. Sanlı bir an unutulmuş, sanki bir gün olsun akıldan çıkarmış gibi. Dalga geçermiş gibi. Sevgilimle konuşur gibi kendimle konuşuyordum, içimden. Gerçi zaten insanın en sevgililerinden biri de kendisi olmalı ama o başka bir konu.

Bir parfüm alsam sevgiliye, boynunun uyukudan uyanmış kokusu ile yarışabilir mi? Denize nazır güzel bir masa kursa bana, şef kendi tavsiyesi yemeği elleriyle servis etse, boğazım açıldığında kaynatmış çorbann şifasını verebilir mi? Su geçirmiş bir bot olsa bana, iki de yünü olsa, geceleri onun kadar ayaklarımı ısıtabilir mi? Kaşımır bir kazak, beni kolları gibi sarabilir mi? Birbirimize bir şey almak için bizim vitrinlere de kısacık Şubat ayının kendine dermanı olmayan yarısına da ihtiyacımız yok ki?

Belki bir sahafta sevdiğim kitabı görür, hatırlar ve alır, belki mide ağrılarım aklıma gelir aktardın bir kocakarı ilacı bulur, eve gelirken kocaman bir hikaye getirir, anlatırken ayağa kalkar ve beni doyasıya güldürür, eskilerden bir fotoğrafı bulur, gün ortasında gönderir, gözlerimi doldurur, hiç sevmese de belki battaniye altında film izlerken

uyuyakalırsam kitabımın kaldığı yere bir ayraç bırakır öyle uyar. Ben ayrılan budalası gibi gezerken, telefonumu şarja takverir, çıkartmadan sürekli bacağımı doldurur, aynı kedilere her seferinde ağır dolusu güler, eve girer gizmez ilk iş beni öper, yere düşen battaniyeyi katlar, saç fırçasındaki telleri parakle, eve gelmeden önce mutlaka "Bir şey lazım mı?" diye sorar.

Bir çantaya bunları sığdıramazsın, de ki sığıd, dirseğinde taşıyamazsın. İnsan sevdiğini tanır, kadın kalı.

Birbirimizi sevmemizde ve bunu hatırlamamızda sorun yok sevgilim, ben hatırlatılmasına karşıyım.

Doğallığından akar gerçek sevgi, zorlamadan, bir beden büyük gelmeden, başka rengi var mıydı, değişim kartı ne zamana kadardı merak etmeden.

Olduğu kadarı ile günlük hayatın tam içinde, evdeki elektrik gibi, su gibi, nefes gibi, internet gibi, olmadığında ne yapacağımı bilemediğin, paniklediğin bir hayatı ihtiyacı gibi.

Arşivlediğin derginin, sevdiğin bir sayfasında satır altları çizip, kesip ona vermek gibi, ömrünün en güzel günlerini hesapsızca paylaşırın.

Kitap okuyan kadın, önce adamı makul göstermeye çalıştı, sonra vazgeçti. "Bu erkekler böyle", dedi. O da yalnızmış; araya uzun mesafe girince onun ilişkisi de yürümemiş, sevgililer gününe de ondan ayrı girecekse, bitsinmiş.

Aklıma kitap okuması da yasaklanan, içeride gün sayan yazarların, gazetecilerin eşleri geldi, Mahir Kanaat gözaltından doğum yapan eşi geldi. Kitap okuyan huzurlu kadın algım, tuzla buz oldu.

Kendime döneyim dedim, daha fazla duymayayım. Karşıdan dans eder gibi gelen iki ayak gördüm, aç ötemde durdu. Başımı kaldırdım Musa bu. Para değil, gerçekten can çekerse yemek ister benden, yarız beraber. "N'aber Musa? Patso mı yiyelim yine?" dedim. "Abla bir kız var, kusura bakmazsan ona söz verdim," dedi.

Bazen en sevdiğin yemeği bedavaya yemekten daha lezzetli bir şeydir sevdiğinle aç kalmak. Kalk dedim kendime, kalk yeniden telaşızda düşelim, durduk yere yeniden aç ettik kendimizi aynı adama, kim bilir kaçınırcı.

Yaşam halklarının emektar askıları
Bir bulubatar.

CÖPLERDEN SEMT ANALİZİ: CİHANGİR

Her şehrin bir şekilde zihinlere kazınmış yerleri vardır. Kimisi konumu, kimisi tarihsel arka planı, kimisi de sakinlerinin sosyal statüsünden ötürü önem kazanır. Tarihün hükmü aklımızdan ve kişisel tarihimizin öncesine dayanır ama sonuçları sosyal hayatımızın içinde biz fark etmesek bile yer alır. Tarih, sebepler üretir; mesela denize kıyısı olan yerler daima ufkunu genişletmiştir insanın, o yüzden denize komşu semtler insanlığı katkı sunan bireyleri yetiştirmekte öncü olmuştur. Bugünden bakıldığında İstanbul'un kıyı semtlerinin tarihsel değerinin olmasının bir nedeni budur. Biz de bu ay böyle bir semtin, İstanbul'un "sanatçı muhiti" olarak akıllara kazınan Cihangir'in çöplerini gezdik.

Bir zamanlar meyve bahçeleriyle dolup taşan - Cihangir ismini Kanuni Sultan Süleyman'ın oğlu Cihangir'den almış. Cihangir genç yaşta öldükten sonra babası Sultan Süleyman oğlunun çok sevdiği bahçelerin bulunduğu bölgeye onun adına bir cami yaptırmış. Sementin adı o günden bugüne değişmemiş. İstanbul'un merkezi sayılan çoğu semtine göre çok daha sessiz bir muhit olan Cihangir, Taksim'e yakınlığı nedeniyle sanatçılar tarafından yerleşim yeri olarak benimsenmiş. Bunun muhtemel sebebinin sanatın insandan, toplumdand ayırtı bir şekilde icra edilmesinin mümkün olmayışına bağlayabiliriz.

Mesai kulları olmayan semt

Cihangir sakinlerinin çöplerinden kahvaltıda tüketilen peynir, zeytin, salam gibi ürün ambalajlarına çok sayıda rastladık. Bu ürünler oldukça çeşitliydi. Kahvaltıya bu kadar vakit ayrılabilen bir semtte 9-5 mesai kuralının geçerli olmadığını söyleyebiliriz. Burada yaşayanlar ya kendi işlerini yapıyorlar ya da serbest olarak çalışıyorlar. Semtte ithal peynir ve fümeye at tüketimi had safhada. Ayrıca Duty Free mağazalarının alınmış sigaraların ambalajlarına da bolca rastladık. Bu açıdan semtin sakinlerinin sık sık yurtdışı seyahati gerçekleştirdiklerini söyleyebiliriz. İçecek tüketiminde ise ortalamamızın aksine farklı bir çizgide Cihangir. Aile boyu diyebileceğimiz türden 2,5 litrelik içecekler tüketiliyor. Çöplerde daha çok meyve suyu, günlük süt, soda ve kutu meşrubat ambalajları vardı. Bu durumda iki olarak aile yaşıntısının çok yaygın olmadığını, ikinci olarak ise semt sakinlerinin ekonomik seviyelerinin yüksek olduğunu söyleyebiliriz. Cihangir çöplerinde abur cubur alışkanlıklarını dahi birçok atık bulabiliş mümkün ama semt bu açıdan da farklı bir durumdur. Alışılmış markaların dışında cips, çikolata ve

Dünyada ismi sanatla anılan şehirler vardır, bizde sanat deyince akla sadece bir semt geliyor ki orayı da yıkıp yıkmak isteyen milyonlar var.

bisküviler tercih ediliyor. Yani marketlerin en üst raflarında duran, alman zahmet isteyen ürünler tüketiliyor. İşte bunlar yeniliğe açık ve tüketim alışkanlıklarında alternatifleri üretebilecek ekonomik kalibrede yaşamaları izleri.

Cihangir'de her daire ev olarak kullanılıyor, işyeri olarak kullanılanlar da var. Özellikle saatlerinde atılan çöplerden ofislerde el yapımı hembler ve kebap gibi ürünler tüketildiğini, evlere süslenen yemeklerde ise akşam saatlerinde çorba, kebap, suşi gibi yemekler tercih edildiğini görüyoruz. Organik ürün modası Cihangir'de de devam ediyor. Semt sakinleri organik yumurta, yoğurt ve tavuk tüketiyor. Organik ürünlerin vaat ettiği sağlıklı beslenme biçimi sadece ambalajlı ürünlerde olduğundan dikkate değer bir hâl alıyor. Diğer yandan mevsimi olmasına rağmen karpuz, çilek gibi meyvelerin artıklarına da rastladık.

Ahmet Erhan'ın deyimiyle "Cihangir: Kedi diktatörlüğü"

Malum Cihangir deyince akıllara meşhur kedileri geliyor. Cihangir'de İstanbul'un başka hiçbir semtinde karşılaşılmayacağınız kadar çok sayıda kedi var. Buranın kedileri de ona göre; yani sokakların misafiri değil de bizzat sahibi gibi davranıyor. Zaman zaman onlardan yol bile isteyebileceğiniz durumlar oluyor. Bu durumun yansımasını da istisnasız her çöpte karşımıza çıkan kedi mamallarına görüyoruz.

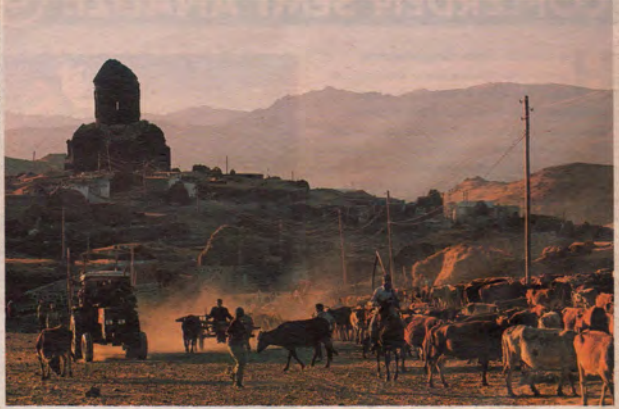
Cihangir'deki kediler kimseye atı olmanın semti olmasından dolayı çok sayıda kedi yavrusu doğuyor.

Cihangir'de gıda maddeleri dışında temizlik ürünleri hususunda dikkat çeken bir nokta var ki o da bu ürünlerin daha çok piyasadaki ucuz markalardan tercih edilmiş olması. Beklenenin aksine Cihangir sakinleri, dolaplarla saklanan ve misafirler tarafından görünmeyen bölümlerde tutulan ürünleri tercih ederken tasarruflu davranıyor. Bu durum da en az orta üst sınıf sakinlerin yaşadığı semtte gözle görülür olmayan bir madde sıkıntısı işaret ediyor. Bu konuyla ilgili olarak bir başka kanıtımız ise alkol tüketim alışkanlıklarından. Semtte genel olarak kutu bira ve uygun fiyatlı kırmızı şarap içiliyor. Yani evin içinde yapılan tüketim dışındaki lüks görünümünden biraz uzak kalıyor.

Mimari açıdan bir statü aracı olarak kullanıma müsait olmasına rağmen gösterişten bir hayli uzakta duruyor Cihangir. Entelektüel sermayesi ile anılmasına rağmen bir ucundan ortalama hayatların tüketim ürünlerini içinde barındırıyor. Yani öyle çok da normalin üzerinde bir hayat yaşamıyor. Cihangir, imajının vaat ettiği karşılığı, nüfusu ve sosyal yapısı tamamıyla bir olumlamaya denk düşmese de Cihangir gibi semtlerin varlığını koruması tartışılmaz bir zarurettir. Dünyada ismi sanatla anılan şehirler vardır, bizde sanat deyince akla sadece bir semt geliyor ki orayı da yıkıp yıkmak isteyen milyonlar var. Oysa Cihangir toplumdun ortak sermayesi olan tarihin, sanatın parçalarını taşıyor hem de diğerlerinden çok da farklı olmayan

ARAS

**Zaman gibi mekan da esnemiş,
başka bir boyutta yaşanan bir
fotoğraf kaydolmuştu aklımın
uçan boşluğuna.**

Birazdan şu fani dünyada başıma gelebilecek en güzel şey gelecek başıma. Yalnız ve uzun bir yolculuğa çıkacağım. Ne zaman döneceğimi, hangi yollardan geçeceğimi, nelerle karşılaşacağımı, kimlerle tanışacağımı bilmiyorum. Her zamanki gibi İstanbul'dan derginin verdiği harcırahı, Konya'dan da babamın arabasını kapıp Kayseri, Malatya, Elazığ, Bingöl, Erzurum üzerinden Pasinler'e gideceğim. Gece orada konaklayacağım. Sonra Horasan'dan başlayarak Ermenistan sınırına kadar Aras nehrini takip edeceğim.

Bu coğrafyayı üçüncü gördüm. İki 2000 yılında, yine tam bu mevsimde, uykusundan yeni uyanmış bahar mahmurluğundayken, ikincisi ise karlar altındaki güzelliik uykusundayken. Bir kez daha üzerindeki karı soyunup, gelinciklerle bezediği deli bir yeşile bürünmüş. Koyununa sokulup çiçeklerini koklamaktan, akışını izlemekten, çağlayışını dinlemekten sarhoş olup kuşlarıyla konuşuyorum. Hiçbir sohbet biraz önceki arkadaşımın söyledikleri kadar güzel olmaz: "Gu guk, gu guk.."

Aras ne tarafa akıyorsa o tarafa gittim, hangi yöne kıvrılıyorsa o yöne saptım. Allah'ın taş ettiği bir ejderhaya benzeyen Çoban Dede Köprüsü'nde durdum. 1297 yılında Homigi Köyü'nden taşıkları taşıları kesip, işleyip, üst üste dizen insanları hayal ederken yanımdan bir yılan yavrusu geçti. Yedi kemerin arasındaki altı gözden geçen Aras, batan güneşin rengine akyordu. Hava karardığında Kağızman'daydım. Hacı Kağızman Caddesi üzerindeki bir otele gidip en ucuz odayı tuttum. Oda o kadar küçükti ki tek kişilik yatak bile zor sığırdı. Otele

dönüp "Burası da tabut gibiymiş be abi," dedim. "Eee hepimizin sonu orası," dedi.

Fırının önünde bekleyip ilk çıkan yumurtalı lavaş ekmeğini ben aldım. Önünde kısa tahta taburelerin dizildiği bir kahveye oturup yüzümü güneşe döndüm. Bakkalın gazete kâğıdına sarıldığı Kars kaşarını bir diğer taburenin üzerine serip çayımın gelmesini bekledim. Bu pek keyifli bir sahne gibi görünebilir ama önünden her dakika bi fotoğraf geçiyorsa bir fotoğrafçı için ızdıraba dönüşebilir. Kağızman'da hayvan pazarı vardır. Şehrin ortasından inekler, koyunlar, en çok da kuzlar geçiyor. Kucağındaki kazı montunun içine saklayıp bir kanguru gibi yürüyen çocuğu görünce çaymıla vedalaşıp peşine düştüm. Aslında bunun bir pazar değil, hayvanlar için düzenlenen bir mahşer günü olduğunu görürdüm.

Kağızman'da gidilecek ilk köyün, ortasında bir Ermeni kilisesi olan ve bu kilisenin çanından dolayı adı Çengilli olan köy olduğunu herkes bilir. Bir ortaçağ kilisesi olan Eğeknamor Kilisesi şimdi ahr olarak kullanılsa da asıl sahiplerine hürmeten ellerini beline dayamış dimdik ayakta durur ve uzaklara bakar. Köyün 30 kilometrelik bir yolun sonunda ve 1900 metre yükseklikte bir dağ başında olması orada misafir olacağınız anılamına gelir. Sabah erkenden nahır olacağımı öğrenince, sabaha çıkacak fotoğrafları hayal etmek için erkenden uyudum. Her hane ineklerini ayrı ayrı otlatmak yerine köyün tüm ineklerini dönüşümlü olarak birkaç çoban otlatıyor. Yolu bilen inekleri takip ederek kilisenin önüne geldiklerinde 400 henüz kişide çankı 400 bir

inek varmış gibi geldi bana. Toprak yolda yürüyen ineklerin çıkardığı toz sabah güneşinin ters ışığında kızıl bir bulut oluştuyordu. Binlerce sığırın arasında at üstünde tarlasına giden kadınlar, çocuklar, kağnılar, traktörler ve fondaki dağlarla aramızda tüm heybetiyle duran bir kilise silüeti. Buna bir de binlerce 'möö' sesini, at kişnemesini, çan ve çingırağı, çoban ısıkları, çocuk cıvıltılarını eklerseniz aklımın en az yarısını neden uçup gitmiş olduğu daha iyi anlaşılır. Zaman gibi mekan da esnemiş, başka bir boyutta yaşanan bir fotoğraf kaydolmuştu aklımın uçan boşluğuna.

Ertesi gün Kars yolundayım. Keçiyan Kalesi tabelasını görünce sağa döndüm. İçinde köy olan bir ortaçağ kalesi. Hava kapanıp karardıkça, önce sise sonra yağmura büründü. Ağlamakla ağlamamak arasında saatlerce durabilen, yağmurdan ıslanmış beş yaşında bir Hasan fotoğrafı çektim. Kirli olsa da hala gelincik kırmızısı bir kazağı vardı. Elindeki kısa sopayı Çoban Dede'nin asası gibi tutuyordu. Her an padişahın askerlerine dönüp asayı nereye atarsam köprüünün ayağını oraya kurun diyebilirdi.

Yolun sonuna, Digor'a gidiyorum. Yeşil bir vadinin ortasındayım. Masmavi gökyüzünde bembeyaz kümülüs bulutları. Sol yamandaki tepede bulutların üstünde yürüyen bir at sürüsü. Yüzlerce attan oluşan bir Orta Asya yanılsaması. Ama Digor'a iki kilometre kala durmak, durup Digor Katliamını hatırlamak gerekir. Digor'a bakarken gerçekten de Türkiye'nin sonuna geldinizi görürsünüz. Baktığınız yamaçtan yuvarlanırseniz kendinizi Türkiye'nin dışında bulursunuz.

DENİZİN MERHAMETİ

Bazı işler vardır ki sadece erkek kimliği ile anılır. Adını duyduğumuzda kafamızda bir kadın belirmez. Denizci deyince de böyledir. Zihnimizde ya dümenin başında ya da ağ çekerken bir erkek canlanır. Oysa çektiği ağın gözünden biraz ilerisine bakarsanız elinde iğnesiyle ağları tamir eden, onlara yeniden hayat veren bir kadın görürsünüz. İstanbul'un ilerisinde Karadeniz'e göz kırpan Rumeli Feneri'nde, bu kadınlardan biri olan Havva Teyze ile konuşurken ağın bir ucundan da biz tuttuk.

Ağ onarma işleminde "merhamet etme" deniyormuş. Bunu otuz senedir ağları tamir eden Havva teyzeden öğreniyorum. "Bizim ailede denizci varmış da eskidenmiş, gırgır falan yokmuş o zamanlar. Beyim denizle ilgilendirli, ondan öğrendim merhamet etmeyi. O, biraz asabi adamdı, o yüzden ben daha çok gayret ettim de öğrendim. Eşimi kaybettikten sonra da bundan para kazandım, oğlumu evlendirdim. Otuz senedir bu işi yapıyorum ama sor bakalım kenarda beş kurusu var mı? Unreyye bile gidemedim. Paramızı günlük alıyoruz. Bir daha iş gelene kadar elimizdeki bitmiş oluyor."

Rumeli Feneri'nde hemen herkes bilirmiş merhamet etmeyi. Erkekler kalkan ağı gibi geniş gözlü ağları tamir ederken kadınlar küçük gözlü ağları tamir ediyorlarmış. Eskisi kadar merhamet etmemelerinin nedenini ise "Yevmiye fazla gelince herkes kendi merhametini kendi yapıyor. Bazen de yeni ağ almak daha uyguna geliyor," diye açıklıyor Havva Teyze.

Denizin bereketi merhametin bereketi

"Deniz bereketi olsun ki ağ yırtılsın, biz de tamir edelim. Allah balık giya versin, onlar da bize versin. Önceden balık çok olurdu limana yirmi-otuz kişi inerdik. Şimdi beş kişi ancak iniyoruz. Gençler okuyor artık, yapmıyorlar bu işi. En son biz kaldık işte. Denizde de balık yok geçen yıl hiç çalışmadık zaten," diyen Havva teyze ağların tamirini anlatmaya başlıyor. "Büyük ağlar yırtılınca onları birleştiriyoruz, elbise tamir eder gibi yama yapıyoruz bazen. Asarız ağı çiviye. Bezir yağına batırız iğneleri ki sıklaştırsın düğümler, sağlamlaşsın. Bezir yağı da elleri kötü yapıyor. Bak benimkiler yeni düzeldi ama yine kötü olacak. Elimizden gelen bu çünkü. Kalkan ağını örmeyiz sadece, onu erkekler örer."

Zordur o, ayakta yapmak gerekir. Bakarak, izleyerek de bir kerede anlayamazsın bunu. Gözü diğer göze denk getireceksin ki yanlış gitmesin. Yoksa kesmek zorunda kalırsın. O da ağa zarar veriyor. Evde olsa dert değil eklersin de limanda reis başındaysa telaşın artıyor," dediğinde bir kere daha görüyorum ki mobbing sektör dinlemiyor.

Zanaatta tutunulacak dal

Eylül'de av sezonunun açılmasıyla başlayan merhamet etme sezon bittikten kısa bir süre sonra ya kadar

"İnsan kapısı açık nerede uyursa orası güzel işte."

devam ediyor. Günde sekiz saat çalışan Havva teyze "Sekiz saat Allah'la baş başasın. İstersen erken bitir merhameti ama haram yemek istemiyorsan o sekiz saat çalışıyorsun. Biz hak geçmesin isteriz," diyor. Denizden korktuğunu söyleyen Havva teyze eşi ve oğlu denize açıldığı zaman da tederigin oluyormuş. "Biz buradayız. Rüzgâr esse tutunacak yerin yok, düşersen sarılacak dalın yok. Her yanın deniz. Zor ama buranın da zanaatı bu işte. Bu çalışmanın

Ağ örmeye neden "merhamet etme" dediklerini bilmiyor Havva teyze. O eşinden, kaynanasından öyle görmüş. Onlar da büyüklerinden. Balıkçılıktaki daha küçük teknelerin kullanıldığı zamanlarda yalnızca balık ağı ören kadınlar olduğunu anlatıyor. "Ben kolay zamana yetiştim. Kolay mı ağın hepsini örmek?" diyor.

İzmit'ten kırk beş sene önce Rumeli Feneri'ne gelen Havva teyze "Karadeniz mi beyaz deniz mi bilmiyorum. Buranın sakinliği, huzuru güzel. İnsan kapısı açık nerede uyursa orası güzel işte," derken dingin gözleri ağı üzerinde geziniyor. Kapısına kilit vurmadan yaşadığı yerde tutunacak dal bulanlar bol şifreli kapıların ardındakiler için aslında umdu

AĞLIYOR MUSUN SEN?

Hep bir röportaj hayâl etmişim şu kitabı yazarken, yazdım çıktım, elli röportaj teklifi geldi. Ama soru hep aynı: "Neden çaldın?"

Ölsem gitmezdim aslında, deli mi olmuşum, gitmem, ama durum başkaydı bu sefer, tepesine dikilip "Bunu bana nasıl yapabildin?" demek istiyordum. Ve fırsat çıkmış; ille de diyeceğim.

Normalde diyemezdim; hayatta konuşmazdı benimle, yanına yaklaştırmazdı, ama nasıl olmuşa lütfetmiş muhterem, "Gelsin" demiş. Bağ bağış-larmış gibi demıştır kesin: "Gelsin!" Yüz ifadesini düşünmek bile canımı acıtır.

Sen kimsin?

Pis hırslı

Hırslı, evet, bildiğin hırslı. Büyük yazar falan değil o. Kapkaççı, intihâlcı, soyguncu, beleşçi, arak-ç; basbayağı hırslı.

"Gelsin"miş.

Sen gel alkaç adam. Sıkıyorsa sen gel, yüzün varsa sen gel, gelse ne hadi. Gelemezsin çünkü.

Kaç yıldır idrîbâtı niye kestiğini de biliyorum artık; benim onunla konuşup görüşmem onun da benimle konuşup görüşmesi anlamına gelir de ondan. Tabii keser idrîbâtı. Şerefsiz!

Neler etti bana!

Ne güzel mektuplaşıp duruyorduk; imza günleri falan olurdu İstanbul'da, izin alıp koşu koşu gidiyordum; görüşüyorduk. Baksan da adam sanır-sın, güzel güzel karşılamar, ayrılacağı zaman kapılara kadar uğurlamar. Sanırsın sahiden de insandır.

Değil. Alâkası yok.

Pat diye kesiverdi bir gün selâmı sabahı. Mektup yazıyorum yazıyorm, telefon ediyorum açmıyor, arar diyorum aramıyor, yalandan, "Merak ettim. İyi misin?" diye kısa mesaj atıyorum atıyorum.

iyi olduğu zaten belli, orda burda röportajları yayınlamıyor çarşaf çarşaf, bir o şehirden bir bu şehirden imza günlerine, sohbetlere koşturuyor, demek ki iyi işte, gene de senin magazin ha-berlerini takip etmek zorunda değilim değil mi, görmemişimdir, okumamışımdır, barı şu kısa me-sajlarına cevap versene lan!

Vermiyor.

Veremez.

Hırslı çünkü. Çaldı kaçtı en güzel hikâyemi: "In-somnia"

Nasıl da güzel yazmıştım, nasıl da bel bağla-mıştım oncağıza; ama çaldı işte. Benden önce yayınlamış hem de pezevenk. Telaşa bak. Hikâye de muhteşem, lokomotif gibi çektği götürdü öbür sikindirik hikâyelerini bunun; millet de bunu ya-zar sanıyor.

Ben yazdım Insomnia'yı be, ben yazdım ben! Lan sen zaten meşhursun, zaten okuyanın gani, be-nim bir taneçik hikâyemden ne istiyorsun götoş, etim ne budum ne lan benim; bırak biz de iki kitap satalım amina soktuğumun çocuğu!

Düşünüyorum kara kara. Zaten ta Ankara'dan İstanbul'a gelmişim kalkıp bundan hesap soraca-ğım diye, yol parası da bize girer, sinirim bozuk; alıyorum veriyorum evine yürürken.

Her çıkan kitabını imzalayıp gönderirdi bir de adresime; utanmadan bunu da göndermiş. Ben ne bileyim benim hikâyemin senin hikâye kitabındaki baş birinci hikâye olduğunu, bir de oturup senin kitaplarını mı okuyacağım? Seneler önce okuyordum diye sallamışım işte, sadece arka kapağına bakıp beğendiymdim aslında, gençlik o zaman, toyduk, bir e-posta atmışım okudum çok güzeldi falan diye, pat diye cevap vermişin, öyle öyle mektuplaşmaya başlamışsın, sen bana

diye okumayacağım hâlde her kitabını alıp koşup gelip imzalatmışım, dost olmuştuk sözde, adam sanmışım seni, ben de karalıyorum ya bir şeyler, bir ara demek ki sen anlarsın deyip fikrini almak için gönderdiğim Insomnia'yı çıkartmadan atmış-şın cukkaya, boktan boktan hikâyelerinin başına da oturtmuşun kendi malın gibi, benim malımla bir kere daha popüler olmuşun.

İnsan emanete hiyânet eder mi lan!

Bak, rezil oldum senin yüzünden. Benim kitabı-mın kapağı bile Insomnia. Kime dert anlatacağım ben? Kelime kelime aynı hikâyeyi yazmış kondur-muşuz tuğ gibi, kime inancakı millet; sana mı bana mı?

Tabii sana.

Ben kimim ki senin yanında? Sen anlı şanlı "Ünlü Yazarımız", ben kıkırcık "Genç Yazarımız". Hem seninki daha önce basılmış zaten.

Önüme gelen dalgasını geçiyor benimle, üniver-sitelerin tez derlelerinde doktora danışmanları intihâle örnek diye ikimizden kitabını yan yana koyup gözünün içine sokuyorlar ihtisas öğrenci-lerinin. Beğendin mi yaptığını? Mutlu musun?

Hep bir röportaj hayâl etmişim şu kitabı yazar-ken, yazdım çıktım, elli röportaj teklifi geldi. Ama soru hep aynı: "Neden çaldın?"

Beni doğmadan öldürdün sen; başın göğe erdi mi?

Öyle bir ağır konuşacağım ki karşına dikilip; "Gel-sin!" dedigine ömrünün sonuna kadar pişman olacaksın, geceleri rüyana gireceğim, beni göre-ceğim korkusuyla uyuklarından olacaksın, inso-mina olacaksın.

Allah bin bin belânı versin.

Boyle düşünse düşünse gelmişim bunun evinin

önüne. Ev de ev olsa; bildiğin geçekodu. Ne zil var kapısında ne çingirak ne tokmak; kapı da kapı gibi değil zaten. Bel hızsında bir kafes teli. Tam rezâlet. Ulan koca yazarsın, kitapların leblebi çekirdek gibi satılıyor, paran var pulun var, adam gibi bir evde otur, ayı.

Nasıl ses çikarsam da geldiğimi belli etsem diye düşünüyorum, gerginim de öyle, sırk fasulyelerin arasından görünen kireç badanalı evin kapısı açıldı, başı tülbentli incecik bir kadıncığış göründü, "Geliyorumum.." diye seslenip kafes teline doğru yürümeye başladı. Akıllarında naylon terlik vardı, sırtında da basma elbise. Hizmetçidir dedim. Yaklaştı yaklaştı bu, saçları da upuzundu tülbentinin altından çıkmış, kafes telini portakal kasası çeker gibi çekip araladı, "Buyrun." dedi, "Eşim de sizi bekliyordu."

Eşin mi?

Lan?

Koca yazarsın, karına basmadan fıstını mı lâyik görüyorsun? Hayvan! Hadi benim hikâyemi çaldın, kendi paranı da mı çalıyorsun lan?

O haysiyet düşkününün nâmi hesabına ben utanıp sıkılarak girdim bahçeye. Kendimi tanıtmama lüzüm kalmamıştı, zaten bekleniyormuşum, ama bir şey de demem lâzım.

"Nasılslızın hanımefendi?"

"İyiyim. Ya siz?"

Çok kibardı; onun adına bir kere daha üzüldüm. Orda tavuklar gıt gıt, yerler tarla taşı, mısırın fasulyenin yeşil soğanın bokun püsürün arasında gel yaşı sen. Ayp! Şu yapılar mı şu kadına!

Girdik içeri önlü arkalı. "Tanışmamaştık," dedi, kibar insan her yerde kibar, "Ben Ayfer." Yürümeye devam ediyordu. "Ben de ben!" dedim, güldü, "Biliyorum." dedi.

Zink diye durdu birden, dönüp dikildi karşıma:

"Siz onu biliyor musunuz peki?"

"Kimi?" demişim. Kocası olacak o pis hırsız kastediyor olamazdı.

"Kocamı."

Onu kastediyormuş. Ne denir, nasıl denir, şaka mı vurulur, ciddi ciddi cevap mı verilir; "Eh yani.." dedim o değilden.

"Anlaşıldı... Bilmirsiniz." dedi.

İtiraz edecektim, devam etti:

"Ölüyor." Dudakları titriyordu. "Gidiyor o. Yürümüne sonuna yettiğini." Ağlıyordu da. Sessizce.

Kalakaldım. "Nasıl?" diye bildim. "Niye haberi yok kimsenin? Şimdi ciddi ciddi..."

"Ciddi ciddi..." dedi. "Kimselere duyurmadım."

seyle görüşmedi. Bir siz vardınız görmek istediği." Başıyla arkasındaki kapıya doğru bir hareket yaptı. "İçeride sizi bekliyor şimdî."

Elim ayağım boşalmış, ben mi sallanıyorum etraf mı, kılmı kıpırdatamıyorum. Ne denir? "Çok üzüldüm" diye bildim. Laf işte. Ama akıl farklı çalışıyor o an. Bin türlü şey düşünüyorsun. Bir taraftan diyorsun vah yazık, bir taraftan diyorsun gebersin eşşöğüşecek... Bin türlü şey. Kızıyorum da kendime bir taraftan; ölecek gidecek, gönülden bir affet işte, bir taraftan da kendime kızıyorum için gene kendime kızıyorum; ne acıyorsun elin yağmacısına, bu dünyada o sana çekti, öbür dünyada da kendi çeksin; elleme.

Yarım dönüp kapıyı kendine sipir ederek açmaya başladı Ayfer Hanım:

"Buyrun, sizi bekliyor."

Yol verdim. "Önden buyrun."

Kafasını sallayıp "Yalnız görüşmek istiyormuş" dedi.

Bak bak bak...

Ölürken bile alkıllıkta; şahit istemiyor arkadaş. Karısı o güzel hikâyeyi nasıl beğendi kim bilir; çalıntı olduğunu bilsin ister mi? İstemez.

Pis herif.

Aralanan kapıdan geçtim artık, eğilip baktım içeriye, arada büyücek bir koltukta oturuyor bizimki; ağzında oksijen maskesi gibi bir şey var.

"Ben geldim üstâd."

Ona hep üstâd demişimdir. Bütün karşılaşmalarımızda, bütün mektuplarımda.

Başını hâlsiz hâlsiz sallayıp eliyeli buyur etti. O kadar kurgın ve öfkeliyim, gene de içim yandı şöyle bir. İnsan acıyor.

Yaklaşık "Yahu hiç haberimiz olmadı üstâd!" dedim yazıklararak; "Çok geçmiş olsun valla."

Elini kaldırıp susturdu beni, gözünün ferî pır pır etti o sırada. Sönmek üzere olan bir el feneri gibi bakıyordu. Gene acıdım.

"Tamam.." dedim, "Sonra konuşuruz. Sen hele bir iyileş de."

Zor nefes alıyordu. Maskeyi çekip indirdi suratından, "Hâlim yok.." dedi, "Vaktim de.." Sağ elinde bir flash disk belirmişti. "Sana şunu verecektim..." Uzattı. "Al"

Aldım.

"Ne bu üstâd?"

"Bakarsın bir ara.." dedi. "Şimdi rica etsem..." Maskeyi taktı yüzüne. İki el de boşa çıkmıştı şimdî. İkişiyse birden "Gitt" işareti yaptı. Veda etti.

"Gitti" dedi. "Gitti" dedi. "Gitti" dedi.

"Görüşmek üzere!" dedim, maskenin altından güldü.

Palas pandıras çıktım odadan. Ayfer Hanım kapının kenarında bekliyordu.

"Sizi yolcu edeyim."

Ta Ankara'dan kalkıp İsanbullara gelmişim o kadar yol, bir de dönceğim şimdî eşşek gibi, diyeceğim o kadar şey var hepsi içimde kalmış, kös kös ayırdım. Ne yapayım.

On saat sonra evdeydim yine. Düşünüyorum hakkımı helâl edeyim mi etmeyeceğim mi, bir kalkıp diyorum edeyim yazık, ölüyor adam, bir kalkıp diyorum ona yazık da bana mı yazık değil; ölsün gebersin yansın.

İki arada bir deredeyim, ne dediğimi bilmiyorum.

Oturmuşum o arada bilgisayarıma başına haberim yok, flash diski de sokmuşum oraya gene haberim yok, dosyaları görüntüle komutunu falan vermişim hiç haberim yok, "Ağlıyor Musun Sen?" kapaklı bir word dosyasına bakmaya başlamışım, demek ki açmışım ama kapakta kalmışım, ondan da haberim yok.

O vaziyette geldim kendime. İnsan ürperiyor. Silkindim.

Düşünür dururken uyuyakaldım da farkında mı değilim diye bir daha silkindim şöyle. Hayır efendim; uyumuyorum işte. Karşımda at nalı kadar bir "Ağlıyor Musun Sen?"

Aşağı sürükledim okuyucuyu.

Sevgili Kardeşim... diye başlıyordum.

Neydi bu şimdî? Bana mektup mu yazmış bu arkadaş giderayak? Yüzü tutmadyasa demek, mektupla af dileyecek... De, alttaki sayfa sayısına bakıyorum, almış başını gitmiş. Dört yüz yetmiş.

Yuh!

Bakalım... Çok döküldü belki. Çok pişman hikâyemi çaldığı için. Affedecek gibiyim sanki.

Baştan nefes aldığa, aşağıya doğru devam:

Sevgili Kardeşim,

Konuşamıyorum, boğazım yanıyor, nefes de alamıyorum, gene boğazım yanıyor. Ölüyorum ben; Ayfer söylemiştir, ama kuru kuru ölmek istemedim, hele bir kavilleşelim.

Sadece geleceğim ama önce kısa ve öz, yıllardır neden karşıma çıkmadığımı anlatmak istiyorum sana...

Biliyorduk onun orasını. Utanmıştı. Az da olsa bir şey kalmış demek.

... Karşına çıkmadım, çünkü sağdan soldan benim bir intihâlcı, bir hiszî olduğumu, işi önerilerimi söyleyeyim diye bana gönderdiğin hikâyeleri çalmaya kadar götürdüğümü söylediğin çalındı kulağıma. Dedim en iyisi uzak durayım. Daha kötüsünü söyleme diye değil, daha kötü duruma düşme diye.

Yuh! Ben niye kötü duruma düşeyim lan? Ben mi çaldım benim hikâyemi?

... Özleyecektim seni, ama katlanabilirdim. Mektuptan mektuba görüyorduk, sağ ol, hiç aksatmadan yazıyordun cevaplarını. Ama sevgili kardeşim, seninle mektuplaşmak zorucuydu be; kendin kendime mektuplaşmak gibiydi. Sanki ben bana mektup yazıp yollamışım, sonra da geçip karşıya okuyup cevap yazıp gene kendime yollamışım. Beni taklit ediyordun sen; satır satır, harf harf.

Vay puşt! İnsan bir uyarır. O kadar da kelimeleri melimleri değiştirerek kullanıyordum hâlbuki. Çok mu belli oluyordu demek?

... Çok belli oluyordu. Senin bir sonraki mektubun, benim bir önceki mektubumun kopyasıydı hep. Ufak tefek hilelerin vardı tabii. Kelimeleri değiştiriyerek kullanıyordun kendine. Ben armut dedimse sen ahlât diyordun meselâ, ben yandan çarklı dedimse sen bol köpüklü diyordun, ben selvi gibi dedimse sen sırım gibi, ben kırmızı dedimse sen al, ben limon dedimse sen portakal... Böyle gidiyordu mektuplaşmalarımız. Bana mektup yazmak için benim sana yazdığım mektuplardan başka bir ilham kaynağını yoktu senin; hiçbir kitabımı okumadığını düşünmeye başladım yavaş yavaş. Ama emin olamyordum. Gerçi emin olmas ne olacak; ister okursun ister okumazsın. Bozulsam bozulsam okumuş gibiyaptığın için bozulurdum, ki sana değil, kendime; sana rol yapmak zorunda hissettirdiğim için.

Neyse... Hilelerine gelelim tekrar. İki örnek daha verip üçüncüde duracağız. Ve soracağız.

Ben sigara dedimse sen puro diyordun, ben verem dedimse sen tüberküloz, ben uykusuzluk hastalığı dedimse sen insomnia...

Evet, insomnia.

Soruyorum şimdi:

Hatırladın mı?

Hatırlamıştım, evet. Ne olmuş hatırladımsa? Biz senin hiszîliğini yüzüne vuruyor muyuz?

... Yüzüne bir şey vurduğum yok...

Anam!

Ölüm düşen öğlenin içimi okuyordu herif. Düşünmeden okuyaktım en iyisi.

... "Insomnia" adlı hikâye kitabının çıktığını görünce eyvah dedim kendi kendime, sonra da korka korka açtım okudum... Daha doğrusu

sevgili kardeşim, atlaya atlaya okudum, çünkü artık benim hiçbir kitabımı okumadığımı biliyordum.

Nerden mi dersin?

Ben sana uykusuzluk hastalığı dediğimde sen bana insomnia derdin ya hani, istemişim ki bir kitabımda senin bir izin olsun, bu kadar dostluk ettin bana, "Uykusuzluk Hastalığı" adlı hikâyemin adını değiştirdim şerefine, "Insomnia" yaptım.

Aferin. İyi bok yedin.

... O hikâye iki sene önce basıldı sevgili kardeşim...

Ne diyor lan bu?

... İki sene diyorum. Hem de bugünden iki sene önce değil, senin "Insomnia"n basılmadan iki sene önce.

Ne?

... Bu.

Bu mu?

... Evet, bu. Hiçbir zaman yazmadığın, beni taklit edip durduğun müddetçe de asla yazamayacağın o hikâyeyi beş altı sene önce yazmıştım ben güzel kardeşim...

Ne ne ne ne ne?

... Zamanı gelince de sandıktan çıkarıp kitaba koydum işte. Ama bak bir şey daha hatırlatacağım sana; bilgisayarın açık olduğuna göre şu e-posta hesabına bir gir, gelen kutunda üç yıl öncesine git, sana yazdığım 27 Nisan tarihli mektubu aç ve bak...

Lan?

... Haydi bak. Durma...

Alt satırlar orada duruyordu ama gözüm inmiyordu bir türlü. Posta kutuma bakmayıp okumaya devam edecek olsam, "Hadi ama, beklıyorum, bir bak, ondan sonra okursun?" gibi bir şeyle karşılaşacağım sanki. Sanki posta kutuma bakmadıkça okutmayacaktı mektup kendini, bi bak deyip duracaktı.

Dosyayı böylece bırakıp girdim artık. Attırdım, hop, 27 Nisan tarihli mektubu karşımda bunun. Başlığı da "Uykusuzluk Hastalığı".

"Zombi gibi dolaşıyorum," diye başlıyor. "Kapıların pervazlarına çarpıyorum geçerken, tepegöz gibiyim, üçüncü katın balkonundan bakıyorum bastığın yere. Kendi ayaklarına takılıp düşünüyorum..."

Bunlar hep benim sözlerim... Sanıyordum.

Onun sözleriymiş meğer? Adımın mektubunu mu kopyalamışım hikâyeye diye?

Evet.

Kelime kelime hem de; bari bazı kelimeleri değiştirmeyi mi? Salak! Mektupta değiştirmeyi akıl ediyorsun, hikâyede niye fotokopi? Aptal!

Daha da bakmaya utandım artık, ölüm düşeceğindeki o büyük insanın, o kanatsız meleğin, üstâdlar üstâdı üstâdımın mektubuna geri döndüm:

... Ah be kardeşim... diye devam ediyordu bunları düşünmemi beklermiş gibi... Gördün mü kimmiş intihâlcî? diyordu. Hadi benim kitaplarımı okumuyorsun anladık, bari basım tarihlerine bir göz atsaydın be birâder... Ben de öleceğim şimdi, ölü yazarlar dirilerinden çok daha kıymetlidir; mezar soyucuya çıkacak adın, sen buna da nebbâş derdin mektuplaşıyor olsaydık... falan.

Haklı mı?

Haklı.

Bir taraftan da kara kara düşünüyorum, ne yapacağım şimdi ben? Hirsizliğim kayıtlı kuyutlu resmîyet kaçmazmış, nasıl çıkacağım insan içine? Adam da ölüyor ya, tam sıcağık.

Eğdim başımı, dudaklarımı yiye yiye devam ettim okumaya. Utancım çok ağır, o kadar sövüldü adamcağıza, ama üzüldüyü de insan.

... Üzülmee...

Hadi buyur.

... Biz dost değil miyiz? Bakma kaç senedir görüşmediğimize. Dost dediğin sormadan uzanır alır; sen de uzandın aldın. Kitap okumadığın için yazdığını bilmiyordun, mesele bu. Ama hâldeceğiz...

Nasıl hâldececektik acaba?

... Şöyle hâldececekti: Bu mektup bitiyor birazdan. Ama dosya bitmiyor düşüğün gibi. Elli üç tane çok sevdiğim hikâyeye devamındadır; benden başka bana ait olduğunr bilen yok. Ama değil mi ki dostuz, artık sana ait.

Al, kullan. Hadi. Uzan dostum. Insomina için de endişe etme. Yarıncıma benden bir mektup gideceği Ayfer eliyile. O hikâyeyi senin bana okuyup fikrimi söylemem için gönderdiğini, benim de farkında olmadan kendi hikâyelerimin arasına kattığını anlatıyorum orada. Temize çıkacaksın.

Bana müsaade. Ölünce daha iyi olacağını umuyorum. Ama sen yaşarken daha iyi ol.

İyi ol, iyi kal sevgili kardeşim...

Ağladığımı fark ettim.

... Ağlıyor musun sen?

ÖLÜMSÜZLÜĞÜN SANATI: TAXİDERMİA

"Benim işim ölümsüzleştirmek."

Böyle başlıyor sözs İhsan Yey. Ufak sayılabilecek bir atölyedeyiz. Ortadaki masanın üstünde kocaman bir ayı postu var. Duvarlara asılmış ölü hayvanların gözleri üzerimize dikilmiş. Gürül gürül yanan sobanın başında ısınıyoruz. Taxidermist ya da bizim memleketteki telaffuzuyla tahniçli İhsan Yey anlatıyor: "Bu hayvanları ölümsüzleştiriyoruz."

İhsan Yey, oğlu Kaan Yey ile beraber çalıştığı Anadolu Kavağı'ndaki ufak atölyesinde misafir ediyor bizi. Görünce üperdiğimiz ama bakmaktan da kendimizi alıkoyamadığımız doldurulmuş hayvanları ürettiği İhsan Bey. Biz de merakımızı gizleyemeyince neredeyse otuz beş yıldır sürdürdüğü mesleğini ve kendi hikâyesini anlatmaya koyuluyor.

Mumyalanıyoruz

"Bu işe tahniçli deniyor ama doğru değil. Çünkü tahniç, mumyalamak anlamına gelir. Mumyalamak ise bir bedeni tüm organlarıyla beraber muhafaza etmek demektir. Biz ise tüm organları değil yalnızca derisini aluyor ve onu bir kaide üzerine koyuyoruz. Bunun adı taxidermia. Latince'de "taxi" taşımak, hareket ettirmek anlamına gelir. "Dermia" da deri demektir. Yani kabaca bir çeviri yapmak gerekirse derinin hareket ettirilmesi yahut hareket eden deri anlamını karşılayabilir."

Ucubeler ve Periler

"Mesleğimizin kökleri çok eskiye uzanıyor. Tarih boyunca avcılar avladıkları hayvanları bir parçasını saklamak istemişler. Buna günümüzde "trofe avcılığı" deniyor. Ancak gerçek anlamda ilk taxidermia örneklerine 16.yy'da rastlanıyor. O zamanlar deri işini yalnızca koltukçular yaptıkları için bu işi koltuk ustaları yapmaya başlamış. Taxidermia uzun yıllar koltukçuların yanı sıra da devam ettikten sonra Victoria döneminde İngiltere'de soyular arasında moda olmuş. Zenginler bu işe heves edince profesyonel taxidermistler ortaya çıkmış. Ancak ilginçtir ki o yıllarda asıl moda, hayvanları insan formuna sokmakmış. 19.yy'a gelindiğinde taxidermia

ile fotoğrafçılar uğraşmaya başlamış. Fotoğraf henüz yeni doğmuşken bazı fotoğrafçılar farklı hayvanların organlarını birleştirip fotoğraflarını çekerek halkı kandırmışlar. Örneğin; maymuna kedi kafası eklemişler ya da sazan balığına kuş kanatları monte etmişler. Tesadüfe bakın ki ilk peri fotoğrafları da aynı yıllara rastlıyor!"

Mektup Arkadaşı

"Taxidermia'nın Türkiye'de yaklaşık yüz yıllık bir tarihi var. İlk örnekler Saint Joseph Lisesi'nde görüldü. Buradaki rahipler Fransa'dan getirttikleri ustalara kuş doldurtuyor. 1900'lü yılların başında görülen bu örneklerden sonra 1940'larda biraz daha ivme kazanyor ve yerli ustalar ortaya çıkıyor.

Ben bu işe heves ettiğimde lisedeydim. Kuş avlıyor ve avladığım kuşları doldurmaya çalışıyordum. İstanbul Üniversitesi'nde bir hocanın bu işi yaptığını duydum ve ona gittim. Ama o beni başından savdı, öğretmek istemedi. Sonra Eminönü'nde Rum bir usta buldum. O da bana iş öğretilmedi ama yanında zaman geçirmeme izin verdi. Orada birkaç tuyo öğrendim. Fakat bunlar yeterli olmuyordu. Konuyla alakalı kitaplar bulabilmek için sahafaları alt üst ettim, hiç kitap bulamadım. Amerika'da bir üniversitenin eğitim verdiğini öğrendim oraya mektup yazdım. Bu iş öğrendim istiyorum ama kaynak yok dedim. Onlar da bana ders notlarını gönderdiler. Onların gönderdiği notlar baka baka çalışmal yaptım. Yaptığım işlerin fotoğraflarını onlara gönderdim, onlar da bana yeni notları gönderdiler. Bir süre mektuplaştıktan sonra işi öğrendim. Sonunda bana bir sertifika yolladılar."

Trofeciler

"Müşterilerimizin %80'ini trofe avcılar oluşturu. Bunlar devletin izin verdiği yasal avlardan elde ettikleri avların derilerini bize gönderiyorlar. Genellikle kızıl geyik, kuş, dağ keçisi, karaca, ayı gibi hayvanları getiriyor. Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü de bizim müşteriler. Onlar da kaçak avlardan ele geçirilen ya da ölü bulunan hayvanların derilerini bize gönderiyorlar. Biz avcıya yazıyor. Valiye

avlanmış hayvanları dolduruyoruz."

Kırk Gün

"Bize gelen derileri önce atölyede inceltiyor ve çeşitli kimyasallarla işleyip bozulmasını önüyoruz. Ardından kurumaya bırakıyor ve bu esnada poliüretandan yaptığımız heykelleri yapıyoruz. Kuruyan derileri bu heykellere giydirdi mimiklerini ve duruşlarını yapıyoruz. Deriyi kaideye diktikten sonra tekrar kurumaya bırakıyoruz. Bir işin tamamlanması yaklaşık kırk gün sürüyor.

Fiyatlandırmamız ise çok değişken. Mesela kuşlar 200 liradan başlıyor. Keçi ya da geyik büstü gibi parçalar ise 1000 liradan aşağı olmuyor. Büst değil de bütün bir hayvan dolduracaksa bunun fiyatı 10.000 liraya aşar. Yani ebat ve istenen işçilik fiyatı belliriyor."

Mesleğimiz Tanınmıyor

"Mesleğimizin Türkiye'de tanımı yok. Bizim dışımızda bu işi profesyonel anlamda yapan da yok. Bu yüzden bir meslek tanımı veya meslek birliği oluşması zaman alacak. Biz daha çok yurt dışındaki meslektaşlarımızı takip ediyoruz. Avrupa ve Amerika'da çok büyük firmalar var. Bizimle kıyaslanamayacak kadar büyükler. Bu da devletin politikasıyla alakalı. Bizim devletimiz ava yasaklar koyarak türleri çoğaltabileceğini sanıyor. Yılda toplam 500 hayvan avlanmasına izin veriyor ama yine de türler tükenmeye devam ediyor. Neden? Çünkü yasakla kaçak avcılığın önüne geçilemiyor. Almanya'da her yıl 1.5 milyon hayvan avlanıyor ama türlerin nüfusu artıyor. Çünkü onlar sadece yasadı koymuyor, kontrollü avlanmalar ve sağlıklı politikalarla hayvan türlerinin devamlılığını sağlıyorlar."

Deli işi

"Açıkçası bu işi yapmak için deli olmak lazım. Zaten yanımızda bu zamana kadar çırak yetiştiremedik. Yeni mesle inanınlağım bir kolaylık var. Ben bu işi öğrendiğimde ülkede doğru düzgün bir usta bile yoktu. Şimdi ustalar var, bundan da önemli internet gibi mecralar var. Bu işi yapmak isteyen ve çaba gösteren herkes öğrenebilir. Nasıl yüz yıllardır devam ediyor bu işinden sonra da bu iş elbet devam edecek. Biz de bu işi geliştirmek ve yaygınlaştırmak için elimizden geleni yapacağız."

"FİRÇA" NIN SANATI

İstanbul'un tarihini hissetmek, eski ruhunu biraz olsun koklamak istiyorsanız uğrayacağınız duraklardan biri mutlaka Balat olmalı. İlklerinize kadar hissedeceğiniz mahalle kültürünü de, gıpta edeceğiniz esnaf muhabbetini de Balat'ta bulabilirsiniz. Her yerde görmeniz mümkün olmayan eski mesleklerin ustalarıyla da burada karşılaşabilirsiniz. Ben de unutulmaya yüz tutmuş mesleklerden biri olan "tabelacılığı" Balat'ta halen daha devam ettirildiğini öğreninceye kadar Balat'a geliyorum.

Evden dışarı adımımı attığımdan itibaren müthiş bir görüntü kirliliğiyle karşılaşıyorum. Ancak Balat sınırlarına girince bu durum biraz hafifliyor. Led ışıklara döşenmiş tabelaların yanında el yapımı olanlara da rastlamaya başlıyorum. Kimisi çok eski zamanlarda yapılmış, kim bilir kaç mevsim geçirip deforme olmuş, kimisi ise boyası henüz yeni kurumuş çamaşır kapcanın. Klasik Balat Atölyesi'nin kapısına gidene kadar tüm tabelaları inceliyorum. Hayalimdeki gibi küçük, yaklaşık 8-10 metrekairelik, bir dükkan benî karşıyor ancak sandığımdan aksine yaşı değil genç bir tabela ustasıyla karşılaşıyorum. Biraz şaşkın biraz da meraklı bir şekilde içeri giriyorum ve atölyenin sahibi Bürkan Özkan ile bir zamanlar ihtiyaçta doğan ancak ustaları tarafından birer sanata dönüşürülen tabelacılık mesleğini ve bu mesleğin yeni kuşakla birlikte günümüzde dönüşümünden bahsetmeye başlıyorum.

"Mimar Sinan Grafik Tasarım merkezuyum. 15 yıl boyunca çeşitli reklam ajanslarında çalıştım. Ve bir gün kendime "Ne yapıyorum burada?" diye sordum. Bir an durup karışık kelimeler baktığımda, kendi dünyamı nasıl da daralttığını ve elimdeki meziyeti kullanmadığımı düşünürken. Orada çok da kendim değildim. İnsan kendini fazla yüklerden arındırdığı zaman ortada ne yapmak istediği kalıyor. Ben de yüklerimden kurtulduğum ve klasik tabelacılığa yöneldim. İki yıl önce Balat'taki bu dükkanı tuttum ve tabela yapmaya başladım.

Yaklaşık dört yıldır bu işe uğraşıyorum. O kadar alışmışsınız ki mouselara ve vakur padlere, unutmusum fırçayı tutmayı. Bu yüzden başa

sarıp yeniden çizgi ve harf çalıştım 2 yıl boyunca. Tipografi ve baskı kültürden kültüre aktarılacak gelen bir sanat. Önce eski arşivleri karıştırmaya başladım. Avrupa'nın geçmişine baktığımızda örnek alınacak pek çok kaynak var. Ki halen daha devam eden bir meslek kolu ve bu alanda usta yetiştiriyorlar. Türkiye'de ise bu mesleği 1980'lere ve 1990'lara kadar görebiliyoruz. Sonrasında öyle bir geçiş dönemi oldu ki folyolarla, tipografinin sanatla birleştiği meslekler birden yok oldu."

Kafanızda bir şey varsa hata yapma hakkınızı sonuna kadar kullanın.

"Her tabelacı kendi bölgesinin sanatçısıymış"

"Eskiden her yörenin bir efanesi tabelacısı varmış. Her tabelacı kendi bölgesinin sanatçısıymış. Kimisi hiç çizgi çekmeden kimisi hiç bant kullanılmadan muntazam işler çıkartıyorlarmış. Şimdiki reklam ajansları gibi çalışıyorlarmış bir de. Şimdi şehrin elektrik direklerinde flamlar şeklinde asılı olan reklamlar o zamanlarda tabelalar şeklinde elle hazırlanırmış. Büyük atölyeler kurulur, insan eliyle seri üretim yapılmış. Eskiden, ihtiyaçta doğan bu meslek ustaları tarafından birer sanat eserine dönüştürülürdü. Şimdi ise unutulduğunu hatta yok olduğunu söylesek yanlış olmaz.

Şimdi ne eski malzemelere ne de eski ustalara ulaşabiliyoruz. Bu da beni teknik açıdan zorlayan unsurlardan biri."

"Her yazının bir ruhu var"

"1970'li yıllarda basılmış evrensel bir tipografi kataloğu kullanıyorum. Her yazı karakterinin bir ruhu var. Bu yüzden bakkala mı, manava mı. Kafeye mi tabela yapacağım önemli. Mesela kafeye nasıl bir tarzı var gidip görmem gerekiyor ki ona göre bir yazı stili belirleyeyim. Genellikle ahaşap zemin kullanıyorum ama isteğe göre testere, tepsî, kapı ya da duvar gibi farklı materyaller üzerinde çalışabiliyim."

"İşin hayatın olmadıkça ne yaparsan yap, o iş ruh bulmaz"

"Led ışıklara o kadar alıştık ki artık sorgulamıyoruz. Şehirlerde eski ustaların yaptığı tabelalara

ise bu ihtimal biraz daha artıyor. Bir dönem gayrimüslimlerin, Levantenlerin yaşadığı bir semt Balat. Çok sesli, çok ruhlı bir yermiş ve halen daha o ruhu koruyor. Nereye bakersanız geçmişten bir şeyler buluyorsunuz. Çok eski zamanlarda yapılmış tabelalara rastlamazdan da yüksek birer ihtimal. Bozulmamış dokusu, halkın samimiyeti ve içine kapanıklığı bana ilham veriyor. İşin hayatın olmadıkça ne iş yaparsanız o iş ruh bulmaz. Sadece para kazanırım. Yaşantıyla işinin içine girmesi çok önemli. Her şey bütüncül bakıyorum. Bu sebepten bu mesleği Balat'ta icra etmek istedim."

"Bir nesil kendini tekrar ediyor, unutulmuş meslekler yeniden hayat buluyor"

"Balat gibi eski dokusunu koruyan bir semt de olsa ilçede bulunduğumuz zamanda el yapımı tabeller isteyenlerin sayısı oldukça az. Tabii folyo tabelalarla oranın maliyeti de biraz yüksek. Balat'tan örnek verecek olursam, son birkaç yılda kafe kültürü acayip bir şekilde Balat'ı sarmış durumda. Buranın yerlisi olan, yani bu kafelerden daha eski olan bakkalı çakkalı gelip de benden tabeller istemediği şimdiki kadar. Genellikle yeni açılan kafeler, esnafıyla yeni adım atan genç nesil kapımı çalıyor. Dedelerimizin hatta dedelerimizin de dedelerinin yaptığı meslek, önce 1990'lar yok oldu, günümüzde ise bir daha canlanmaya başladı. Bir kuşak dönüşüyor ve kendini tekrar ediyor. Unutulmaya yüz tutmuş hatta unutulmuş mesleklerin dönüşümünden bahsedebiliriz."

"Gençlere tavsiyem, hata yapmaktan korkmayın"

"Artık pek çok meslekte çirak yetiştiriyor. Tabelacılığa ise bırakın çirak yetiştirmeyi, öğrenmek için usta bulmak bile çok zor. Yurt dışında çok iyi isimler var mesela. Ben de sürekli araştırıyorum ve halen daha öğrenme aşamasındayım. Çirak yetiştirme noktasına geldiğimiz zaman bu işin meraklıları olan bir genç biddiklerini atarmak istiyorum. Özellikle kendi alanındaki sanatçı gençlere şunu söylemek istiyorum: Kafanızda bir şey varsa hata yapma hakkınızı sonuna kadar kullanın. Sizi soktukları sınırları aşın ve hiç tereddüt

GECEİNİN İKİSİ

Sokakların değerini, insanlarla kolkola olmanın gücünü bilip yalnızlığımıza kahrolurduk.

Eskeniden, çok yakın eskeniden, raki masalarında memleket kurtarmayı ayıplardık. "Bu gece yine memleketi kurtardık" dediğimizde masadakiler için bir burukluk kalırdı gecenin sonunda, yoluk birasının yanında. Sokakların değerini, insanlarla kolkola olmanın gücünü bilip yalnızlığımıza kahrolurduk. Ancak kurtaracak bir memleket, umut edecek günler yaratırdık dilimiz döndüğünce, aklımız zehir. Bunları bu umutsuzluğu pekiştirmek, bir kara tuz da ben serpmek için yazmıyorum. Küçülen masalarımızı, azalan kelimelerimizi, sönmeye yakın öfkemizi yanbaşımıza alıp dönülecek bir köşe arıyorum. Gecenin zamanda değil tam da şimdiki zamanda. Mahallenin ortasındayım. Evim ikinci kat hem üstlere hem altlara hakimim. Gecenin ikisi olmuş, odanın ışığı, her zamanki gibi karanlığı bir aydınlık hali. İki pencere önü dört metrekarelik odamın perdeleri dantelli püskülüştünden, hem de lmc çarşısının güllerinden. Güneşlik duvara dayanmış üçüncü uykusunda mışıl mışıl. Herkes mışıl mışıl zaten. Bu rahat, bu deliksiz uykular öldürüyor beni. Tuhaflar bir sinislikte istiyorum ki istim üstünde uyusun bütün ülke. Sağlan barutların, sönen ocakların kokuları gelsin buram buram. Kâbus da mığormüyör bu millet? Bana kâbusları basarken gözlerim faltsağı halde, siz rüyalarınıza yemeyişil bir ormanda şahıncaklar da göğü mü seyrediyosunuz bre vurdumduymazlar?! Bre diyerek dedemi de anmak istedim, o hep az uyardı...

Saat üçe yaklaşıyor, mahallede bir ampul bir evde yanacak bir ışık beklerken ben. Anızdan yanacak bir ampul bile alabilir yalnızlığımı. Nefretimi her gördüğümde gözlerime mihladığım, katille katil, hırslıca hırslı olduysa hayallerim kadar emin olduğum köşe binanın üst katındakı muhbır muhtar Refik'in işığı bile mutlu edebilir beni. Mutluluğun yerini 'paylaşılabilmek' aldı bu son demlerimdede. Kim, neyi, kiminle farketmez, eğer paylaşabiliyorsa mutlu oluyor insan. Paylaşılabiliyorsa varız, yoksa zaten yok. Ben karantılı paylaşmak istiyorum bu gecenin yarısı. Kötu niyetim baki olabilir belki de, onu da size briyakıyorum. Ancak Refik uyanışın istiyorum! Bölünün onun da uykuları. Bir tek çocuklar uyuşun seslerin ötesinde gecedin sabaha mışıl mışıl, dipderinde rüyalarınız. Ama yok bende uyku. Aca esneme var. O da her şey gibi kahreden bir umut halinde yarım saatte bir doluyor ağzıma. Lütfen Refik'in de bölünüşün uykuları. Rüyasında beni görsün, gözlerimi bir ejderha, mahalleyi yangın yeri olarak görsün, kafasında kulekule ellerinde kızıl bayraklar görsün. Uyanışın, terini silerek yarıya olduğuna sevinerek bir bardak su için. Ancak çok ricadır mutfağın ışığını mışıkla yakıns! O da uyanışın. Yoksa avazım çıktığı kadar bağışıncağım saat üçü geçtiğinde! Nasıl uyuşursunuz diyeceğim! Belki hala kibarlığımı koruyacağım ya da söz veremiyorum çünkü öylesine bağırarak küfür etmek geliyor ki içimden! Yok yok kibarlığımı koruyamayacağım. Uykunuzun içine s.... diyerek başladım. Evet belki hala evin içindiyim ancak pencereyi açmayacağım anlamına gelmez bu. Elim gülli perdeyi çoktan araladı bile... Ben başlıyorum dostlar, arkandan gelen gelsin... Refik'i uyardıktan sonra başka kaçmam kalmadı. Bütün bunlar neden mi? Hayır rakıdan değil, içimde uyardırdığım bir öfkeden...

DEDE

Yılbaşı sabahı erkenden kalkıp, kutularını gece heyecanla açtığı hediyelerini görmek için salondaki masanın yanına gitti. Çam ağacının ışıkları hâlâ yanıp sönüyordu. Hediyelerin arasında özellikle aradığı bir şey vardı: Her yılbaşı sabahında dedesinin ona verdiği pulları.

Dedesini geçen sene, yılbaşından bir hafta önce kaybetmişti. Muzaffer dede, kanser olduğunu öğrendikten sonra, torunu Rifat'ın on sekinize kadar her yeni yıl sabahı gönderilecek pulları bir kargo şirketine teslim ettirilmiş, hayatından geriye kalanları torununun omuzlarına yüklediğini de fark etmişti.

Uzun yol kaptanıydı Muzaffer dede ve her gittiği ülkeden pullar topluyordu, kadınlar seviyor, sevdiği kadınları denizlere döküyor, dökülen her kadının acısını gittiği her yerde hissediyordu. Rifat'ın hazırladığı boş zarfları üzerine yapıpırdığı pullara her baktığında kendi geçmişiyi yüzleşiyordu. Zarfları Rifat'a vermesinin bir nedeni vardı. Torununun, bu pulların ait olduğu ülkelere gittiklerinde, kendi hikâyelerini bulup o boş zarfların içini doldurmasını istiyordu. Sicilya seferine gittiği o kızıl günde gemi limana yanaştığında şehrin içine karışmıştı. Bir İtalyan meyhanesinde tanıştığı Enrika isimli kadın dördüncü margaritadan sonra kulağına eğilip su cümleyi söylemişti: "Bisogna muoversi se si vuole trovare la storia." "Hikâyeni bulmak istiyorsan hareket etmelisin" anlamına geliyordu bu cümle. Rifat'ın da kendi hikâyelerini bulması için ona boş zarflar hazırlamaya karar vermişti. Sicilyalı kadının söylediği dizele İtalya'dan İstanbul'a yol almıştı. O günden sonra Muzaffer dede pullarını torunu Rifat için sakladı.

Hikâyeni bulmak istiyorsan hareket etmelisin

Çok geçmeden Muzaffer dede kara toprağın altından el sallayarak veda etti çok sevdiği torunu Rifat'a ve denizlere. Rifat için bir daha hiçbir yılbaşı mutlu geçmedi. Ertesi sabahları bekledi. O yeni yılın sabahında erkenden kalkıp kutularını heyecanla açtığı hediyelerini yanına gitmesinin sebebi dedesinin pullarını bulmak ve yeni yılın ilk sabahına umutla başlamaktı. Dedesinin kurşetirke ile anlaştığını biliyordu. Sadece içindeki umut ile birlikte pulları arıyordu.

Bulamadıkça gözlerinden düşen her damla yaş halının denesinden yol

olup mutfağa doğru giderken annesinin ayaklarını sılatıyor, babasının yüreğini parçalıyor, kedisi mışıkten iştahını kesiyordu. Bir süre sonra kapı ziliinin gelmesi Rifat'ın içini sevinçle doldurdu. Zil sesi ilk defa bu kadar güzel gelmişti kulağına. Koşarak açtı kapıyı, karşısında kurşetirke görünce çok şaşırıldı. "Rifat Yenilmez adına bir zarf var" dedi kurşetirke. Zarfı çoğucun elinden alması ile odasına gitmiş beş saniyede geri gelmişti. Dedesinin sallanan sandalyesine oturup zarfın üzerindeki pula baktı. Pulun üzerinde Sicilyalı'nın başkentini Palermo'da bulunan Palermo Katedrali'nin fotoğrafı vardı. Zarfın içinde dedesinden bir not buldu. Dedesi sunları yazmıştı: "Her yeni yıl bir rüyadan uyanıp başka bir rüyaya yatacaksın Rifat, Bundan sonra hayatında ben olmayacağım, sana yol göstermesi için pullar her yılbaşında sana gelmeye devam edecek. Bu boş zarfları kendi hikâyelerine doldur. Ve hikâyeni bulmak istiyorsan hareket et evlat. Deden Muzaffer."

Rifat, umut dolan gözleriyle yeni yılı kendi hikâyesinin başlaacağı yıl olarak ilan etti. Bir yılın orğana ilan vererek duyurulacak bir şey değil belki bu ama yeni bir yıl için sabahı herkes kendi adına bir duyuru yapabiliirdi.

ŞAKAĞI BİR EBEVEYN

Merhaba pek şahane dergimiz Bavul'un süperonik okurları. Sizi çok özledim. Bir ay dediğin çok uzun bir süremiş, ben bunu bilememişim. Geçmek bilmiyor. Günler geçmek bilmiyor. Ay sonunu şu getiriyorum. Ay sonu gelse de şu Bavul'a yazımı yazsam diye net kıvraniyorum. İlgincidir, yazılarımı çok sevenler olduğu gibi, anlayamayanlar da var. "Ne bu şimdi diyenler" var. "E ben de yazırım ki böyle" diyenler var. Hemen söyleyeyim, kralını yazarsın hem de. Ne diyordum. He-heey, başladım yine"ne diyordum"lara. Bu ay diyorum ki bir iki bir şeyden bahsedeyim en azından diyorum. Bavul'dan kazandığım paraları çatır çatır yerken, bir yandan da vicdan yapmaya başladım çünkü. "Arkadaş" dedim ya kendi kendime, "hiçbir şeyden bahsetmiyorum, hiçbir şeyden bahsetmeyerek kazandığım paralarla, hot dog gömüyorum, yeri geliyor neler yiyor içiyorum". Öyle dedim yani kendi kendime. Aslında yine hiçbir şeyden bahsetmemek için yanyorum. Ama yani her şeyin de bir şeyi var. Neyse, ne diyordum. Bir keresinde de noldu bak. Havalımanında şeyden geçsem, ince uzun bir çantam var, tripod taşıyorum içinde, oradaki görevli kişi de sordu, "ne var içinde" dedi. Dedim ki "tripod var". "Aç bakıym" dedi. Dedim "açıyım madem". Açarken de şaka yapasım tuttu. "Patlıycaz şimdi bak ne güzel" dedim. Beni nasıl dövdüler bilemezsiniz. Bir anda üzerime otuz kişi çullandı. Ağzımı kırıyorlar ama. Arada teyzeler çanta giydiriyorlar başıma. Nasıl bir sopa yedim anlatamam size. Uçağı kaçırdım uçağı. Ne güzel de Bodrum'a gidecektim. Fotoğraflar çekecektim. Bodrum'undan geçtim, canımın derdine düştüm. Bir şekilde yorulcular, canımı kurtardım diye düşünüyordum, bu arada bomba imha ekibi geldi, çantamı havaya uçurdular, içinden sadece tripod çıkınca, "hayırdır birader" dediler. Dedim "ya ben size şaka yapıyordım". Bir araba da öyle verdiler ağızımı yüzümü elime. Ya yemin ediyorum size, saatlerce dayak yedim. Saatlerce ama.

Hak ettim mi, hak ettim. Öyle şaka yapılmaz. Ben ki hayatımı şakalar yaparak kazanan bir insanım, yok yok, kesinlikle öyle bir şaka yapılmaz. İşte bazen de insanın basireti bağlanıyor. Geçenlerde de Hazar bebeği aylık kontrole götürdük. Altı buçuk aylık oldu kendileri. Doktora diyorum ki, "ah doktor bey" diyorum, geçenlerde düştük yataktan, popomuzun üzerine düştük, ah nasıl korktuk ama" diyorum. Düşen Hazar Boy ha, beraber o düşmedik yani. Ama işte anlatırken öyle oluyor. "Ah doktor hanım" diyorum, "pipimizi acaba sünnet ettirecek mi ettirmemek mi" diyorum. O artık bizim bir pipimiz. Hazar'a ait ne varsa o artık bizim. Düşününce gerçekten, çok ne bileyim, yani, ama yani, ebeveynlik de böyle bir şey demek ki, yani. Demek ki jargon bu yani. "Jargon" biliyorsunuz "at etti" demek. Neyse ne diyordum. Bir de bak bu arada zaten ebeveyn olunca bir yerde de insanda da kafa kalmıyor. Yani eski performans beklemeyeceksin zihin olarak. Yarınsından fazlasını çocuk alıyor zaten. Sana bırakmıyor ki. Bunun çışi var, kakası var, yemesi var içmesi var, uykusu var, ağlaması var, tiheey, yirmi dört saat bitmek bilmeyen bir olay çocuk. Kafa kalmıyor. Kalmıyor anam kalmıyor. Geçenlerde de mesela evde duvar deleceğim, dolap asacağım, matkap elimde, duvar delmek üzereyim, Özlem'e de dedim ki, "Özlem" dedim "elektrikli süpürgeyi tut, döküntüyü çek, matkabin ucuna doğru tut öyle" dedim. Döküntü yere dökülmesin istiyorum çünkü, gerek yok. Matkabı çalıştıracam, Özlem öyle süpürgeyi başını sökmüş, duvarı deldiğim yere doğru, matkabin ucuna doğru bekletiyor öyle süpürgeyi ucunu. Süpürgeyi çalıştırmak aklına gelmiyor ama. O zannediyor ki, matkap çalıştığı anda süpürge de kendiliğinden çalışmaya başlayacak. Ben burada boşuna tiheey demiyorum. Neyse ne diyordum. Bir şey de demiyordum aslında yine pek. Bu ay da benden bu kadar olsun madem. Hoşça kal. İyi bak kendine madem.

Gerisi sende

Öyküyü tamamla- @bavuldergi Etiketle -Paylaş

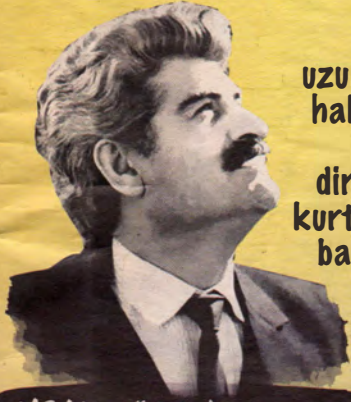
Bu cümle, yazmayı öğrendiğimin kanıtıdır. Bu cümleyse, okumaya devam ettiğinin kanıtı. Birlikte, iki kanıt olan bir şup işleyeceğiz. Bir hayata son vereceğiz.

Yazan: Hakan Günday ve
Seçilen öykü gelecek ay dergimizde yayınlanacaktır.

"Cehennem nedir?"
Bence o sevmeyi
başaramamaktan
acı çekmektir.

DOSTOYEVSKI

kısa çöp
uzun çöpten
hakkını alır
elbette
direnmekle
kurtulmakla
barışla ben
âmenna

HASAN HÜSEYİN KORKMAZGİL

• İmtiyaz Sahibi: BRG Basın Yayın Reklam adına Ümit Bektaş
• Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: K. Can Kayar - Görsel Yönetmen: Göksel Süslü
• Kapak İllüstrasyonu: Ethem Onur Bilgiç
• İletişim: 0(212) 260 5878 - İletişim@bavuldergi.com - reklam@brgajans.com
• Baskı: UNIPRINT Basım Sanayi ve Tic. A.Ş.
• Adres: Ömerli Mah. Hadım köy - İstanbul Cad. No.159 Hadımköy Amavutköy 34555
İstanbul / TÜRKİYE - Tel: +90 212 798 2840 / Faks: +90 212 798 2063 - www.apa.com.tr
• Genel Dağıtım: DPP 0(212) 622 2110
ISSN: 2149-8113 Aylık yayın süresi yayındır.

Değerli okurumuz

Elinizde tuttuğunuz sayı, Şubat sayısının ikinci baskısı... Bunun nedeni de ilk baskıda yaptığımız bir hata. Bizim de sıkça eleştirdiğimiz "İnternetin bilgi kirliliği tuzağı"na düşüktüğü hatalı bir dizeye yer verdik. Tüm kıy sayfalar editöryal süzgeçten geçirilirken kapışın sonra bırakıp kontrol edilmemesi büyük hataydı. Bu hata sonrası gerekli görev değişiklikleri yapıldı (daha sonra açıklayacağız) ancak bunu da yeterli görmedik ve piyasadaki 35 bin dergiyi geri çektik. Bunun nedeni edebiyata ve şairimizin aziz hatrasına verdiğimiz değerdir. Bu nüsha düzeltilmiş ikinci baskıdır.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

BAVUL

Anlık İleti

Efe: Can, yılbaşı çekilişinde bana çıktın abi, ne alayım sana?

Can Binali: Fark etmez kardeşim, çok kararsız kaldıysan 20 lira nakit versen de olur.

Onur: Şunlara çok kurumsal bir mail atsana Yeşim, "Sizi döveceğimizi belirtir, arz ederiz."

Yeşim: Bir uçak almak istiyorum. Ama küçük olanlarından ne kadar para isterler acaba?

Zihni: Bir programa katılıp uçmaya çalışayım, uçamayayım, maksat şov olsun ne diyorsunuz?

Pınar: Günaydın. Bir kere tadını merak edip geyik konservesi almıştım. Eti o kadar ağır ki yiymedim. Ne güzel hayvan, niye yloruz ki? Canlısı güzel.

Önder: Bir kitap hazırlıyorum, iki cilt olacak. Birincisi, "Efe Subaşı Dili ve Edebiyatı"; ikincisi "Pınar Ergün'ü Anlama Kılavuzu."

Can Binali: Heybeliada'dan bildiriyorum; dün gece burada kaldım, şöminede sucuk, şarap falan ama ben bunları anlatacak insan değilim.

Gizem: Rüyamda dergiler arası yemek yarışması vardı, üç gün sürüyordu. Bütün editörler yemek yapıyor yazarlar yicırdı.

Onur: Kemal yarın ne yapıyorsun? Buluşup biraz sanat konuşmaya ne dersin? Mafya olmak için çıktığım yaşam yolunda tablo değerlendiren sanatkar oldum.

Merve: Röportaj yapmaya gittiğim mahallelerde evlerin kiralarnı öğrenmek gibi bir hobi edindim. Acaba bu bir hastalık mıdır?

Selin: Latte'mi yudumlayamıyorum kafelerde, biramı şerefe kaldıramıyorum barlarda... Acı hayat isimli şiir yazıyorum.

Onur: Ekspresyonist bir gülüş olmuş.

Efe: O ne Onur kahve adı gibi. Sütlü ekspresyonist. Kekekekekeke...

Can Binali: Gizem koş Gizem Kadıköy'de kardan kadın yapmışlar.

Gizem: Ayy ben de bizim bahçeye mi yapsam acaba?

Kemal: Kulağımda bir ağrı var. Öksürüyorum da. Neyim var acaba?

Duygu: Kemal'e serum bağlandı arkadaşlar... Yazarlar nerede yazarlar?

Umut: Bu çocuğa ne yaptın ya? Kemal eskiden mart ayında denize girip ağızyla balık tutardı.

Meral: Mandalına yesin mandalina.

Önder: Kalem fiyatlarına yapılan haksız zamlara karşı sokağa çıkmayı öneriyorum. Kalem sordum 25 tl dediler.

Can Binali: Keşke dolarımız olsaydı kur dengesi bozulduğunda mutsuz olsaydık. Dolarımız yok ama yine çok üzülüyoruz.

Önder: Arkadaşlar bu günlerde birçok konuyu 'Hayır' diyerek reddetmeyi düşünüyorum. Yeni sayıym 'Hayır' olsun.

BAVUL

Oysa kaç kişinin yerine sevmiştim seni!
Aşkı geçtik, gözlerini açabilirsin.

Alıntı: Haydar Ergülen
Fotoğraf: Hüseyin Taşkın